

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Záverečná hodnotiaca správa
Pravidelné hodnotenie operačného programu Vzdelávanie

Február 2012

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Trieda dôvernosti: VEREJNÉ

Obsah

Zoznam skratiek.....	4
Úvod	6
1. Vyhodnotenia aktuálneho stavu implementácie operačného programu Vzdelávanie.....	10
1.1 Je aktuálny stav vyhlasovania písomných výziev pre NP a výziev pre dopytovo - orientované projekty z hľadiska časových harmonogramov pre vyhlasovanie výziev uspokojivý?	12
1.2 Je systém prípravy a aktualizácie časového harmonogramu výziev pre dopytovo - orientované projekty nastavený vhodne a efektívne? Bolo by vhodné a efektívne vytvárať časový harmonogram aj pre plánovanie a prípravu písomných výziev?	16
1.3 Je aktuálny stav implementácie OPV - stav zazmluvnenia a čerpania finančných prostriedkov uspokojivý? Aký je predpoklad úplného vyčerpania plánovaných finančných prostriedkov pre jednotlivé opatrenia do konca programového obdobia?	18
1.4 Pre ktoré opatrenia OPV (okrem opatrení TP) je z pohľadu nakontrahovaných finančných prostriedkov pre dané opatrenia potrebné ešte vyhlásiť písomné výzvy/výzvy?.....	25
1.5 Akým spôsobom prispieva OPV k cieľom stratégie Európa 2020 a k cieľom Národného programu reforiem na roky 2011 až 2014?.....	27
Záver	31
2. Vyhodnotenie systému riadenia OPV.....	33
2.1 Sú úlohy jednotlivých odborov RO OPV jasne oddelené tak, aby nedochádzalo k procesnému alebo administratívne prekryvaniu? Je vytvorené prostredie pre spoluprácu a koordináciu medzi rôznymi stupňami riadenia?	34
2.2 Sú zabezpečené dostatočné administratívne kapacity pre jednotlivé pracovné úlohy?	39
2.3 Sú komunikačné a informačné toky medzi RO OPV a SORO efektívne (aktualizácia stavu od predchádzajúceho hodnotenia zameraného na systém riadenia OPV)? Aké sú hlavné obmedzenia a problémy v rámci spolupráce medzi RO OPV a SORO?	41
2.4 Je výška prostriedkov TP určených na administratívnu podporu implementácie OPV ako aj na celú prioritnú tému 85 (Príprava, monitorovanie, vykonávanie a kontrola implementácie pomoci zo ŠF) dostatočná?	43
Záver	46
3. Vyhodnotenie systému monitorovania a monitorovacích ukazovateľov	48
3.1 Existujú problémy vykazovania údajov získaných z ukazovateľov na projektovej úrovni na ukazovatele na programovej úrovni?	49
3.2 Aké sú z pohľadu doterajšej praxe RO OPV najzávažnejšie problémy v oblasti monitorovania a systému merateľných ukazovateľov? Ktoré ukazovatele chýbajú pre účinné monitorovanie?	50

3.3 Aké sú odporúčania pre prípravu ukazovateľov pre nasledujúce programové obdobie 2014-2020?	53
Záver	55
4. Vyhodnotenie oblasti informovania a publicity OPV.	57
4.1 Plní RO OPV/SORO svoje úlohy v oblasti informovania a publicity tak, ako sú zadefinované a naplánované v programových dokumentoch? Sú nástroje na vykonávanie publicity dostatočné a vhodne zvolené?.....	58
4.2 Sú finančné prostriedky RO OPV/SORO určené na informovanie a publicitu využívané efektívne?	65
4.3 Je výška finančných prostriedkov TP určená na prioritnú tému 86 (Hodnotenie a štúdie, informovanie a publicita) dostatočná?	66
Záver	68
Závery hodnotenia	69
Zoznam príloh.....	75

Zoznam skratiek

ASFEU	Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ
Cieľ K	cieľ Konvergencia
Cieľ RKZ	cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť
CKO	Centrálny koordinačný orgán
CO	Certifikačný orgán
EK	Európska komisia
ERDF	European Regional Development Fund (Európsky fond regionálneho rozvoja)
ES	Európske spoločenstvo/spoločenstvá
ESF	European Social Fund (Európsky sociálny fond)
EÚ	Európska únia
EÚ 2020	Stratégia Európa 2020
HP	Horizontálna priorita
GR SŠFEÚ	Generálny riaditeľ sekcie štrukturálnych fondov EÚ (GM)
IMRO	Interný manuál procedúr RO OPV a RO OPVaV
ITMS	IT Monitorovací systém
KF	Kohézny fond
KoP	Komunikačný plán pre OPV a OPVaV
MIP	Manažér informovania a publicity
MRK	Marginalizované rómske komunity
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV pre OPV	Monitorovací výbor pre OPV
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
NFP	Nenávratný finančný príspevok
NP	národný projekt
NPR	národný program reforiem
NSRR	Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky na roky 2007-2013
OA	Orgán auditu
OIKP	Odbor implementácie a kontroly projektov
OPVON	Odbor posudzovania VO a nezrovnalostí

OMTP	Odbor metodiky a technickej pomoci
OOPVZ	Oddelenie pre operačný program Vzdelávanie
OP	Operačný program
OPV	Operačný program Vzdelávanie
OP VaV	Operačný program Výskum a vývoj
ORP	Odbor riadenia programov
PJ	Platobná jednotka
PSP	Pracovná skupina pre publicitu
RIK	Regionálna informačná kancelária
RO OPV	Riadiaci orgán pre operačný program Vzdelávanie
ROP IP	Ročný operatívny plán informovania a publicity
SŠFEÚ	Sekcia štrukturálnych fondov EÚ
SORO	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SR	Slovenská republika
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠR	Štátny rozpočet
TP	Technická pomoc
VIA	Veľká informačná aktivita
VO	Verejné obstarávanie
ŽoP	Žiadosť o platbu

Úvod

Operačný program Vzdelávanie (ďalej len „OPV“) bol schválený Európskou komisiou (ďalej len „EK“) dňa 7.11.2007 s finančným príspevkom EÚ na tento operačný program vo výške 617 801 578 EUR. Riadiacim orgánom OPV (ďalej len „RO OPV“) je [Ministerstvo školstva, vedy výskumu a športu SR](#) (ďalej len „MŠVVaŠ SR“), ktorého úlohy mu svojimi uzneseniami zverila vláda SR. Riadiaci orgán predstavuje operačnú úroveň systému riadenia štrukturálnych fondov. V tejto súvislosti vykonáva všetky funkcie, ktoré mu vyplývajú z ustanovení čl. 60 Nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999 (ďalej len „všeobecné nariadenie“).

V zmysle čl. 59 všeobecného nariadenia môže riadiaci orgán delegovať niektoré alebo všetky svoje úlohy na sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom. Konečná zodpovednosť za riadenie operačného programu (ďalej len „OP“) ostáva aj v prípade delegovania úloh na riadiacom orgáne. Sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom pre OPV (ďalej len „SORO“) je Agentúra MŠVVaŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ (ďalej len „ASFEU“) a Ministerstvo zdravotníctva SR. (ďalej len „MZ SR“) Vzťahy medzi MŠVVaŠ SR ako riadiacim orgánom a sprostredkovateľskými orgánmi pod riadiacim orgánom upravujú osobitné zmluvy vymedzujúce ich vzájomné práva a povinnosti v oblasti poskytovania pomoci z Európskeho sociálneho fondu.

Globálnym cieľom OPV je zabezpečenie dlhodobej konkurencieschopnosti SR prostredníctvom prispôsobenia vzdelávacieho systému potrebám vedomostnej spoločnosti. OPV prostredníctvom príspevkov zo zdrojov ESF financuje formovanie a podporu ľudského kapitálu smerom k nadobudnutiu základných zručností a kľúčových kompetencií potrebných vo vedomostnej ekonomike a pre pracovný trh. OPV (dostupný na <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=957>) pokrýva všetky stupne vzdelávacieho systému – základné, stredné, vysoké a ďalšie vzdelávanie. Všetky stupne vzdelávacieho systému je potrebné prepojiť s potrebami pracovného trhu a výzvami vedomostnej spoločnosti. Modernizácia a podpora výchovy a vzdelávania na všetkých úrovniach vzdelávacieho systému je nevyhnutnou súčasťou vytvárania vedomostnej spoločnosti v Slovenskej republike (ďalej len „SR“). Príspevky v tejto oblasti smerujú k naštartovaniu, resp. posilneniu procesov, ktoré zabezpečia konkurencieschopnosť Slovenskej republiky v európskom i globálnom rámci, ako aj všestranný rozvoj vzdelania, kreativity, zručnosti a slobody osobnosti každého občana.

Podrobnejšie rozpracovanie OPV na úroveň opatrení z hľadiska obsahu ako aj finančného plánovania obsahuje Programový manuál k OPV (dostupný na: <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=957>). Obsahuje príklady konkrétnych aktivít, ukazovatele na úrovni opatrení, oprávnené výdavky, kategorizáciu pomoci, oprávnených prijímateľov, cieľové skupiny a finančné plány jednotlivých opatrení.

Údaje o implementácii OPV dosiahnuté na úrovni prioritných osí v monitorovacích a finančných ukazovateľoch za roky 2007 až 2010 obsahujú Výročné správy o vykonávaní OPV za roky 2007, 2008, 2009, 2010 (dostupné na: <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=2970>). Výročné správy o vykonávaní OPV (ďalej len „VS OPV“) takisto obsahujú informáciu o príspevku plnenia OPV k horizontálnym prioritám definovaným v Národnom strategickom referenčnom rámci na roky 2007-2013 (ďalej len „NSRR“).

MŠVVaŠ SR ako RO OPV a SORO (ASFEU a MZ SR) sa riadia postupmi stanovenými v internom manuáli procedúr. Ako pomôcky pre žiadateľov a pre prijímateľov vypracoval RO OPV v spolupráci so SORO príručku pre žiadateľa a príručku pre prijímateľa (dostupné na: <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=476>).

Pravidelné hodnotenie operačného programu Vzdelávanie

V zmysle Metodického pokynu Centrálného koordinačného orgánu č. 5 k vypracovaniu plánu hodnotení operačných programov na programové obdobie 2007 – 2013 zo dňa 18.9.2008 (ďalej len „Metodický pokyn CKO č. 5“) má každý riadiaci orgán povinnosť vykonať pravidelné hodnotenie celého OP každé 2 roky začínajúc rokom 2009.

Vzhľadom na dátum schválenia OPV (november 2007), dátumy vyhlasovania prvých výziev a písomných vyzvaní (1. kvartál 2008) a dátumy uzatvárania prvých zmlúv o poskytnutí nenávratného finančného príspevku s prijímateľmi (2. kvartál 2008) RO OPV nevykonával v roku 2009 pravidelné hodnotenie celého OPV. Namiesto tohto hodnotenia bolo na základe odporúčania EK vykonané operatívne hodnotenie „Zhodnotenie účinnosti systému riadenia OPV“. Hodnotenie bolo realizované v období od novembra 2009 do apríla 2010.

Cieľom hodnotenia bolo posúdenie efektivity činnosti RO OPV, SORO, analýza nastavenia systému riadenia a systému implementácie OPV. Hodnotenie zároveň posudzovalo činnosť dostupných administratívnych kapacít zapojených do implementácie OPV. Hlavnými oblasťami, ktorými sa hodnotenie zaoberalo boli: zhodnotenie systému riadenia, koordinácie a spolupráce, transparentnosť a efektívnosť systému implementácie. Hodnotenie bolo zároveň zamerané aj na posúdenie efektivity činnosti Monitorovacieho výboru pre OPV (ďalej len „MV pre OPV“) a plnenia jeho úloh.

V novembri 2011 RO OPV pristúpil k realizácii pravidelného hodnotenia OPV v súlade s Metodickým pokynom CKO č. 5 a v súlade s výnimkou Centrálného koordinačného orgánu (ďalej len „CKO“) z tohto metodického pokynu vykonal toto hodnotenie v termíne do 1.3.2012.

Hodnotenie bolo vykonané ako plánované priebežné interné hodnotenie. Hodnotenie vykonali manažér hodnotenia OPV v spolupráci s Pracovnou skupinou pre hodnotenie OPV zriadenou na RO OPV. Hodnotenie bolo zamerané na všeobecné zhodnotenie implementácie OPV k 31.12.2011 a bolo vykonané bez nárokov na finančné zdroje.

Predmetom pravidelného hodnotenia OPV boli nasledovné štyri oblasti implementácie OPV:

1. Vyhodnotenie aktuálneho stavu implementácie OPV;
2. Vyhodnotenie systému riadenia OPV;
3. Vyhodnotenie systému monitorovania a monitorovacích ukazovateľov;
4. Vyhodnotenie oblasti informovania a publicity OPV.

Pri príprave podkladov a evaluačných otázok RO OPV bral do úvahy viacero aspektov. Súčasne s realizáciou tohto hodnotenia, zároveň prebiehala a bola ukončená realizácia externého strategického hodnotenia „Vyhodnotenie pokroku implementácie OPV z hľadiska relevantnosti a plnenia cieľov operačného programu“, v rámci ktorého boli vyhodnocované údaje k 30.6.2011. RO OPV rozhodol vyhodnotiť v rámci pravidelného hodnotenia oblasti, ktoré toto strategické hodnotenie nepokrylo a na druhej strane sa snažil vyhnúť opakovaniu tém v rámci oboch týchto hodnotení.

Prvá časť hodnotenia bola zameraná na vyhodnotenie aktuálneho stavu v oblasti vyhlasovania písomných vyzvaní a výziev pre dopytovo-orientované projekty, vyhodnotenie aktuálneho stavu implementácie OPV a vyhodnotenie príspevku OPV k cieľom stratégie Európa 2020 a k Národnému programu reforiem na roky 2011 – 2014.

Pri príprave sa RO OPV rozhodol vyhodnotiť aj aktuálny stav v oblasti systému riadenia OPV a porovnať tak v určitých oblastiach zmeny, ktoré sa uskutočnili od realizácie hodnotenia

„Zhodnotenie účinnosti systému riadenia OPV“. Druhá časť hodnotenia bola teda zameraná na vyhodnotenie systému riadenia, vrátane vyhodnotenia spolupráce RO OPV a SORO.

Tretia časť hodnotenia bola zameraná na vyhodnotenie systému monitorovania a monitorovacích ukazovateľov. V tejto oblasti bolo od septembra 2010 do februára 2011 realizované externé tematické hodnotenie „Zhodnotenie správnosti nastavenia systému merateľných ukazovateľov a funkčnosti systému monitorovania“. Vzhľadom na to sa RO OPV v tejto oblasti zamerával najmä na zhodnotenie skúseností a identifikovanie najzávažnejších problémov z pohľadu doterajšej praxe RO OPV. Súčasťou sú tiež odporúčania pre prípravu ukazovateľov pre nasledujúce programové obdobie 2014-2020.

Poslednou vybranou oblasťou bolo vyhodnotenie oblasti informovania a publicity. Ide o oblasť, ktorou sa doteraz žiadne hodnotenie v rámci OPV nezaoberalo a to bol zároveň hlavný dôvod pre vyhodnotenie tejto oblasti z pohľadu efektívnosti.

Zoznam evaluačných otázok tvorí prílohu č. 1 tejto správy.

Časový harmonogram realizácie hodnotenia

Realizácia Pravidelného hodnotenia OPV začala v novembri 2011 a bola ukončená vo februári 2012.

Metodika hodnotenia

- analýza časových harmonogramov pre vyhlasovanie výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“), analýza vyhlasovania výziev a písomných vyzvaní;
- analýza plánovaných, kontrahovaných a čerpaných finančných prostriedkov vyčlenených pre OPV;
- posúdenie príspevku OPV k Stratégii Európa 2020 a Národnému programu reforiem na roky 2011-2014;
- analýza a posúdenie systému riadenia RO OPV, posúdenie počtu administratívnych kapacít podieľajúcich sa na implementácii OPV a finančných prostriedkov technickej pomoci (ďalej len „TP“) na administratívnu podporu implementácie OPV;
- analýza a posúdenie systému monitorovania a merateľných ukazovateľov z pohľadu skúseností RO OPV;
- analýza oblasti informovania a publicity, posúdenie efektívnosti informačných aktivít a aktivít v oblasti informovania a publicity, posúdenie dostatočnosti finančných prostriedkov TP určenej na prioritnú tému 86 pre oblasť informovania a publicity.

Informačné zdroje

Pre účely hodnotenia boli použité nasledovné informačné zdroje:

- Národný strategický referenčný rámec 2007 – 2013;
- Operačný program Vzdelávanie;
- Programový manuál OPV, verzia platná od 17. 5. 2011;
- Interný manuál procedúr RO OPV a RO OPVaV, verzia 13.0 (ďalej len „IMRO“);

- Komunikačný plán pre OPV a OPVaV;
- Systém finančného riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, verzia 6.0 zo dňa 1.12.2010 (ďalej len „Systém finančného riadenia ŠF a KF“);
- Systém riadenia štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na programové obdobie 2007 – 2013, verzia 4.4 zo dňa 31.12.2010 (ďalej len „Systém riadenia ŠF a KF“);
- Výročné správy o vykonávaní OPV;
- Polročné monitorovacie správy SORO ASFEU a SORO MZ SR;
- údaje RO OPV o kontrahovaní a čerpaní OPV;
- dotazníky určené pre RO OPV na vyhodnotenie oblasti systému riadenia;
- rozhovory so zástupcami RO OPV a SORO.

1. Vyhodnotenia aktuálneho stavu implementácie operačného programu Vzdelávanie

OPV je multicieľový program, pokrýva zároveň cieľ Konvergencia (ďalej len „cieľ K“) aj cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť (ďalej len „cieľ RKZ“).

V rámci celkovej finančnej alokácie pre Slovenskú republiku na roky 2007-2013 je pre OPV alokovaných 600 000 000 EUR pre cieľ K a 17 801 578 EUR pre cieľ RKZ. Spolu je to teda 617 801 578 EUR zo zdrojov EÚ.

Globálnym cieľom OPV je „zabezpečenie dlhodobej konkurencieschopnosti SR prostredníctvom prispôsobenia vzdelávacieho systému potrebám vedomostnej spoločnosti“.

Hlavné ciele OPV sú:

- uskutočniť reformu vzdelávania na ZŠ a SŠ a podporiť zvyšovanie kvality VŠ vzdelávania a kvality ľudských zdrojov vo výskume a vývoji;
- vytvoriť a rozvíjať efektívny systém ďalšieho vzdelávania a celoživotného poradenstva zameraného na rozvíjanie kľúčových kompetencií a zvyšovanie kvalifikácií v súlade s aktuálnymi a perspektívnymi potrebami vedomostnej spoločnosti;
- zvyšovať vzdelanostnú úroveň osôb s osobitými vzdelávacími potrebami so zreteľom na marginalizované rómske komunity (ďalej len „MRK“);
- zvýšiť kvalitu a prístup k ďalšiemu vzdelávaniu s dôrazom na transformáciu obsahu vzdelávania smerom k rozvíjaniu kľúčových kompetencií s cieľom zabezpečiť dlhodobú konkurencieschopnosť BSK;
- zabezpečiť efektívnu implementáciu OPV v súlade s nárokmi kladenými na riadenie a administratívne štruktúry zodpovedné za realizáciu OP.

Implementácia OPV je realizovaná v rámci nasledovných prioritných osí a opatrení:

Prioritná os / opatrenie
1 Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy 1.1 Premena tradičnej školy na modernú 1.2 Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti
2 Ďalšie vzdelávanie ako nástroj rozvoja ľudských zdrojov 2.1 Podpora ďalšieho vzdelávania 2.2 Podpora ďalšieho vzdelávania v zdravotníctve
3 Podpora vzdelávania osôb s osobitými vzdelávacími potrebami 3.1 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne príslušníkov MRK 3.2 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitými vzdelávacími potrebami
4 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť pre Bratislavský kraj 4.1 Premena tradičnej školy na modernú pre Bratislavský kraj 4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti Bratislavského kraja prostredníctvom rozvoja vysokoškolského a ďalšieho vzdelávania 4.3 Technická pomoc pre cieľ RKZ
5 Technická pomoc pre cieľ K 5.1 Technická pomoc pre cieľ K (RO OPV a SORO ASFEU) 5.2 Technická pomoc pre cieľ K (SORO MZ SR)

Implementácia jednotlivých opatrení OPV prebieha prostredníctvom realizácie projektov - národných a dopytovo – orientovaných.

Národné projekty (ďalej len „NP“) sú realizované na národnej úrovni ako nástroje realizácie reformy školstva. Ide o komplexné projekty vyplývajúce priamo z legislatívy resp. koncepčných dokumentov. Sú zadávané priamo riadeným organizáciám rezortu resp. inštitúciám povereným Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Implementácia NP je v kompetencii RO OPV.

Dopytovo-orientované projekty sú projekty adresujúce potreby cieľových skupín v konkrétnom regióne. Realizujú sa prostredníctvom výziev na predkladanie žiadostí o NFP vyhlasovaných pre konkrétne opatrenie, ciele a aktivity. Žiadosť o NFP môže predložiť každý žiadateľ spĺňajúci podmienky oprávnenosti. Implementácia dopytovo – orientovaných projektov je v kompetencii oboch SORO.

1.1 Je aktuálny stav vyhlasovania písomných vyzvaní pre NP a výziev pre dopytovo - orientované projekty z hľadiska časových harmonogramov pre vyhlasovanie výziev uspokojivý?

Účelom tejto časti interného hodnotenia OPV je zhodnotiť stav vyhlasovania písomných vyzvaní a výziev pre dopytovo – orientované projekty v korelácii s plánovanými časovými harmonogramami výziev na predkladanie žiadostí o NFP pre dopytovo – orientované projekty a ich následné aktualizácie.

Plánovaný časový harmonogram výziev je dokument zostavený RO OPV, resp. SORO spravidla na obdobie jedného kalendárneho roka, ktorý obsahuje názvy prioritných osí/opatrení, na ktoré sa v danom roku plánujú výzvy vyhlásiť, predpokladané termíny vyhlásenia výziev, finančnú alokáciu, ktorá sa plánuje vyčleniť na jednotlivé výzvy a predpokladaný termín uzávierky jednotlivých výziev na predkladanie žiadostí o NFP. Plánovaný časový harmonogram výziev sa môže aktualizovať a meniť v závislosti od výšky disponibilných finančných prostriedkov v rámci danej prioritnej osi alebo zmeny priorít v rámci podporovania jednotlivých oblastí. Cieľom aktualizácie plánovaného časového harmonogramu výziev na predkladanie žiadostí o NFP je oboznámiť zainteresované subjekty, predovšetkým potenciálnych žiadateľov, s predpokladanými termínmi zverejnenia výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku pre jednotlivé opatrenia OP do konca príslušného kalendárneho roka.

Zo Systému riadenia pre ŠF a KF na programové obdobie 2007 – 2013 pre RO OPV vyplýva povinnosť zostavovať plánovaný časový harmonogram výziev na obdobie minimálne jedného kalendárneho roka. RO OPV zverejňuje plánovaný časový harmonogram výziev na kalendárny rok „n+1“ na svojom webovom sídle v termíne najneskôr do 15. decembra kalendárneho roka „n“. RO OPV zodpovedá za aktuálnosť plánovaného časového harmonogramu výziev na vlastnom webovom sídle. S cieľom zabezpečenia zverejnenia aktuálneho plánovaného časového harmonogramu výziev v rámci jednotlivých OP na centrálnej úrovni, RO OPV zasiela CKO schválený plánovaný časový harmonogram výziev na kalendárny rok „n+1“ v termíne do 15. decembra kalendárneho roka „n“ a oznamuje CKO bezodkladne všetky zmeny v plánovanom harmonograme výziev.

V súlade so Systémom riadenie pre ŠF a KF na programové obdobie 2007 – 2013 MŠVVaŠ SR ako RO OPV pravidelne zverejňuje na svojom webovom sídle (www.minedu.sk) plánované časové harmonogramy vyhlasovania výziev na predkladanie žiadostí o NFP ako aj ich aktualizácie obidvoch svojich SORO.

SORO ASFEU

V sledovanom hodnotiacom období boli v rámci SORO ASFEU vydané a aktualizované plánované časové harmonogramy výziev na predkladanie žiadostí o NFP pre dopytovo – orientované projekty nasledovne.

V roku **2008** bol plánovaný časový harmonogram výziev aktualizovaný 5 krát (19.3.2008, 12. 3.2008, 31.7.2008, 7.10.2008, 5.12.2008). V pôvodnom plánovanom časovom harmonograme výziev na rok 2008 SORO ASFEU plánoval vyhlásiť výzvy na opatrenia 1.1 – 2 krát, 1.2, 2.1, 3.1 a 4.2 – 2 krát s celkovou finančnou alokáciou na výzvy **56 429 662 EUR**. Jednotlivými aktualizáciami plánovaného časového harmonogramu výziev boli v roku 2008 vyhlásené 4 výzvy na opatrenie 1.1 a 4 výzvy na opatrenie 4.1 v celkovej finančnej alokácii **49 956 847,90 EUR**, čo oproti pôvodnému plánovanému časovému harmonogramu výziev predstavuje pokles finančnej alokácii na výzvy o **11,5 %**. Výzvy na opatrenia 1.2, 2.1 a 3.1 boli z plánovaného časového harmonogramu výziev na rok 2008 vypustené.

V roku **2009** bol plánovaný časový harmonogram výziev aktualizovaný 6 krát (5.2.2009, 2.3.2009, 3.6.2009, 19.6.2009, 10.8.2009, 28.9.2009). V pôvodnom plánovanom časovom harmonograme výziev na rok 2009 SORO ASFEU plánoval vyhlásiť výzvy na opatrenia 1.1 – 2 krát, 1.2, 2.1, 3.1, 3.2 a

4.2 – 2 krát s celkovou finančnou alokáciou na výzvy **101 mil. EUR**. Jednotlivými aktualizáciami plánovaného harmonogramu výziev bolo v roku 2009 vyhlásených 7 výziev na opatrenie 1.1, 1.2, 2.1, 3.1, 3.2 a 4.2 – 2 krát v celkovej finančnej alokácii **85 mil. EUR**, čo oproti pôvodnému plánovanému harmonogramu výziev predstavuje pokles finančnej alokácii na výzvy o **15,9 %**. Jedna výzva na opatrenie 1.1 nebola z plánovaného harmonogramu výziev na rok 2009 vyhlásená.

V roku **2010** bol plánovaný časový harmonogram výziev aktualizovaný 9 krát (22.2.2010, 29.4.2010, 19.5.2010, 28.6.2010, 31.8.2010, 18.10.2010, 3.11.2010, 14.12.2010, 27.12.2010). V pôvodnom plánovanom časovom harmonograme výziev na rok 2010 SORO ASFEU plánoval vyhlásiť výzvy na opatrenia 1.1 – 2 krát, 1.2 a 3.1 s celkovou finančnou alokáciou na výzvy **92 mil. EUR**. Jednotlivými aktualizáciami plánovaného časového harmonogramu výziev boli v roku 2010 vyhlásené 3 výzvy na opatrenie 1.2, 2.1, a 4.2 v celkovej finančnej alokácii **26,8 mil. EUR**, čo oproti pôvodnému plánovanému časovému harmonogramu výziev predstavuje pokles finančnej alokácie na výzvy o **70,9 %**. V roku 2010 bola vyhlásená aj výzva na opatrenie 3.1 vo finančnej alokácii 17 mil. €, ktorá však bola po jej vyhlásení zrušená z dôvodu potreby rozšírenia oprávnenosti žiadateľa. Dve výzvy na opatrenia 1.1 boli z plánovaného časového harmonogramu výziev na rok 2010 vypustené.

V roku **2011** bol plánovaný časový harmonogram výziev aktualizovaný 5 krát (28.2.2011, 13.4.2011, 20.5.2011, 31.8.2011, 21.11.2011). V pôvodnom plánovanom časovom harmonograme výziev na rok 2011 SORO ASFEU plánoval vyhlásiť výzvy na opatrenia 1.1 – 2 krát, 3.1 a 3.2 s celkovou finančnou alokáciou na výzvy **65 mil. EUR**. V dôsledku aktualizácií plánovaného časového harmonogramu výziev bolo v roku 2011 vyhlásených 5 výziev na opatrenie 1.1 – 2 krát, 1.2 – 1 krát a 3.1 – 2 krát (z toho jedna výzva mala charakter priebežnej a bola vyhlásená v 2 kolách) v celkovej finančnej alokácii **112 mil. EUR**, čo oproti pôvodnému plánovanému časovému harmonogramu výziev predstavuje nárast finančnej alokácie na výzvy o **72,3 %**. Výzva na opatrenie 3.2 bola z plánovaného časového harmonogramu výziev na rok 2011 vypustená.

Z vyššie uvedeného prehľadu zmien v plánovaných časových harmonogramoch výziev v rokoch 2008 až 2011 vyplýva, že časté zmeny v plánovaných časových harmonogramoch výziev a presuny výziev z jedného roka do druhého, príp. úplné vypustenie výziev z plánovaných harmonogramov majú za následok nerovnomerné vyhlasovanie výziev na jednotlivé opatrenia a spomalenie priebehu implementácie niektorých opatrení OP. K 31.12.2011 SORO ASFEU vyhlásil 7 výziev na opatrenie 1.1 (z toho 4 už v roku 2008), 3 výzvy na opatrenie 1.2, 2 výzvy na opatrenie 2.1, 3 výzvy na opatrenie 3.1 (z toho 2 v roku 2011), 1 výzvu na opatrenie 3.2, 4 výzvy na opatrenie 4.1 (len v roku 2008) a 3 výzvy na opatrenie 4.2. Pozitívnu zmenou v aktualizácii plánovaného časového harmonogramu výziev je rok 2011, kedy sa do plánovaného harmonogramu výziev začlenili aj nové výzvy pre opatrenia 1.2 a 3.1, čím vzrástla alokácia na výzvy o takmer 100 % aj napriek tomu, že výzva na opatrenie 3.2 bola z harmonogramu výziev vypustená.

Medzi najčastejšie príčiny aktualizácií plánovaných časových harmonogramov výziev patrili predovšetkým úpravy z dôvodu aktuálnych potrieb súvisiacich s prebiehajúcou reformou vzdelávania v SR s ohľadom na aktivity, ktoré zohľadňujú programové vyhlásenie vlády SR, prijaté legislatívne zmeny, zmeny v rámci nových priorít novej vlády v roku 2010, systémové zmeny a priority vlády SR, posuny termínov vyhlasovania výziev, presuny výziev do nasledujúceho roka, znižovanie, príp. zvyšovanie finančnej alokácie na danú výzvu, zmeny vyžiadané zmenou na trhu práce spôsobenou finančnou krízou, ako aj zosúladenia textov výziev s pravidlami štátnej pomoci a s tým súvisiacimi konzultáciami s RO OPV, Ministerstvom financií SR a Európskou komisiou, z dôvodu navýšenia % limitu dodávok z priamych výdavkov.

SORO MZ SR

V sledovanom hodnotiacom období boli za SORO MZ SR vydané a aktualizované plánované časové harmonogramy výziev na predkladanie žiadostí o NFP pre dopytovo – orientované projekty nasledovne.

V roku **2008** bol plánovaný časový harmonogram výziev aktualizovaný 3 krát (10.3.2008, 26.8.2008, 30.10.2008). V pôvodnom plánovanom časovom harmonograme výziev na rok 2008 SORO MZ SR plánoval vyhlásiť 2 výzvy na opatrenia 2.2 s celkovou finančnou alokáciou na výzvy **10 920 799,30 EUR**. Jednotlivými aktualizáciami plánovaného časového harmonogramu výziev boli v roku 2008 vyhlásené 3 výzvy na opatrenie 2.2 v celkovej finančnej alokácii **12 580 495,25 EUR**, čo oproti pôvodnému plánovanému časovému harmonogramu výziev predstavuje nárast finančnej alokácii na výzvy o **15 %**.

V roku **2009** bol plánovaný časový harmonogram výziev aktualizovaný 5 krát (6.5.2009, 28.5.2009, 30.6.2009, 7.8.2009, 8.9.2009). V pôvodnom plánovanom časovom harmonograme výziev na rok 2009 SORO MZ SR plánoval vyhlásiť 1 výzvu na opatrenia 2.2 s celkovou finančnou alokáciou na výzvu **3 319 391,88 EUR**. Jednotlivými aktualizáciami plánovaného časového harmonogramu výziev boli v roku 2009 vyhlásené 2 výzvy na opatrenie 2.2 v celkovej finančnej alokácii **8,5 mil. EUR**, čo oproti pôvodnému plánovanému časovému harmonogramu výziev predstavuje nárast finančnej alokácie na výzvy o **1,5 násobku** pôvodnej finančnej alokácie.

V roku **2010** bol plánovaný časový harmonogram výziev aktualizovaný 5 krát (29.1.2010, 24.3.2010, 30.8.2010, 18.10.2010, 24.11.2010). V pôvodnom plánovanom časovom harmonograme výziev na rok 2010 SORO MZ SR plánoval vyhlásiť 1 výzvu na opatrenia 2.2 s celkovou finančnou alokáciou na výzvu **15 mil. EUR**. Jednotlivými aktualizáciami plánovaného časového harmonogramu výziev boli v roku 2010 vyhlásené 2 výzvy na opatrenie 2.2 v celkovej finančnej alokácii **30 mil. EUR**, čo oproti pôvodnému plánovanému harmonogramu výziev predstavuje nárast finančnej alokácii o **100 %**.

V roku **2011** bol plánovaný časový harmonogram výziev aktualizovaný 2 krát (29.4.2011, 28.6.2011). V pôvodnom plánovanom harmonograme výziev na rok 2011 SORO MZ SR plánoval vyhlásiť 1 výzvu na opatrenia 2.2 s celkovou finančnou alokáciou na výzvu **9,64 mil. EUR**. Aktualizáciami plánovaného harmonogramu výziev bola v roku 2011 vyhlásená 1 výzva na opatrenie 2.2 v celkovej finančnej alokácii **8 mil. EUR**, čo oproti pôvodnému plánovanému harmonogramu výziev predstavuje pokles finančnej alokácii o **18 %**.

Vyššie uvedené aktualizácie plánovaných harmonogramov v rokoch 2008 až 2011 prispievali pozitívne k vyhlasovaniu výziev pre opatrenia 2.2, ako aj k navýšeniu alokácií oproti ich plánovanej hodnote.

Medzi najčastejšie dôvody aktualizácií plánovaných harmonogramov výziev patrili predovšetkým posuny termínov vyhlasovania výziev, zosúladenie textov výziev s pravidlami štátnej pomoci a s tým súvisiacimi konzultáciami s RO OPV, Ministerstvom financií SR a Európskou komisiou, znižovanie, príp. zvyšovanie finančnej alokácie na danú výzvu.

RO OPV – MŠVVaŠ SR

MŠVVaŠ SR ako RO OPV nevyhlasuje písomné vyzvanie pre NP na základe plánovaného harmonogramu písomných vyzvaní, ale vychádza z aktuálnych potrieb v oblasti školstva a vzdelávania na základe prebiehajúcej reformy vzdelávania v SR a na základe legislatívnych zmien v oblasti vzdelávania. RO OPV stanoví priority a oblasti, na ktoré by sa implementácia OPV mala v danom roku v rámci NP zamerať a priamo riadené organizácie v pôsobnosti MŠVVaŠ SR vypracúvajú návrhy pre NP. RO OPV následne posudzuje predložené návrhy z hľadiska ich zosúladenia s charakterom OPV.

MŠVVaŠ SR ako RO OPV v roku **2008** vyhlásilo 7 písomných vyzvaní pre NP, z toho 6 zrkadlových písomných vyzvaní pokrývajúcich cieľ K a cieľ RKZ pre opatrenia 1.1 a 4.1 a 1 zrkadlové písomné vyzvanie pre opatrenia 2.1 (v tom oba ciele K + RKZ) a 4.2 s celkovou alokáciou písomných vyzvaní **112 527 384,93 EUR**.

V roku **2009** MŠVVaŠ SR ako RO OPV vyhlásilo rovnaký počet písomných vyzvaní pre NP ako v roku 2008, t.j. 7, z toho 1 zrkadlové písomné vyzvanie pre opatrenia 1.1 a 4.1 (v tom oba ciele K+RKZ), 3 zrkadlové písomné vyzvania pre opatrenia 2.1 a 4.2 (v tom oba ciele K + RKZ) a 1 písomné vyzvanie pre opatrenie 1.1 (pre cieľ K) v celkovej finančnej alokácii na písomné vyzvania **243,1 mil. EUR**. V roku 2009 boli vyhlásené ešte 2 písomné vyzvania pre opatrenie 1.1 (pre cieľ K) v alokácii 45 mil. EUR, ktoré boli zrušené z dôvodu zmeny poskytnutia pomoci a podpory uvedených v písomných vyzvaniach.

V roku **2010** MŠVVaŠ SR ako RO OPV vyhlásilo iba 2 písomné vyzvania pre NP, z toho 1 písomné vyzvanie pre opatrenie 1.1 (pre cieľ K) a 1 písomné vyzvanie pre opatrenie 2.1 (pre cieľ K) v celkovej finančnej alokácii **17,7 mil. EUR**, čo predstavuje výrazný pokles oproti roku 2008 a 2009.

V roku **2011** MŠVVaŠ SR ako RO OPV vyhlásilo len 1 písomné vyzvanie pre NP na opatrenie 3.1 zamerané na podporu MRK (pre cieľ K) s alokáciou **28,5 mil. EUR**.

Z vyššie uvedeného prehľadu vyhlasovania písomných vyzvaní pre NP v rokoch 2008 až 2011 možno konštatovať, že aj napriek dobrému progresu vyhlasovania písomných vyzvaní v rokoch 2009 a 2010 sa tento proces v rokoch 2010 a 2011 výrazne spomalil a to nie len počtom vyhlásených písomných vyzvaní, ale aj výškou alokovaných prostriedkov na príslušné písomné vyzvania. Alokácia písomných vyzvaní za roky 2010 a 2011 tvorí iba **13 %** z alokácie písomných vyzvaní v rokoch 2008 a 2009.

Z uvedeného vyplýva, že MŠVVaŠ SR ako RO OPV by malo zintenzívniť komunikáciu a prácu so svojimi priamo riadenými organizáciami a viac sa zamerať na tvorbu návrhov pre NP a vyhlasovanie písomných vyzvaní. Rovnako by bolo vhodné a účelné aj v rámci vyhlasovania písomných vyzvaní vytvárať plánovaný harmonogram písomných vyzvaní, ktorý by celkovo zintenzívnil prácu pri vytváraní návrhov NP zvlášť zameraných na tie opatrenia, ktoré v sústave NP nemajú žiadnu, prípadne veľmi slabú podporu a takisto by sa do istej miery oslabil vplyv zmien vo vedení rezortu a s tým spojené prehodnotenie priorít pri politických zmenách v krajine. Predpokladom vytvárania harmonogramu písomných vyzvaní je existencia koncepcie plánovaných opatrení v oblasti školstva, ktorá by reflektovala aktuálne potreby v tejto oblasti a bola by následne premietnutá do plánovaného harmonogramu písomných vyzvaní.

1.2 Je systém prípravy a aktualizácie časového harmonogramu výziev pre dopytovo - orientované projekty nastavený vhodne a efektívne? Bolo by vhodné a efektívne vytvárať časový harmonogram aj pre plánovanie a prípravu písomných vyzvaní?

Za účelom zabezpečenia dostatočnej informovanosti potenciálnych žiadateľov o možnostiach získania NFP na financovanie dopytovo – orientovaných projektov a dostatočnej pripravenosti predkladaných návrhov projektov sa zverejňuje indikatívny časový harmonogram výziev na predkladanie žiadostí o NFP. Časový harmonogram výziev definuje pre jednotlivé prioritné osi resp. opatrenia predpokladané termíny zverejňovania príslušných výziev na predkladanie Žiadostí o NFP a finančnú čiastku vyčlenenú na príslušnú výzvu.

SORO každoročne k 15. novembru vypracuje časový harmonogram výziev na obdobie nasledujúceho kalendárneho roka, ktorý predloží na schválenie RO OPV, ktorý ho následne do 3 dní predloží na schválenie ministrom školstva, vedy, výskumu a športu SR (tento postup sa uplatňuje aj pri aktualizácii harmonogramu výziev). Schválený časový harmonogram výziev na daný kalendárny rok zverejní SORO na svojom webovom sídle v termíne najneskôr do 15. decembra predchádzajúceho kalendárneho roka.

Na základe vyššie uvedeného môžeme konštatovať, že systém prípravy časového harmonogramu výziev je nastavený vhodne a efektívne.

Naopak, časté aktualizácie časových harmonogramov SORO nemôžeme považovať za efektívny prvok v súvislosti s efektívnou implementáciou OPV. Cieľom aktualizácie indikatívneho časového harmonogramu výziev je oboznámiť zainteresované subjekty, predovšetkým potenciálnych žiadateľov s upravenými termínmi predpokladaného zverejnenia výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku pre jednotlivé opatrenia, prípadne o zmene alokácie v rámci jednotlivých opatrení v rámci OPV.

Ročný indikatívny časový harmonogram SORO MZ SR na daný kalendárny rok bol v rámci roka 2008 aktualizovaný 3 krát, v rámci roka 2009 celkovo 5 krát, v rámci roka 2010 celkovo 5 krát a v rámci roka 2011 bol aktualizovaný 2 krát.

Ročný indikatívny časový harmonogram SORO ASFEU na daný kalendárny rok bol v rámci roka 2008 aktualizovaný celkovo 5 krát, v roku 2009 aktualizovaný 6 krát, v rámci roka 2010 celkovo až 9 krát, v rámci roka 2011 celkovo 5 krát.

Častá aktualizácia časového harmonogramu výziev nepridáva na záväznosti týchto harmonogramov, znemožňuje potenciálnym žiadateľom dôkladnú prípravu na jednotlivé výzvy a tým negatívne vplyva na stabilitu procesov implementácie OPV a v konečnom dôsledku tak neprispieva k stabilnosti a efektívnosti riadenia samotného OP.

Systém riadenia ŠF a KF na programové obdobie 2007 – 2013 ukladá RO, resp. SORO povinnosť zverejňovať indikatívny časový harmonogram výziev na predkladanie Žiadostí o NFP (konkrétne sa jedná o zverejnenie prioritnej osi, predpokladaného termínu zverejnenia výzvy a vyčlenenú alokáciu na danú výzvu) s primárnym cieľom zabezpečenia dostatočnej informovanosti potenciálnych žiadateľov o možnostiach získania NFP na financovanie projektov a dostatočnej pripravenosti predkladaných projektov, čo je predmetné a žiaduce pre dopytovo – orientované projekty.

Napriek tomu sú OP v rámci NSRR, napr. OP Informatizácia spoločnosti, ktoré zverejňujú na svojom webovom sídle Plánovaný harmonogram výziev, rovnako ako aj písomných vyzvaní pre NP na daný kalendárny rok.

Otázka plánovania a prípravy jednotlivých písomných vyzvaní na predkladanie NP býva rovnako častou otázkou na rôznych fórach, ako napr. Výročné stretnutia s EK (napr. požiadavka na detailný Akčný plán RO OPV pre všetky prioritné osi), MV pre OPV, a pod.

MŠVVaŠ SR riadi vysoký počet priamo riadených organizácií, ktoré sú, resp. by mohli byť potenciálnymi Žiadateľmi o NFP v rámci NP OPV (Metodicko – pedagogické centrum, Ústav informácií a prognóz školstva, Štátny inštitút odborného vzdelávania, Národné športové centrum, Štátny pedagogický ústav, Slovenská pedagogická knižnica, Štátna školská inšpekcia, Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania, Národný ústav celoživotného vzdelávania, IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, a pod.). Pri uvažovaní o vytváraní časových harmonogramov písomných vyzvaní je tiež potrebné brať do úvahy aj ďalšie veľmi výrazné špecifikum ESF programov, ktorým sú dlhodobé, t.j. viacročné projekty.

Nielen na základe týchto dôvodov by bolo pre RO OPV, ako aj pre jednotlivých prijímateľov NFP v rámci NP, vhodné a efektívne mať vytvorený indikatívny časový harmonogram pre plánovanie, resp. prípravu písomných vyzvaní pre NP v rámci celého programového obdobia v nadväznosti na schválené ciele a priority v rámci OP.

1.3 Je aktuálny stav implementácie OPV - stav zazmluvnenia a čerpania finančných prostriedkov uspokojivý? Aký je predpoklad úplného vyčerpania plánovaných finančných prostriedkov pre jednotlivé opatrenia do konca programového obdobia?

Aktuálny stav zazmluvnených finančných prostriedkov k 31.12.2011

V rámci celkovej finančnej alokácie pre Slovenskú republiku na roky 2007-2013 je pre OPV alokovaných 600 000 000 EUR pre cieľ K a 17 801 578 EUR pre cieľ RKZ zo zdrojov EÚ. Táto alokácia predstavuje zdroje EÚ, pri realizácii projektov je táto suma navýšená o verejné a súkromné zdroje SR. Alokácia OPV pre oba ciele vynímajúc opatrenia TP je 593 089 515 EUR z EÚ zdrojov.

V tabuľke č. 1 je uvedený finančný plán OPV na roky 2007 - 2013 podľa opatrení a zdrojov financovania.

Tabuľka č. 1 Finančný plán OPV na roky 2007 - 2013 podľa opatrení

Operačný program Vzdelávanie	Suma (EÚ)	Miera spolufinancovania z EÚ
Prioritná os 1	365 000 000	85 %
<i>Opatrenie 1.1</i>	255 000 000	85 %
<i>Opatrenie 1.2</i>	110 000 000	85 %
Prioritná os 2	146 000 000	85 %
<i>Opatrenie 2.1</i>	109 500 000	85 %
<i>Opatrenie 2.2</i>	36 500 000	85 %
Prioritná os 3	65 000 000	85 %
<i>Opatrenie 3.1</i>	48 700 000	85 %
<i>Opatrenie 3.2</i>	16 300 000	85 %
Prioritná os 4	17 801 578	85 %
<i>Opatrenie 4.1</i>	6 911 514	85 %
<i>Opatrenie 4.2</i>	10 178 001	85 %
<i>Opatrenie 4.3</i>	712 063	85 %
Prioritná os 5*	24 000 000	85 %
<i>Opatrenie 5.1</i>	22 820 635,00	85 %
<i>Opatrenie 5.2</i>	1 179 365,00	85 %
Celkom	617 801 578	85 %

* v rámci prioritnej osi 5 je pre MZ SR (SORO) určené opatrenie 5.2 s alokáciou vo výške 1 179 365 EUR (zdroj ESF)

K 31.12.2011 bolo v rámci OPV zazmluvnených 563 projektov (údaj nezahŕňa projekty TP v rámci opatrení 4.3, 5.1 a 5.2) v celkovej výške 294 722 989,59 EUR zo zdrojov EÚ. Najväčší objem zazmluvnených projektov, zároveň v najväčšom finančnom objeme je k tomuto dátumu v rámci opatrenia 1.1 a to 350 zmlúv v hodnote 130 049 893,24 EUR z EÚ zdrojov. Druhý najvyšší počet projektov je zazmluvnený v rámci opatrenia 1.2 v celkovom finančnom objeme zdrojov EÚ 36 452 379,54 EUR. Najnižší počet projektov (ak do úvahy neberieme TP) bolo zazmluvnených v rámci opatrenia 4.2 a to 7 projektov v hodnote 7 937 047,28 EUR z EÚ zdrojov. Z pohľadu najnižšej zazmluvnenej hodnoty v rámci opatrenia (opäť neberieme do úvahy TP) je na najnižšom mieste opatrenie 3.2 s celkovou výškou zazmluvnených prostriedkov 2 859 162,01 EUR z EÚ zdrojov pri počte 26 projektov.

Súhrnné údaje o stave zazmluvnenia vo všetkých opatreniach OPV k 31.12.2011 sú uvedené v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2 Stav zazmluvnenia RO OPV + SORO k 31.12..2011 podľa opatrení

Operačný program Vzdelávanie	Kontrahovanie podľa opatrení k 31.12.2011	
	Suma (EÚ)	Počet zmlúv
Prioritná os 1	166 502 272,78	414
<i>Opatrenie 1.1</i>	130 049 893,24	350
<i>Opatrenie 1.2</i>	36 452 379,54	64
Prioritná os 2	83 669 676,97	47
<i>Opatrenie 2.1</i>	54 952 252,59	19
<i>Opatrenie 2.2</i>	28 717 424,38	28
Prioritná os 3	31 307 792,51	69
<i>Opatrenie 3.1</i>	28 448 630,50	50
<i>Opatrenie 3.2</i>	2 859 162,01	19
Prioritná os 4	14 194 249,07	46
<i>Opatrenie 4.1</i>	5 306 200,05	26
<i>Opatrenie 4.2</i>	7 937 047,28	7
<i>Opatrenie 4.3</i>	951 001,74	13
Prioritná os 5	22 026 056,39	20
<i>Opatrenie 5.1</i>	20 846 691,41	18
<i>Opatrenie 5.2</i>	1 179 364,98	2
Spolu	317 700 047,72	596

Na základe údajov uvedených v tabuľkách č. 1 a 2. je možné konštatovať, že k 31.12.2011 bolo zazmluvnených približne 49,69 % z celkovej alokácie OPV na programové obdobie 2007-2013 (okrem opatrení TP). Toto percentuálne vyjadrenie však nie je úplne presné, do úvahy je potrebné brať napr. aj finančné prostriedky, ktoré sú aktuálne „blokované“ napr. v rámci výziev vyhlásených v roku 2011, pri ktorých však k 31.12.2011 nebol ukončený proces zazmluvňovania schválených projektov. Reálny stav sa tak bude od „tabuľkového“ už na začiatku roka 2012 líšiť.

Ak by sme rovnaký spôsob výpočtu (kontrahované/alokované) použili pre všetky opatrenia OPV vrátane TP, dostaneme údaje o percentuálnom vyjadrení kontrahovania uvedené v tabuľke č. 3

Tabuľka č. 3 Stav zazmluvnenia RO OPV + SORO k 31.12.2011 podľa opatrení

Operačný program Vzdelávanie	Kontrahované finančné prostriedky k 31.12.2011 Suma (EÚ + ŠR + VZ)	Kontrahované finančné prostriedky k 31.12.2011 Suma (EÚ)	% podiel na alokácii EÚ 2007-2013
Prioritná os 1	196 401 648,98	166 502 272,78	45,62%
<i>Opatrenie 1.1</i>	153 263 256,40	130 049 893,24	51,00%
<i>Opatrenie 1.2</i>	43 138 392,58	36 452 379,54	33,14%
Prioritná os 2	99 579 673,85	83 669 676,97	57,31%
<i>Opatrenie 2.1</i>	64 984 219,64	54 952 252,59	50,18%
<i>Opatrenie 2.2</i>	34 595 454,21	28 717 424,38	78,68%
Prioritná os 3	36 881 270,99	31 307 792,51	48,17%
<i>Opatrenie 3.1</i>	33 476 552,28	28 448 630,50	58,42%
<i>Opatrenie 3.2</i>	3 404 718,71	2 859 162,01	17,54%
Prioritná os 4	16 768 541,30	14 194 249,07	79,74%
<i>Opatrenie 4.1</i>	6 289 112,14	5 306 200,05	76,77%
<i>Opatrenie 4.2</i>	9 360 603,57	7 937 047,28	77,98%
<i>Opatrenie 4.3</i>	1 118 825,59	951 001,74	133,56%
Prioritná os 5	25 913 007,54	22 026 056,39	91,78%
<i>Opatrenie 5.1</i>	24 525 519,32	20 846 691,41	91,35%
<i>Opatrenie 5.2</i>	1 387 488,22	1 179 364,98	100,00%
Spolu	375 544 142,66	317 700 047,72	51,42%

Z údajov uvedených v tabuľke č. 3. vyplýva, že najvyšší objem zazmluvnených prostriedkov zo zdrojov EÚ (okrem opatrení TP) je v opatreniach 2.2 – 78,68 %, 4.2 – 77,98 % a 4.1 – 76,77 %. najnižší objem zazmluvnených prostriedkov je naopak v opatreniach 3.2 – 17,54 % a 1.2 - 33,14 %.

Aktuálny stav čerpaných finančných prostriedkov k 31.12.2011

Celková výška čerpania finančných prostriedkov z alokácie OPV na programové obdobie 2007-2013 zo zdrojov EÚ (okrem opatrení TP) k 31.12.2011 je 72 756 684,67 EUR, čo predstavuje 12,26 % z celkovej alokácie OPV (okrem opatrení TP). Údaje čerpania v rozdelení na jednotlivé opatrenia sú uvedené v tabuľke č. 4.

Podľa údajov uvedených v tabuľke č. 4 je podiel čerpania (okrem opatrení TP) najvyšší v rámci opatrení 4. 1 – 27,82 % a v opatrení 1.1 – 22,30 %, najnižší v rámci opatrení 2.1 – 2,27 % a 1.2 – 3,51 %. Celkovo okrem opatrení 4.1 a 1.1 ani jedno opatrenie nepresahuje výšku čerpania k 31.12.2011 ani len 10 %.

Tabuľka č. 4 Stav čerpania finančných prostriedkov OPV k 31.12.2011

Operačný program Vzdelávanie	Suma (EÚ)	% podiel čerpania na alokácii EÚ 2007- 2013	Potrebné vyčerpať z ESF do 31.12.2012	Podiel čerpania na upravenom záväzku 2009 v % *
Prioritná os 1	60 759 414,65	16,65%	Cieľ K	Cieľ K
<i>Opatrenie 1.1</i>	56 866 755,42	22,30%	57 923 927,83	38,47%
<i>Opatrenie 1.2</i>	3 892 659,23	3,54%		
Prioritná os 2	6 006 778,00	4,11%		
<i>Opatrenie 2.1</i>	2 487 472,42	2,27%		
<i>Opatrenie 2.2</i>	3 519 305,58	9,64%		
Prioritná os 3	3 572 719,38	5,50%	Cieľ RKaZ	Cieľ RKaZ
<i>Opatrenie 3.1</i>	2 704 391,46	5,55%		
<i>Opatrenie 3.2</i>	868 327,92	5,33%	1 086 262,93	62,42%
Prioritná os 4	3 043 450,05	17,10%		
<i>Opatrenie 4.1</i>	1 922 884,24	27,82%		
<i>Opatrenie 4.2</i>	494 888,40	4,86%		
<i>Opatrenie 4.3</i>	625 677,41	87,87%		
Prioritná os 5	9 131 399,14	38,05%		
<i>Opatrenie 5.1</i>	8 598 895,82	37,68%		
<i>Opatrenie 5.2</i>	532 503,32	45,15%		
Spolu	82 513 761,22	13,36%	59 010 190,76	39,18%

*Poznámka: Sledovanie čerpania bolo upravené na základe novely všeobecného nariadenia 1083/2006 - nariadenie 539/2010 (v platnosti od 24.06.2010), ktorým sa určuje, že pri sledovaní čerpania v zmysle pravidla n+3/n+2 bude 1/6 záväzku 2007 pripočítaná ku každému zo záväzkov 2008-2013, tzn. hraničný termín na splnenie 1. záväzku sa posúva na 31.12.2011.

K 31.12.2011 bol ukončený piaty rok implementácie programového obdobia 2007-2013. Ak pri OPV vezmeme do úvahy ako reálny začiatok implementácie rok 2008, keďže až v tomto roku boli vyhlasované prvé výzvy pre dopytovo-orientované projekty a písomné vyzvania pre NP, tak ide o štvrtý rok implementácie. Vzhľadom na to, že finančné prostriedky bude možné kontrahovať do 31.12.2013 je možné konštatovať, že kontrahovanie finančných prostriedkov (okrem opatrení TP) je pre niektoré opatrenia nedostatočné. Najvýraznejšie sa tento problém prejavuje pri opatrení 3.2, kde je potrebné zazmluvniť vyše 80 % alokácie určenej pre toto opatrenie a v roku 2011 nebola vyhlásená žiadna výzva pre toto opatrenie, to znamená, že uvedené hodnoty sú k 31.12.2011 definitívne a nie je potrebné pri nich rátať s „blokovanými“ prostriedkami v podobe schválených a zatiaľ nezazmluvnených projektov. Ďalším opatrením s veľmi nízkym kontrahovaním k 31.12.2011 je opatrenie 1.2, kde je potrebné zazmluvniť približne 67 % alokácie opatrenia. V prípade tohto opatrenia je viditeľný medziročný pokrok od 1.1.2011 do 31.12.2011, keďže počet zazmluvnených projektov stúpol o 26 dopytovo – orientovaných projektov. V závere roka dňa 22.12.2011 bola zároveň vyhlásená výzva pre toto opatrenie s celkovou výškou poskytovanej pomoci 50 mil. EUR.

V prípade ideálneho stavu a kontrahovania plnej výšky finančných prostriedkov výzvy by kontrahovanie finančných prostriedkov určených pre toto opatrenie stúplo približne na 70%.

Pokiaľ ide o čerpanie kontrahovaných finančných prostriedkov (mimo opatrení TP), tak je možné celkový stav nazvať neuspokojivým, vzhľadom na to, že priemerné čerpanie na opatrenie je 12,26 %, pričom však hranicu čerpania 10 % reálne prekročili len dve opatrenia – 1.1 a 4.1, ktoré boli intenzívne podporované vyhlasovaním viacerých výziev hneď v prvom roku implementácie (2008).

Technická pomoc pre cieľ Konvergencia a pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

V zmysle čl. 46 všeobecného nariadenia, s cieľom zabezpečenia vysokej kvality realizácie OP a jeho prioritných osí, môžu oprávnené subjekty na všetkých úrovniach riadiacich štruktúr využívať finančné prostriedky v rámci TP OPV na podporu vykonávaných činností a funkcií týkajúcich sa príprav, riadenia, monitorovania, hodnotenia, informovania a kontroly a auditu spolu s činnosťami na posilnenie administratívnych kapacít, t.j. získanie a udržanie potrebných dostatočne erudovaných ľudských zdrojov, zabezpečenie ich profesionálneho rastu a nevyhnutných odborných podkladov a adekvátnych podmienok pre ich kvalitné rozhodovanie.

Pre oblasť TP sa uplatňujú tieto prioritné témy :

- Prioritná téma 85 – Príprava, vykonávanie, monitorovanie a kontrola
- Prioritná téma 86 – Hodnotenie a štúdie; informácie a komunikácia.

TP pre cieľ K je osobitnou prioritnou osou OPV – prioritná os 5, ktorej účelom je podporovať realizáciu prioritných osí 1, 2 a 3 OPV. V oblasti cieľa RKZ je TP spolufinancovaná v rámci samostatného opatrenia 4.3, jej účelom je podporovať realizáciu prioritnej osi 4 – opatrení 4.1 a 4.2.

Celková alokácia OPV určená pre TP v rámci oboch cieľov je uvedená v tabuľke č. 5. Spolu pre oba ciele je v rámci OPV vyčlenených pre účely TP 24 712 063 EUR zo zdrojov EÚ.

Tabuľka č. 5 Finančný plán finančných prostriedkov TP OPV na roky 2007 - 2013

Operačný program Vzdelávanie	Suma (EÚ)	Miera spolufinancovania z EÚ
Prioritná os 4	712 063	85 %
<i>Opatrenie 4.3</i>	712 063	85 %
Prioritná os 5*	24 000 000	85 %
<i>Opatrenie 5.1</i>	22 820 635,00	85 %
<i>Opatrenie 5.2</i>	1 179 365,00	85 %
Celkom	24 712 063	85 %

* v rámci prioritnej osi 5 je pre MZ SR (SORO) určené opatrenie 5.2 s alokáciou vo výške 1 179 365 EUR (zdroj ESF)

Kontrahovanie a čerpanie finančných prostriedkov TP k 31.12.2011

K 31.12.2011 bolo kontrahovanie finančných prostriedkov opatrení TP na úrovni 22 977 058,13 EUR zo zdrojov EÚ, čo predstavuje 92,98 % z celkovej alokácie pre tieto opatrenia. Čerpanie k 31.12.2011 bolo na úrovni 9 757 076,55 EUR zo zdrojov EÚ, čo celkovo predstavuje 39,48% z alokácie na tieto opatrenia.

Presné údaje za jednotlivé opatrenia TP pre oba ciele sú uvedené v tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6 Aktuálny stav kontrahovania a čerpania finančných prostriedkov TP OPV

Operačný program Vzdelávanie	Alokácia podľa opatrení	Kontrahovanie podľa opatrení k 31.12.2011		Čerpanie podľa opatrení k 31.12.2011	
		Suma (EÚ)	Počet zmlúv	Suma (EÚ)	% podiel čerpania na alokácii EÚ 2007-2013
Prioritná os 4	712 063	951 001,74	13	625 677,41	87,87%
Opatrenie 4.3	712 063	951 001,74	13	625 677,41	87,87%
Prioritná os 5	24 000 000	22 026 056,39	20	9 131 399,14	38,05%
Opatrenie 5.1	22 820 635,00	20 846 691,41	18	8 598 895,82	37,68%
Opatrenie 5.2	1 179 365,00	1 179 364,98	2	532 503,32	45,15%
Spolu	24 712 063	22 977 058,13	33	9 757 076,55	39,48%

Celkovo je možno konštatovať, že kontrahovanie a čerpanie v rámci prostriedkov určených pre TP je uspokojivé.

Existuje riziko nesplnenia pravidla n+3, resp. n+2?

Vo vzťahu k nesplneniu pravidla $n + 3$ resp. $n + 2$ za jednotlivé rozpočtové roky nepredpokladáme riziko nenaplnenia záväzku roku 2009. Ako čiastočne rizikové sa javí naplnenie záväzku roku 2010 a 2011 do konca roka 2013 (v rámci tohto roku sa spája plnenie záväzkov až dvoch rozpočtových rokov vo vzťahu k naplneniu pravidla $n + 3$ a $n + 2$). Pre minimalizáciu rizík spojených s nenaplnením jednotlivých rozpočtových záväzkov vo vzťahu k plneniu pravidla $n + 3$ a $n + 2$ je nevyhnutné čo najrýchlejšie dosiahnuť čo najvyššiu mieru kontrahovania prostriedkov v rámci oboch cieľov OP Vzdelávanie (uvedená miera kontrahovania môže presiahnuť aj 100 % úrovne OPV – je potrebné brať do úvahy disponibilné zdroje, ktoré vznikajú v rámci nedočerpaných finančných prostriedkov pri už ukončených projektoch).

Zároveň medzi faktory, ktoré spomaľujú rýchlosť čerpania finančných prostriedkov v rámci niektorých projektov OP Vzdelávanie a môžu mať vplyv na celkovú úroveň čerpania finančných prostriedkov v rámci OP Vzdelávanie patria:

- nízka kvalita predkladaných žiadostí o platbu (ďalej len „ŽoP“) po formálnej aj vecnej stránke, stále opakujúce sa nedostatky v ŽoP, ŽoP sú zasielané na doplnenie prijímateľovi;
- vysoká administratívna náročnosť predložených výdavkov, kde zväčša ide o personálne výdavky, ktoré sa vyznačujú vysokým počtom povinnej predloženej podpornej dokumentácie a nízkym objemom predložených zúčtovaných finančných prostriedkov;

- problémy súvisiace s výkonom verejných obstarávaní zo strany niektorých prijímateľov, čo má často za následok opakovanie celého procesu verejného obstarávania a spomalenie procesu finančnej implementácie projektov.

Zároveň je potrebné uviesť, že plnenie pravidla $n + 3$ a $n + 2$ je možné posudzovať len vo vzťahu k OP a obom cieľom ako celku (členenie vo vzťahu k projektom mimo TP a samostatne len k projektom TP nemá opodstatnenie).

Z pohľadu vyčerpania finančných prostriedkov v prípade opatrení TP je vysoká pravdepodobnosť ich 100 % vyčerpania, nakoľko MŠVVaŠ SR ako RO OPV identifikovalo nedostatočné množstvo finančných prostriedkov v rámci opatrení TP na zabezpečenie implementácie OPV, pričom časť výdavkov bude nevyhnutné (z dôvodu nízkeho objemu disponibilných zdrojov TP) financovať z prostriedkov štátneho rozpočtu SR.

1.4 Pre ktoré opatrenia OPV (okrem opatrení TP) je z pohľadu nakontrahovaných finančných prostriedkov pre dané opatrenia potrebné ešte vyhlásiť písomné vyzvania/výzvy?

Aktuálny stav zazmluvnenia finančných prostriedkov alokovaných pre jednotlivé opatrenia sa pohybuje v rozsahu od 17,54 % po 78,68 %. Presné percentuálne podiely zazmluvnenia sú uvedené v tabuľke č. 3.

Na základe týchto údajov je zrejmé, že **písomné vyzvania/výzvy je potrebné vyhlásiť takmer pre každé opatrenie.**

Najvýraznejšie sa problém s nízkym kontrahovaním prejavuje v rámci opatrenia 3.2, kontrahovanie je na úrovni 17,54 % alokácie a za celé obdobie implementácie OPV bola pre toto opatrenie vyhlásená len 1 výzva. K 31.12.2011 je potrebné pre toto opatrenie do konca programového obdobia vyhlásiť písomné vyzvania/výzvy vo výške 13 440 837,99 EUR (EÚ zdroje).

Ďalším opatrením, ktoré má k 31.12.2011 nízke kontrahovanie je opatrenie 1.2. K tomuto dátumu bolo v rámci opatrenia zazmluvnených 33,14 % alokácie na dané opatrenia. Pre toto opatrenie bola koncom roka 2011 vyhlásená výzva OPV-2011/1.2/03-SORO na dopytovo-orientované projekty a v prípade ideálneho stavu a úspešného zazmluvnenia celej výšky pomoci poskytovanej v rámci výzvy, kontrahovanie pre toto opatrenie by stúplo na približne 70 %. Do konca programového obdobia by tak ostávalo vyhlásiť písomné vyzvania/výzvy a zazmluvniť zostávajúcich približne 30 % alokácie tohto opatrenia.

Ďalšie opatrenie, v poradí s tretím najnižším kontrahovaním je opatrenie 2.1. V rámci tohto opatrenia bolo ku koncu roku 2011 zazmluvnených 50,18 % alokácie opatrenia. Z alokácie tohto opatrenia je potrebné zazmluvniť ešte 54 547 747,41 EUR z EÚ zdrojov.

Na štvrtom mieste medzi opatreniami s najnižším kontrahovaním je opatrenie s najvyššou alokáciou, opatrenie 1.1. Z tejto plánovanej alokácie 153 263 256,40 EUR (EÚ zdroje) je potrebné zazmluvniť ešte 41% finančných prostriedkov.

V rámci opatrenia 3.1 je aktuálne kontrahovanie k 31.12.2011 vo výške 28 448 630,50 EUR (EÚ zdroje), čo predstavuje 58,42 %. V rámci tohto opatrenia bolo v roku 2011 vyhlásené písomné vyzvanie OPV/K/NP/2011-1 pre NP „Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít“ OPV/K/ NP/2011-1 a dve výzvy na predkladanie ŽoNFP pre dopytovo orientované projekty OPV-2011/3.1/02-SORO a OPV-2011/3.1/03-SORO – táto výzva je priebežná, nadväzujúca na Pilotnú výzvu na predkladanie Žiadostí o poskytnutie podpory Lokálnej stratégie komplexného prístupu.

Zmluva k NP „Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít“ bola uzavretá dňa 28.9.2011 a následne začala jeho realizácia. Výška finančných prostriedkov určená pre tento projekt je 21 240 651,00 EUR zo zdrojov EÚ.

Výsledky výziev pre dopytovo-orientované projekty sa k 31.12.2011 nepremietli do údajov o kontrahovaní, nakoľko k 31.12.2011 nebol ukončený proces výberu. V rámci uvedenej priebežnej výzvy na predkladanie ŽoNFP bolo zároveň dňa 21.11.2011 vyhlásené jej druhé kolo s uzávierkou naplánovanou na 20.1.2012. V rámci tohto opatrenia tak vzniká predpoklad, že celkové kontrahovanie bude v priebehu 1. polroka 2012 stúpať.

Opatrením s tretím najvyšším kontrahovaním (v %) je opatrenie 4.1. V rámci tohto opatrenia je zazmluvnených 76,77 % alokovaných finančných prostriedkov. Celkovo je potrebné v rámci tohto opatrenia vyhlásiť písomné vyzvania/výzvy na sumu vo výške 1 605 313,95 EUR z EÚ zdrojov.

Druhé najvyššie kontrahovanie má opatrenie 4.2. V rámci tohto opatrenia je potrebné zazmluvniť zostávajúcich 22,02 % alokácie určenej pre opatrenie, čo predstavuje 2 240 953,72 EUR (EÚ zdroje).

Opatrenie s najvyšším percentuálnym kontrahovaním je opatrenie 2.2 s 78,68 %. V rámci tohto opatrenia bola zároveň 15.7.2011 vyhlásená výzva pre dopytovo –orientované projekty. V ideálnom prípade zazmluvnenia projektov vybraných v rámci tejto výzvy by kontrahovanie mohlo dosiahnuť približne hranicu 100%.

V tabuľke č. 7 je súhrnne zobrazené poradie opatrení v % od najnižšieho kontrahovania po najvyššie.

Tabuľka č. 7 Poradie kontrahovania jednotlivých opatrení OPV

Por. č.	Operačný program Vzdelávanie	Alokované finančné prostriedky k 31.12.2011 (EÚ)	Kontrahované finančné prostriedky k 31.12.2011 Suma (EÚ)	% podiel na alokácii EÚ 2007-2013
1.	Opatrenie 3.2	16 300 000	2 859 162,01	17,54%
2.	Opatrenie 1.2	110 000 000	36 452 379,54	33,14%
3.	Opatrenie 2.1	109 500 000	54 952 252,59	50,18%
4.	Opatrenie 1.1	255 000 000	130 049 893,24	51,00%
5.	Opatrenie 3.1	48 700 000	28 448 630,50	58,42%
6.	Opatrenie 4.1	6 911 514	5 306 200,05	76,77%
7.	Opatrenie 4.2	10 178 001	7 937 047,28	77,98%
8.	Opatrenie 2.2	36 500 000	28 717 424,38	78,68%

1.5 Akým spôsobom prispieva OPV k cieľom stratégie Európa 2020 a k cieľom Národného programu reforiem na roky 2011 až 2014?

Stratégia Európa 2020 (ďalej len „EÚ 2020“) je spoločnou stratégiou EÚ, ktorá je zameraná na zabezpečenie trvalo udržateľného ekonomického rastu vrátane prekonania ekonomickej krízy a tvorbu pracovných miest. Bola schválená 3.3.2010 a jej spustenie bolo formálne odsúhlasené 17.6.2010. Jedná sa o pokračovanie tzv. lisabonskej stratégie na obdobie rokov 2010 – 2020.

Stratégia Európa 2020 si stanovila dosiahnuť do roku 2020 na úrovni EÚ 5 hlavných cieľov:

1. zamerať sa na zvýšenie miery zamestnanosti žien a mužov vo veku od 20 do 64 rokov na 75 %, okrem iného zvýšením účasti mladých ľudí, starších pracovníkov a pracovníkov s nízkou kvalifikáciou, ako aj zlepšením začlenenia legálnych migrantov,
2. zlepšovať podmienky pre výskum a vývoj najmä s cieľom zvýšiť celkovú úroveň verejných a súkromných investícií v tomto sektore na 3 % HDP,
3. znížiť emisie skleníkových plynov o 20 % v porovnaní s úrovňami v roku 1990, zvýšiť podiel energie z obnoviteľných zdrojov na konečnej spotrebe energie na 20 % a pokročiť na ceste k zvýšeniu energetickej efektívnosti o 20 % (EÚ je odhodlaná prijať rozhodnutie o tom, že obmedzenie emisií do roku 2020 v porovnaní s úrovňami z roku 1990 zvýši na 30 %, ak sa ostatné rozvinuté krajiny zaviažu k porovnateľnému zníženiu emisií a ak rozvojové krajiny prispievajú primerane svojej zodpovednosti a možnostiam),
4. zvýšiť úroveň vzdelania, a to najmä úsilím o zníženie miery predčasného ukončenia štúdia na menej ako 10 % a zvýšením podielu ľudí vo veku 30 – 34 rokov, ktorí ukončili vysokoškolské vzdelanie, aspoň na 40 %,
5. podporovať sociálne začlenenie, najmä prostredníctvom znižovania chudoby, snahou o vymanenie aspoň 20 miliónov ľudí z ohrozenia chudobou alebo sociálneho vylúčenia.

Lisabonská stratégia a jej pokračovanie EÚ 2020 sú na úrovni členských štátov rozpracované v tzv. národných programoch reforiem (ďalej len „NPR“), ktoré v rámci trojročných programových cyklov definujú konkrétne kroky a reformy, ktoré chce krajina prijať pre napĺňanie cieľov lisabonskej stratégie/EÚ 2020.

Prvým slovenským NPR, ktorý vychádzal z EÚ 2020, je NPR SR 2010. V súčasnosti je aktuálny NPR SR 2011-2014, ktorý prijala vláda SR svojím uznesením č. 256/2011 zo dňa 20.4.2011.

NPR SR 2011-2014 definuje ako prioritné tieto oblasti:

- vzdelávanie, veda a inovácie,
- zamestnanosť a sociálna inklúzia,
- podnikateľské prostredie,
- transparentné prostredie a vymožitelnosť práva,
- zdravie.

V rámci priority „Vzdelávanie, veda a inovácie“ sa majú opatrenia zameriavať na:

1. Regionálne školstvo, konkrétne na začlenenie detí zo sociálne vylúčených skupín, digitalizáciu školy, hodnotenie kvality škôl, debyrokratizáciu škôl, otvorenie trhu s učebnicami, podporu najlepšej praxe, odborné vzdelávanie a financovanie,
2. Vysoké školstvo a veda, konkrétne na reformu akreditácie, zvýšenie kvality akademických špičiek – profesorov a docentov, zrušenie klasifikácie vysokých škôl, vyzdvihnutie excelentných fakúlt a univerzít, zmeny zamerané na skvalitnenie externého štúdia, financovanie vysokých škôl a reformu financovania výskumu a zefektívnenie čerpania eurofondov,
3. Ďalšie vzdelávanie,
4. Inovácie (oblasť inovácií vo forme uvedenej v NPR 2011-2014 nespadá do záberu OPV).

Rada EÚ vydala 12.7.2011 Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2011 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k aktualizovanému programu stability Slovenska na roky 2011 – 2014. K prioritě „Vzdelávanie, veda a inovácie“ bolo uvedené nasledujúce odporúčanie „Urýchliť realizáciu plánovaných reforiem všeobecného školského vzdelávania, odborného vzdelávania a prípravy a prijať opatrenia na zlepšenie kvality vysokoškolského vzdelávania a zvýšenie jeho významu pre potreby trhu. Vytvoriť rámec stimulov pre jednotlivcov aj zamestnávateľov na podporu účasti nízkokvalifikovaných ľudí na celoživotnom vzdelávaní.“

Akým spôsobom prispieva OPV k cieľom stratégie Európa 2020 a k cieľom Národného programu reforiem na roky 2011 až 2014?

Za plnenie zámerov stratégie EÚ 2020 je primárne zodpovedná vláda SR, a to prostredníctvom jej premietnutí do národných programov reforiem a následného plnenia stanovených cieľov. Vláda SR realizuje plnenie cieľov NPR 2011-2014 prostredníctvom štátnej vzdelávacej politiky ktorá má veľmi široké spektrum a rôzne nástroje na plnenie svojich zámerov, a to vrátane legislatívnych nástrojov. OPV je podporným nástrojom, ktorý prispieva k podpore vzdelávania na Slovensku, avšak vzhľadom na jeho špecifikácie nie je možné, aby plne pokryl zábery EÚ 2020 a NPR 2011-2014. Na druhej strane je však možné povedať, že OPV je na základe svojho kvalitného nastavenia schopný výrazne podporiť plnenie zámerov EÚ 2020 aj NPR 2011-2014, a to aj napriek tomu, že bol schválený v roku 2007.

EÚ 2020, aj z nej vyplývajúci NPR 2011-2014 sú v tejto chvíli v prvotných fázach svojho plnenia, čiže nie je možné komplexne vyhodnotiť príspevok OPV k plneniu zámerov EÚ 2020 a NPR 2011-2014 (z časového hľadiska je zrejmé, že ťažiskovým obdobím na plnenie zámerov EÚ 2020 prostredníctvom štrukturálnych fondov EÚ bude nasledujúce programové obdobie 2014-2020). V sledovanom období je možné konštatovať, že OPV prispieva k stanoveným cieľom EÚ 2020 a NPR 2011-2014 prostredníctvom spektra vyhlásených písomných vyzvaní a výziev na dopytovo-orientované projekty, ktoré priamo či nepriamo podporujú ciele v oblasti vzdelávania stanovené v EÚ 2020 a tri zo štyroch oblastí definovaných v prioritě „Vzdelávanie, veda a inovácie“ v rámci NPR 2011-2014.

Vzhľadom na premietnutie EÚ 2020 do NPR 2011-2014 je plnenie zámerov EÚ 2020 a NPR 2011-2014 prostredníctvom vyhlásených písomných vyzvaní a výziev na dopytovo-orientované projekty uvádzané súčasne.

1. Regionálne školstvo

EK v stratégii 2020 odporúča do roku 2020 znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky zo súčasných 15 % na 10 %. V súčasnosti je v SR táto miera na úrovni do 6 % a vláda SR sa v NPR 2011-2014 zaviazala túto mieru udržať. Rovnako sa zaviazala zlepšiť kvalitu základného vzdelávania, najmä

zvýšením úrovne znalostí a zručností žiakov na priemerný počet bodov 505 v prieskume OECD – PISA 2018.

Vláda SR v NPR 2011-2014 stanovila v rámci regionálneho školstva oblasti, podporou ktorých chce prispieť k naplneniu vyššie uvedených cieľov.

OPV podporuje tieto z uvedených oblastí:

1. začlenenie detí zo sociálne vylúčených skupín – OPV podporuje túto oblasť prostredníctvom NP „Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít“ aj prostredníctvom výziev na dopytovo – orientované projekty č. OPV-2009/3.1/01-SORO „Programy a kurzy pre žiakov základných škôl pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít“, OPV-2011/3.1/02-SORO „Podpora čitateľskej gramotnosti sociálne znevýhodnených žiakov základných škôl pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít“ a priebežnou výzvou č. OPV-2011/3.1/03-SORO „Podpora prístupu príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít k vzdelávaniu vrátane ich ďalšieho vzdelávania“.

V budúcnosti je plánovaný NP zameraný na prevenciu agresivity a podpora osobnostného dozrievania detí a mládeže a dopytovo – orientovaná výzva v rámci opatrenia 3.2 OPV.

2. digitalizácia školy - OPV podporuje túto oblasť prostredníctvom NP „Ďalšie vzdelávanie učiteľov základných škôl a stredných škôl v predmete informatika“, „Modernizácia vzdelávacieho procesu na základných školách“ a „Modernizácia vzdelávacieho procesu na stredných školách“ a v menšej miere aj prostredníctvom NP „Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania“. V rámci výziev na dopytovo-orientované projekty oblasť podporujú výzvy č. OPV-2011/1.1/06-SORO „Inovovanie obsahu a metód vzdelávania pre základné školy“ a OPV-2011/3.1/02-SORO „Podpora čitateľskej gramotnosti sociálne znevýhodnených žiakov základných škôl pochádzajúcich z marginalizovaných rómskych komunít“.

Digitalizáciu školy by mal podporiť plánovaný NP zameraný na tvorbu banky úloh a podporu elektronického testovania žiakov na Slovensku.

3. hodnotenie kvality školy – táto oblasť je podporovaná prostredníctvom NP „Externé hodnotenie kvality školy podporujúce sebahodnotiace procesy a rozvoj školy“. K hodnoteniu školy má prispieť aj plánovaný NP „Rozvoj školy autoevalváciou“.

4. odborné vzdelávanie – k podpore odborného vzdelávania prispievajú výzvy na dopytovo-orientované projekty č. OPV-2008/1.1/01-SORO "Tvorba a implementácia rozvojových programov stredných škôl podporujúcich zvyšovanie kvality vzdelávania v súlade s reformou systému vzdelávania", OPV-2008/4.1/01-SORO "Tvorba a implementácia rozvojových programov stredných škôl podporujúcich zvyšovanie kvality vzdelávania v súlade s reformou systému vzdelávania", OPV-2008/1.1/04-SORO "Tvorba a implementácia školských vzdelávacích programov stredných škôl", OPV-2008/4.1/04-SORO "Tvorba a implementácia školských vzdelávacích programov stredných škôl", OPV-2009/1.1/05-SORO "Tvorba a zvyšovanie efektívnosti školských vzdelávacích programov stredných odborných škôl" a . OPV-2011/1.1/07-SORO "Inovovanie obsahu a metód vzdelávania na stredných školách pre potreby trhu práce". K podpore odborného vzdelávania by mal prispieť aj plánovaný NP zameraný na rozvoj stredného odborného vzdelávania vo vybraných odboroch.

K samotnému rozvoju regionálneho školstva prispievajú aj výzvy na dopytovo-orientované projekty OPV-2008/1.1/02-SORO „Tvorba a implementácia rozvojových programov základných škôl podporujúcich zvyšovanie kvality vzdelávania v súlade s reformou systému vzdelávania“, OPV-2008/1.1/03-SORO „Tvorba a implementácia školských vzdelávacích programov základných škôl“, OPV-2008/4.1/02-SORO „Tvorba a implementácia rozvojových programov základných škôl podporujúcich zvyšovanie kvality vzdelávania v súlade s reformou systému vzdelávania“ a OPV-

2008/4.1/03-SORO „Tvorba a implementácia školských vzdelávacích programov základných škôl“, ktoré sú zamerané na tvorbu a implementáciu školských vzdelávacích programov, čím vedú k zlepšeniu výsledkov v oblasti vzdelávania, ako aj k zníženiu podielu ľudí, ktorí predčasne ukončia školskú dochádzku.

2. Vysoké školstvo a veda

EK v stratégii 2020 odporúča do roku 2020 zvýšiť podiel ľudí vo veku 30 – 34 rokov, ktorí ukončili vysokoškolské vzdelanie, aspoň na 40 %. V súčasnosti je v SR táto miera na úrovni 30 %. Vláda SR sa v NPR 2011-2014 okrem tohto zámeru zaviazala zlepšiť kvalitu vedy a vysokoškolského výskumu, najmä vyššími celkovými výdavkami na výskum a vývoj do roku 2020 na 1 % HDP a dosiahnutím počtu citácií na jedného výskumníka na minimálne 70 % priemeru EÚ.

Oblasti, na ktoré sa zameriava NPR 2011-2014 pri podpore vysokého školstva a vedy, sa priamo netýkajú OPV, ako nástroj na ich plnenie sa javí štátna politika vrátane úprav legislatívy.

OPV podporuje rozvoj vysokého školstva prostredníctvom NP „Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov“, keďže projekt podporuje aj cieľovú skupinu vysokoškolských pedagógov. V rámci dopytovo – orientovaných podporujú oblasť vysokého školstva a vedy výzvy č. OPV-2009/1.2/01-SORO „Podpora inovatívnych foriem vzdelávania na vysokých školách a rozvoj ľudských zdrojov vo výskume a vývoji“, OPV-2009/4.2/01-SORO „Podpora inovatívnych foriem vzdelávania na vysokých školách a rozvoj ľudských zdrojov vo výskume a vývoji“, OPV-2010/1.2/02-SORO „Podpora zlepšenia kvality vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied“, OPV-2010/4.2/03-SORO „Podpora zlepšenia kvality vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied v Bratislavskom kraji“ a OPV-2011/1.2/03-SORO „Podpora zlepšenia kvality vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied“. V roku 2012 má byť vyhlásená výzva v rámci opatrenia 4.2 „Podpora zlepšenia kvality vysokých škôl a Slovenskej akadémie vied v Bratislavskom kraji“ a plánuje sa aj výzva na dopytovo-orientované projekty v rámci opatrenia 1.2. Je vysoký predpoklad, že realizácia NP a a dopytovo – orientovaných projektov z uvedených výziev prispeje k zatraktívneniu vysokoškolského štúdia, čo napomôže zvýšeniu podielu vysokoškolsky vzdelaných osôb vo veku 30-34 rokov. Vysokoškolské vzdelanie zároveň môže zvýšiť potenciál týchto mladých ľudí pri uplatnení sa v pracovnom procese.

3. Ďalšie vzdelávanie

Zámery NPR 2011-2014 sú prostredníctvom OPV podporované prostredníctvom NP „Ďalšie vzdelávanie učiteľov základných škôl a stredných škôl v predmete informatika“, NP „Profesijný a kariérový rast pedagogických zamestnancov“, NP „KomPrax - Kompetencie pre prax“ a výziev na dopytovo-orientované projekty č. PV-2009/4.2/01-SORO „Podpora inovatívnych foriem vzdelávania na vysokých školách a rozvoj ľudských zdrojov vo výskume a vývoji“, OPV 2008/2.2/01 „Doplnenie systému zdravotníctva o kvalifikovaných odborníkov“, OPV 2008/2.2/02 „Rozvoj nových foriem ďalšieho vzdelávania v zdravotníctve“, OPV 2008/2.2/03 „Doplnenie systému zdravotníctva o kvalifikovaných odborníkov“, OPV 2009/2.2/01 „Podpora hodnotenia sústavného vzdelávania zdravotníckych pracovníkov“, OPV-2009/2.1/01-SORO „Podpora ďalšieho vzdelávania vo vybraných sektoroch“, OPV-2009/4.2/02-SORO „Podpora ďalšieho vzdelávania vo vybraných sektoroch“, OPV 2009/2.2/02 „Zvýšenie ďalších zručností pracovníkov v zdravotníctve“, OPV 2010/2.2./01 „Zvýšenie ďalších zručností pracovníkov v zdravotníctve“, č. OPV-2010/2.1/02-SORO „Podpora ďalšieho vzdelávania v oblasti cestovného ruchu“, OPV 2010/2.2/02 „Zvýšenie ďalších zručností pracovníkov v zdravotníctve“, 2011/2.2/01 „Zvýšenie ďalších zručností pracovníkov v zdravotníctve“.

V oblasti ďalšieho vzdelávania sa plánujú NP zamerané na vzdelávanie pedagógov v oblasti telesnej výchovy, vzdelávanie správcov počítačových učební či tvorbu portálu a pripravovaná výzva na dopytovo-orientované projekty v rámci opatrení 2.1 a 2.2 „Podpora ďalšieho vzdelávania pracovníkov v zdravotníctve“.

Záver

Časté zmeny v plánovaných harmonogramoch výziev dopytovo – orientovaných projektov SORO ASFEU a presuny výziev z jedného roka do druhého, príp. úplné vypustenie výziev z plánovaných harmonogramov majú za následok nerovnomerné vyhlasovanie výziev na jednotlivé opatrenia a spomalenie priebehu implementácie niektorých opatrení OPV. Častá aktualizácia časových harmonogramov výziev zároveň nepridáva na záväznosti týchto harmonogramov, istote žiadateľov a negatívne vplýva na stabilitu procesov implementácie OPV. V konečnom dôsledku tak neprispieva k stabilnosti a efektívnosti riadenia samotného OPV.

Ako odporúčanie je potrebné zvážiť **nižšiu frekvenciu zmien harmonogramov výziev** a ich precíznejšie plánovanie, a to najmä s ohľadom na celkové kontrahovanie finančných prostriedkov OPV.

Z pohľadu vyhlasovania písomných vyzvaní pre NP v rokoch 2008 až 2011 možno konštatovať, že aj napriek dobrému progresu vyhlasovania písomných vyzvaní v rokoch 2009 a 2010 sa tento proces v rokoch 2010 a 2011 výrazne spomalil a to nie len počtom vyhlásených písomných vyzvaní, ale aj výškou alokovaných prostriedkov na príslušné písomné vyzvania. Alokácia písomných vyzvaní za roky 2010 a 2011 tvorí iba **13 %** z alokácie písomných vyzvaní v rokoch 2008 a 2009. Možno to odôvodniť aj politickou zmenou v krajine a prehodnotením priorít podporovaných oblastí v rámci vzdelávania.

MŠVVaŠ SR ako RO OPV by malo zintenzívniť komunikáciu a prácu so svojimi priamo riadenými organizáciami a viac sa zamerať na tvorbu návrhov pre NP a vyhlasovanie písomných vyzvaní. Väčšiu kontinuitu by podporila **aj existencia harmonogramu vyhlasovania písomných vyzvaní**.

Pokiaľ ide o myšlienku oznamovania harmonogramu vyhlasovania písomných vyzvaní pre NP, okrem toho, že ich plánovanie je častou otázkou na rôznych fórach, bolo by jednak pre RO OPV, rovnako aj pre jednotlivých prijímateľov NFP v rámci NP, vhodné a efektívne mať vytvorený indikatívny časový harmonogram pre plánovanie, resp. prípravu písomných vyzvaní pre NP v rámci celého programového obdobia v nadväznosti na schválené ciele a priority v rámci OP. Predpokladom vytvárania harmonogramu písomných vyzvaní je existencia koncepcie plánovaných opatrení v oblasti školstva, ktorá by reflektovala aktuálne potreby v tejto oblasti a bola by následne premietnutá do plánovaného harmonogramu písomných vyzvaní.

Pokiaľ ide o kontrahovanie, je možné konštatovať, že kontrahovanie finančných prostriedkov (okrem opatrení TP) je pre niektoré opatrenia nedostatočné.

Jediným riešením, ako zvýšiť kontrahovanie v rámci OPV **je vyhlasovanie písomných vyzvaní/výziev, a to najmä pre opatrenia 3.2 a 1.2.**

Pokiaľ ide o čerpanie kontrahovaných finančných prostriedkov (mimo opatrení TP), je možné celkový stav rovnako nazvať neuspokojivým, vzhľadom na to, že priemerné čerpanie na opatrenie je 12,26 %, pričom však hranicu čerpania 10 % prekročili len dve opatrenia – 1.1 a 4.1. Hlavným a základným odporúčaním je tak **výrazné zvýšenie miery čerpania**.

OPV je na základe svojho kvalitného nastavenia **schopný výrazne podporiť plnenie zámerov EÚ 2020** aj NPR 2011-2014. EÚ 2020 aj z nej vyplývajúci NPR 2011-2014 sú v tejto chvíli v prvotných fázach svojho plnenia, čiže nie je možné komplexne vyhodnotiť príspevok OPV k plneniu zámerov EÚ 2020 a NPR 2011-2014 (ťažiskovým obdobím na plnenie zámerov EÚ 2020 prostredníctvom štrukturálnych fondov EÚ bude nasledujúce programové obdobie 2014-2020). V sledovanom období je možné konštatovať, že OPV prispieva k stanoveným cieľom EÚ 2020 a NPR 2011-2014 prostredníctvom spektra vyhlásených písomných vyzvaní a výziev na dopytovo-orientované projekty, ktoré priamo či

nepriamo podporujú ciele v oblasti vzdelávania stanovené v EÚ 2020 a tri zo štyroch oblastí definovaných v prioritě „Vzdelávanie, veda a inovácie“ v rámci NPR 2011-2014.

2. Vyhodnotenie systému riadenia OPV

Úlohu riadiaceho orgánu pre OPV zverila vláda Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu SR svojimi uzneseniami. Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 832 zo dňa 8. októbra 2006 bolo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky určené ako RO OPV.

Funkciu RO OPV vykonáva sekcia štrukturálnych fondov EÚ – oddelenie pre OPV odboru riadenia programov (ďalej len „OOPVZ“), odbor metodiky a technickej pomoci (ďalej len OMTP“), odbor implementácie a kontroly projektov (ďalej len „OIKP“) a odbor posudzovania VO a nezrovnalostí (ďalej len „OPVON“). OOPVZ zodpovedá za proces implementácie OP Vzdelávanie. OMTP plní úlohy, ktoré mu vyplývajú zo zabezpečenia finančného riadenia ESF na úrovni RO OPV. Zodpovedá za proces finančného riadenia OPV. OIKP plní úlohy, ktoré mu vyplývajú zo zabezpečenia finančného a projektového riadenia ESF na úrovni RO OPV. OIKP zodpovedá za proces finančného a projektového riadenia NP OPV. OPVON plní úlohy vzťahujúce sa ku kontrole procesov verejného obstarávania v rámci NP, ku kontrole verejného obstarávania projektov TP a vedie evidenciu nezrovnalostí a podvodov, vrátane ich oznámenia platobnému orgánu/certifikačnému orgánu.

Riadiaci orgán predstavuje operačnú úroveň systému riadenia štrukturálnych fondov. V tejto súvislosti vykonáva RO OPV nasledovné funkcie:

- vypracúva OP a programový manuál vrátane koordinácie všetkých zainteresovaných subjektov, rokuje s Európskou komisiou o OP;
- zodpovedá za riadenie a implementáciu OP v súlade so zásadou riadneho finančného riadenia pri uplatnení čl. 60 všeobecného nariadenia;
- pri riadení OP postupuje v súlade s metodickými pokynmi CKO v oblasti riadenia a implementácie pomoci zo štrukturálnych fondov a v súlade s metodickými pokynmi certifikačného orgánu (MF SR, ďalej len „CO“) a orgánu auditu (ďalej len „OA“) v oblasti finančného riadenia, kontroly a auditu.

V zmysle čl. 59 všeobecného nariadenia môže riadiaci orgán delegovať niektoré alebo všetky svoje úlohy na sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom. Konečná zodpovednosť za riadenie OP ostáva aj v prípade delegovania na riadiacom orgáne.

Sprostredkovateľským orgánom pod riadiacim orgánom pre OPV je Agentúra MŠVVaŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ a Ministerstvo zdravotníctva SR.

Vzťahy medzi MŠVVaŠ SR ako riadiacim orgánom a sprostredkovateľskými orgánmi pod riadiacim orgánom upravujú osobitné zmluvy vymedzujúce ich vzájomné práva a povinnosti v oblasti poskytovania pomoci z Európskeho sociálneho fondu.

2.1 Sú úlohy jednotlivých odborov RO OPV jasne oddelené tak, aby nedochádzalo k procesnému alebo administratívne prekryvaniu? Je vytvorené prostredie pre spoluprácu a koordináciu medzi rôznymi stupňami riadenia?

Úlohy, povinnosti a procesy implementácie spadajúce do kompetencií jednotlivých odborov RO OPV sú definované v IMRO. Vzhľadom na skutočnosť, že Systém riadenia ŠF a KF a Systém finančného riadenia ŠF a KF stanovuje rovnaké procedúry a postupy pre všetky orgány zapojené do čerpania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ, vypracovalo MŠVVaŠ SR jeden interný manuál platný pre oba riadiace orgány.

IMRO jednoznačne definuje postupy a kroky v rámci procesu prijímania, schvaľovania a realizovania projektov v programovacej a implementačnej fáze. IMRO rieši aj otázku ľudských zdrojov – ich kompetencie, pracovnú náplň, zastupiteľnosť a oddelenie funkcií.

Všetci zamestnanci príslušných odborov a sekretariátov RO OPV sú povinní dodržiavať pri svojej práci postupy a procedúry stanovené v IMRO.

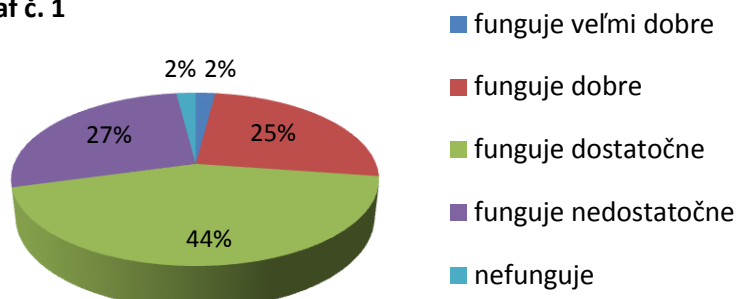
Na základe presného stanovenia úloh jednotlivých odborov interným manuálom nedochádza k prekryvaniu väčšiny pracovných úloh, avšak vzhľadom na to, že implementácia OPV je komplexná činnosť, je samozrejmé, že pri vykonávaní niektorých úloh je možné, že nastane ich prekryvanie a vykonanie viacerými útvarmi. Vo všeobecnosti je však možné konštatovať, že rozdelenie úloh medzi jednotlivé odbory je nastavené vhodne a k administratívne a procesnému prekryvaniu nedochádza.

Komplexnosť implementácie OPV zároveň predpokladá intenzívnu spoluprácu medzi jednotlivými útvarmi RO OPV. Jednotlivé procesy implementácie na seba nadväzujú. resp. sú komplementárne a vyžadujú spoločnú koordináciu. Z pohľadu riadenia generálny riaditeľ plní funkciu generálneho manažéra programu a koordinuje činnosť jednotlivých odborov RO OPV.

Otázkou informovanosti, komunikácie, systému zdieľania informácií, spolupráce a koordinácie v rámci RO OPV a jeho jednotlivými útvarmi sa zaoberal dotazník určený zamestnancom riadiaceho orgánu. Formulár dotazníka tvorí prílohu č. 2 tejto správy. V rámci dobrovoľného anonymného dotazníkového prieskumu boli oslovení všetci zamestnanci RO OPV. Z celkového počtu 77 zamestnancov sa do vyplňania dotazníka zapojilo 51 zamestnancov.

Prvá časť dotazníka bola zameraná na komunikáciu a spoluprácu medzi jednotlivými odbormi sekcie. Cieľom bolo zistiť, či zamestnanci jednotlivých odborov považujú informačné toky medzi odbormi za dostatočné a tiež v ktorých oblastiach by uvítali zvýšenie prísunu informácií medzi odbormi.

Väčšia časť zamestnancov RO OPV zastáva názor, že zdieľanie informácií medzi odbormi funguje dostatočne (43 %), 27 % respondentov je však presvedčených, že systém zdieľania informácií funguje nedostatočne. 25 % pracovníkov RO OPV zastáva názor, že zdieľanie informácií funguje dobre. Z odpovedí tiež vyplýva, že len jeden respondent (z celkového množstva predstavuje 2 %) je presvedčený, že zdieľanie informácií či už písomnou, elektronickou, alebo ústnou formou funguje veľmi dobre. Rovnako jeden respondent je presvedčený, že systém zdieľania informácií vôbec nefunguje. Grafické zobrazenie odpovedí respondentov na otázku o fungovaní systému zdieľania informácií v rámci RO OPV je uvedené v grafe č. 1.

Graf č. 1

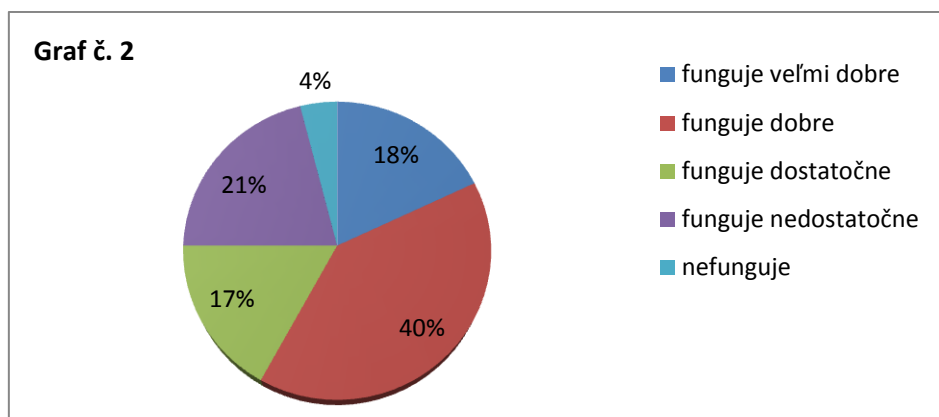
Celkovo je tento obraz vyjadrením relatívnej spokojnosti so zdieľaním informácií. Za najčastejšou odpoveďou respondentov „funguje dostatočne“ je totižto vidieť jednoznačný priestor na zlepšenie v tejto oblasti. Podobne aj pri otázke na dostatočnosť informačných tokov až 71 % respondentov považuje informačné toky medzi jednotlivými odborami za čiastočne dostatočné. Rovnako je možné priestor na zlepšenie vidieť aj v rámci komunikácie medzi zamestnancami rôznych odborov. 43 % respondentov odpovedalo, že sú s komunikáciou so zamestnancami ostatných odborov spokojní a považujú ju za efektívnu, zároveň však 53 % považuje takúto komunikáciu za efektívnu len čiastočne. Na základe odpovedí na tieto otázky je zjavné, že zamestnanci jednotlivých odborov pociťujú isté nedostatky v rozsahu a intenzite komunikácie medzi jednotlivými odborami, najmä v oblasti koordinácie úloh jednotlivých odborov a tiež uvádzajú požiadavku zintenzívnenia poskytovania informácií od riadiacich predstaviteľov RO OPV smerom k zamestnancom.

Z pohľadu spolupráce a informovanosti sa ako vhodný prostriedok pre informovanie všetkých zamestnancov ukázala organizácia spoločných informačných stretnutí/školení všetkých zamestnancov RO OPV. Z odpovedí na otázku, či by uvítali spoločné informačné stretnutia alebo školenia, prípadne porady všetkých útvarov sekcie bol vidieť pozitívny ohlas na spoločné pracovné stretnutie zamestnancov všetkých odborov RO OPV a zamestnancov platobnej jednotky – školenie, ktoré sa uskutočnilo v závere roka v dňoch 15.-16.12.2011. Väčšina opýtaných – 65% sa vyjadrila, že by pravidelné spoločné informačné stretnutia, resp. školenia uvítala. Ako najčastejší návrh na tému takýchto stretnutí bolo uvádzané poskytovanie informácií o NP – najmä o priebehu implementácie NP, ktoré sú aktuálne v realizácii, tiež o pripravovaných NP a vzájomná diskusia odborov pri vypracovávaní pripomienok k návrhom NP. Po celkovom vyhodnotení odpovedí je možné požiadavky respondentov na témy stretnutí zhrnúť vo všeobecnosti na: celkový prehľad o dianí v rámci RO OPV, zvýšenie množstva informácií vymieňaných medzi odborami RO OPV o vykonávaní úloh jednotlivých odborov, dôležité informácie potrebné pre výkon pracovných činností (napr. aktualizácia IMRO, aktualizácia príručiek pre žiadateľa a prijímateľa), otázky a problémy, ktoré jednotlivé odbory riešia, oboznámenie zamestnancov s predstavami vedenia RO OPV o implementácii OPV a personálnych záležitostiach týkajúcich sa zamestnancov, budúcnosť ESF a nové programové obdobie, strategické zámery a ich implementácia v rámci rezortu.

Druhá časť dotazníka bola zameraná na vyhodnotenie situácie v oblasti komunikácie a zdieľania informácií vo vnútri jednotlivých odborov a OOPVZ, taktiež na rozdelenie pracovných úloh a zrozumiteľnosť pracovných pokynov.

Z celkového množstva si 58 % opýtaných myslí, že systém zdieľania informácií na ich odbore/oddelení funguje dobre (40 %) alebo veľmi dobre (18 %), 21 % opýtaných má pocit, že výmena informácií funguje nedostatočne a 4 % si myslia, že výmena informácií nefunguje vôbec, 17 % respondentov uviedlo, že systém zdieľania informácií funguje dostatočne. Keďže dotazník bol anonymný a nie je možné presne určiť, ktorého odboru prípadne oddelenia sa uvedené informácie týkajú, je možné povedať, že negatívne odpovede sú často spojené aj s tým, že uvedený útvar

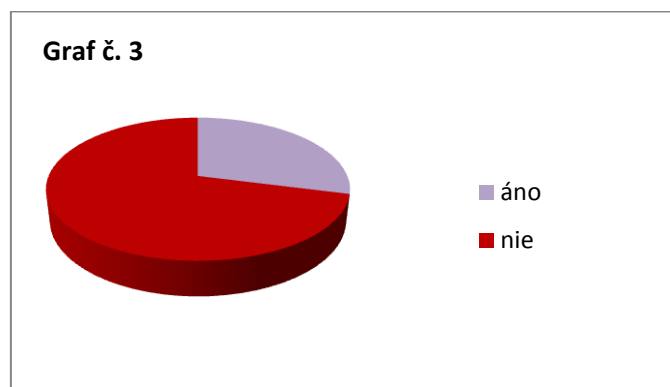
neorganizuje pravidelné porady svojich zamestnancov, až 90 % všetkých opýtaných podporuje realizáciu pravidelných porad a uvítalo by ich organizovanie v rámci svojho útvaru. Grafické zobrazenie odpovedí respondentov na otázku o fungovaní systému zdieľania informácií v rámci odboru/oddelenia je uvedené v grafe č. 2.

Pokiaľ ide o rozdelenie pracovných úloh v rámci jednotlivých odborov/oddelenia, 57 % opýtaných zastáva názor, že pracovné úlohy sú rozdelené efektívne a nie je potrebné vykonať úpravu a prerozdelenie pracovných úloh. V tomto prípade ide teda o nadpolovičnú väčšinu opýtaných, ktorí súhlasia s aktuálnym stavom, na druhej strane je však potrebné brať do úvahy, že 43 % opýtaných si myslí, že úlohy sú rozdelené neefektívne a ich prerozdelenie by viedlo k zvýšeniu efektivity práce odboru/oddelenia. Z dotazníka tiež vyplýva, že respondenti majú k dispozícii všetky informácie potrebné pre výkon svojich pracovných úloh, privítali by však priebežné informovanie o aktuálnych zmenách, úpravách a rozhodnutiach, ktoré by mohli mať na ich prácu vplyv.

Tretia časť dotazníka sa venovala motivácii zamestnancov. Respondenti sa vyjadrovali k rôznym formám motivácie, aktuálnym, prípadne takým, ktoré by zvýšili ich motiváciu pri výkone pracovných úloh v budúcnosti.

Až 71 % zamestnancov RO OPV, ktorí sa zapojili do vyplnenia dotazníka nie je dostatočne motivovaných k efektívnemu pracovnému výkonu. Z odpovedí vyplýva, že jednou zo zásadných foriem motivácie je finančné ohodnotenie, 69 % opýtaných uvádza, že je pre nich vo veľkej miere motivujúce. Takmer všetci opýtaní pri otázke aká forma motivácie by ich motivovala k vyššiemu pracovnému výkonu uviedli, že by to bolo pravidelný a dobre nastavený systém finančného odmeňovania, či už formou zvýšenia osobného ohodnotenia, alebo odmien. Grafické zobrazenie odpovedí respondentov na otázku, či sú motivovaní k efektívnemu výkonu pracovných úloh je uvedené v grafe č. 3.

Finančná motivácia však nie je jedinou formou motivácie zamestnancov. 64 % opýtaných uviedlo okrem finančnej motivácie aj iné formy zlepšenia efektivity práce. Na základe odpovedí, je zrejmé, že

zamestnanci silne pociťujú a výrazne ich ovplyvňuje aj kvalita pracovnej atmosféry, komunikácia zo strany nadriadených a potreba jednotného prístupu nadriadených k svojim podriadeným.

Zamestnanci sú najčastejšie demotivovaní nízkym finančným ohodnotením, častou zmenou pokynov a ich neskorým načasovaním. Rovnako reflektujú na absenciu verbálnej spätnej väzby od nadriadených, pokiaľ ide o nimi vykonané a vykonávané pracovné úlohy a zlú pracovnou atmosféru.

Jednou z možností motivácie zamestnancov je poskytovanie možnosti ďalej sa vzdelávať a zvyšovať si kvalifikáciu. S týmto názorom súhlasí väčšina opýtaných, väčšina si taktiež myslí, že množstvo ponúkaných vzdelávacích aktivít je postačujúce. Problémom by mohla byť adresnosť týchto vzdelávacích aktivít, relatívne veľké množstvo respondentov – 37 % si myslí, že poskytované vzdelávanie nie je dostatočne zamerané na oblasti, ktoré potrebujú pre výkon svojich pracovných úloh a 92 % zamestnancov by uvítalo, keby boli podporné programy zamerané cielene na výkon úloh RO OPV.

Problém, ktorý pravdepodobne spôsobuje nespokojnosť zamestnancov RO OPV s adresnosťou školení, je zrejme zapríčinený viacerými aspektmi. Jedným z možných aspektov je nízky počet zástupcov z jedného riadiaceho orgánu, ktorí sa môžu vzdelávania zúčastniť, ďalším podstatným aspektom je aktuálnosť tém školení. Napríklad školenia venované zmenám Systému riadenia ŠF a KF sú často realizované v príliš veľkom časovom odstupe od ich aktualizácie a v čase konania vzdelávacej aktivity zamestnanci už musia pracovať v súlade so zmenami. Celkovo sa tak stráca prínos vzdelávacej aktivity. Náprava týchto nedostatkov však nie je plne v kompetencii RO OPV, nakoľko prevažná časť školení je organizovaná CKO.

Implementácia OPV predstavuje komplex činností, ktoré spolu úzko súvisia. Jednotlivé procesy implementácie na seba nadväzujú, resp. sú komplementárne a vyžadujú spoločnú koordináciu. Komplexnosť implementácie OPV zároveň predpokladá intenzívnu spoluprácu medzi jednotlivými útvarmi RO OPV. IMRO presne stanovuje úlohy jednotlivých útvarov podieľajúcich sa na implementácii OPV. Pri výkone niektorých úloh môže vzniknúť situácia, že nastane ich prekrývanie, vo všeobecnosti je však možné konštatovať, že rozdelenie úloh medzi jednotlivé odbory je nastavené vhodne a k administratívne a procesnému prekrývaniu nedochádza.

Na otázku, či je vytvorené prostredie pre spoluprácu a koordináciu medzi rôznymi stupňami riadenia je potrebné odpovedať na základe viacerých aspektov. Z pohľadu celkového prostredia RO OPV je možné konštatovať, že systém riadenia, zdieľania informácií a komunikácie a spolupráce medzi jednotlivými odbormi RO OPV je nastavený vhodne. Na druhej strane však je potrebné konštatovať, že toto pracovné prostredie si zároveň vyžaduje isté úpravy a zlepšenia.

Po celkovom vyhodnotení je možné požiadavky na zlepšenie prostredia pre spoluprácu a koordináciu na úrovni RO OPV zhrnúť nasledovne: zvýšiť informovanosť zamestnancov o dianí v rámci RO OPV, oboznamovať zamestnancov pravidelne o pokroku v implementácii OPV, o personálnych záležitostiach týkajúcich sa zamestnancov, zvýšiť množstvo informácií vymieňaných medzi jednotlivými odbormi a oddelením RO OPV o vykonávaní úloh jednotlivých odborov/oddelenia, poskytovať načas a v plnom rozsahu zamestnancom dôležité informácie potrebné pre výkon pracovných činností (napr. aktualizácia IMRO, aktualizácia príručiek pre žiadateľa a prijímateľa), informovať zamestnancov pravidelne o otázkach a problémoch, ktoré jednotlivé odbory riešia.

Podobná situácia je aj na úrovni jednotlivých odborov/oddelenia RO OPV. Z vyhodnotenia aktuálnej situácie vyplýva, že je potrebné zvýšiť informovanosť zamestnancov o dianí v rámci útvarov, oboznamovať ich pravidelne o úlohách, problémoch, zmenách a úpravách týkajúcich sa výkonu ich pracovných činností. Ako jeden z prostriedkov na splnenie týchto podmienok nevyhnutných pre zlepšenie spolupráce a koordinácie sa ukazuje tvorba pravidelných porád celého odboru/oddelenia. Zároveň by bolo vhodné zvážiť úpravu rozdelenia pracovných činností jednotlivých zamestnancov,

keďže 43 % z nich si myslí, že pracovné úlohy nie sú rozdelené efektívne a je potrebné vykonať ich úpravu.

Ďalším dôležitým aspektom pre zlepšenie prostredia pre spoluprácu, koordináciu a pracovné činnosti celkovo je zvýšenie motivácie zamestnancov. Najčastejšie požadovanou formou motivácie je pravidelné a vhodne nastavené finančné odmeňovanie. Na základe odpovedí, je zrejmé, že zamestnanci silne pociťujú a výrazne ich ovplyvňuje aj kvalita pracovnej atmosféry, komunikácia zo strany nadriadených a potreba jednotného prístupu nadriadených k svojim podriadeným.

Celkovo sú zamestnanci najčastejšie demotivovaní nízkym finančným ohodnotením, častou zmenou pokynov a ich neskorým načasovaním. Rovnako reflektujú na absenciu verbálnej spätnej väzby od nadriadených, pokiaľ ide o nimi vykonané a vykonávané pracovné úlohy a zlú pracovnou atmosféru.

Ako ďalšia forma motivácie a možnosť ako zlepšiť pracovné prostredie sa ukazuje možnosť ďalej sa vzdelávať a zvyšovať si kvalifikáciu. Aby však toto vzdelávanie malo pozitívny vplyv na zlepšenie pracovného prostredia, je potrebné zabezpečiť jeho adresnosť a aktuálnosť, podporné programy by mali byť cielene zamerané na konkrétne požiadavky pre výkon pracovných činností.

Odporúčania vyplývajúce zo zistení je možné zhrnúť nasledovne:

1. zvýšiť a zlepšiť komunikáciu a informovanosť na úrovni RO OPV zo strany vedenia a tiež medzi jednotlivými odbormi RO OPV;
2. realizovať pravidelné informatívne stretnutia/školenia na úrovni celého RO OPV;
3. zvýšiť a zlepšiť komunikáciu na úrovni jednotlivých odborov/oddelenia RO OPV;
4. zaviesť realizáciu pravidelných porád všetkých zamestnancov na úrovni odboru/oddelenia;
5. vytvoriť efektívny systém pravidelného finančného odmeňovania zamestnancov;
6. zvážiť úpravu rozdelenia pracovných činností jednotlivých zamestnancov;
7. zabezpečiť aktuálne a ciele vzdelávanie zamestnancov v spolupráci s CKO.

2.2 Sú zabezpečené dostatočné administratívne kapacity pre jednotlivé pracovné úlohy?

V rámci administratívnych kapacít MŠVVaŠ SR ako RO OPV pre programové obdobie 2007 - 2013 k 31.12.2011 zamestnávalo celkom 100 zamestnancov (vrátane 23 zamestnancov Platobnej jednotky) z pôvodne plánovaného počtu 107, čo predstavuje 93,45 % z plánu obsadenia administratívnych kapacít na rok 2011.

Dňa 8.12.2010 bol vydaný Príkaz ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 40/2010-I, ktorým sa zmenila organizačná štruktúra MŠVVaŠ SR. Uvedeným príkazom sa k 1.1.2011 zlúčili Sekcia európskych záležitostí a Sekcia ekonomiky štrukturálnych fondov EÚ MŠVVaŠ SR do Sekcie štrukturálnych fondov EÚ. Dňa 25.5.2011 bol vydaný Príkaz ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR č. 30/2011, ktorým sa zmenila organizačná štruktúra MŠVVaŠ SR a vznikol OPVON, ktorý prevzal časť úloh pôvodného odboru implementácie NP (od tejto zmeny OIKP) a časť úloh, ktoré vykonával odbor kontroly projektov, ktorý týmto príkazom zanikol.

Na implementácii OPV sa v rámci SORO ASFEU podieľalo k 31.12.2011 celkovo 106 zamestnancov z pôvodne plánovaného počtu 108, čo predstavuje 98,15 % z plánu obsadenia administratívnych kapacít na rok 2011.

Na implementácii OPV, opatrenia 2.2 sa v rámci SORO MZ SR podieľalo k 31.12.2011 celkovo 25 zamestnancov z plánovaného počtu 25, čo predstavuje 100 % z plánu obsadenia administratívnych kapacít na rok 2011.

V rámci platobnej jednotky MZ SR bolo k 31.12.2011 zamestnaných 7 osôb z plánovaného počtu 8, čo predstavuje 87,5 % z plánu obsadenia administratívnych kapacít na rok 2011.

Z pohľadu administratívnej náročnosti implementácie OPV je plánovaný aj aktuálne dosiahnutý stav administratívnych kapacít nepostačujúci. Nízky počet administratívnych kapacít spôsobuje nadmerné zaťaženie zamestnancov a zároveň má ich nízky počet vplyv aj na časové hľadisko vykonávaných úloh. Zamestnanci riešia súčasne viacero úloh v rovnakom čase a to spomaľuje riešenie pracovnej agendy.

Skúsenosti s implementáciou programov financovaných z ESF preukázali administratívne náročnejšie spracovanie súvisiacej agendy ako v rámci programov spolufinancovaných z ERDF (napr. v rámci implementácie projektov je to najmä vysoký počet podporených projektov s nízkou finančnou alokáciou na projekt a množstvom podkladovej dokumentácie).

Nedostatok administratívnych kapacít predstavuje rizikový faktor, ktorý môže v krátkej dobe spôsobiť vážne problémy, a to nielen s čerpaním finančných prostriedkov OP spolufinancovaných z ESF.

Zároveň sa v najbližšom období očakáva zvýšenie tejto náročnosti a zaťaženia v súvislosti s prípravou a následnou implementáciou nových NP, ako aj prípravou riadiacich dokumentov na programové obdobie 2014-2020.

Nadmerná zaťaženosť zamestnancov RO OPV sa prejavila aj v rámci odpovedí zrealizovaného dotazníkového prieskumu, kde nadpolovičná väčšina zamestnancov zapojených do dotazníkového prieskumu vyjadrila nespokojnosť s počtom administratívnych kapacít a tiež sú presvedčení, že z tohto dôvodu nie je možné vykonávať prácu kvalitne, efektívne a načas.

Rovnako aj SORO ASFEU považuje za problém nadmernú preťaženosť zamestnancov vzhľadom na náročnosť implementačných procesov, je to jeden z dôvodov fluktuácie jeho zamestnancov.

V tabuľke č. 8 je uvedený stav administratívnych kapacít podieľajúcich sa na implementácii OPV v rámci RO OPV a SORO k 31.12.2011. Tabuľka zároveň poskytuje analýzu o požadovanom zvýšení počtu administratívnych kapacít na roky 2012 -2015.

Tabuľka č. 8 Stav administratívnych kapacít k 31.12.2011

Administratívne kapacity				
Orgán	Skutočný počet k 31.12. 2011	Plánovaný počet systemizovaných miest k 31.12.2011	Potreba zvýšenia(+), zníženia(-) alebo zachovania (0) plánovaného počtu na roky 2012-2015 oproti plánovanému počtu k 31.12.2011	Návrh plánovaného počtu systemizovaných miest na roky 2012-2015
	a	b	c	d=b+c
RO OPV	77	83	+3	86
SORO – ASFEU	106	108	+18	126
SORO – MZ SR	25	25	0	25
Platobná jednotka*	23	23	+2	25
Celkom	231	239	+ 23	262

*ide o zamestnancov, ktorý sa zároveň podieľajú aj na implementácii OPVaV

2.3 Sú komunikačné a informačné toky medzi RO OPV a SORO efektívne (aktualizácia stavu od predchádzajúceho hodnotenia zameraného na systém riadenia OPV)? Aké sú hlavné obmedzenia a problémy v rámci spolupráce medzi RO OPV a SORO?

Ako už bolo spomínané v úvode k vyhodnoteniu systému riadenia OPV, v zmysle čl. 59 všeobecného nariadenia RO OPV delegoval niektoré svoje úlohy na sprostredkovateľské orgány pod riadiacim orgánom - Agentúru MŠVVaŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ a Ministerstvo zdravotníctva SR.

Vzťahy medzi MŠVVaŠ SR ako RO OPV a SORO upravujú osobitné splnomocnenia o delegovaní právomocí vymedzujúce vzájomné práva a povinnosti v oblasti poskytovania pomoci z Európskeho sociálneho fondu.

Oblasťou spolupráce RO OPV a SORO sa zaoberalo aj externé hodnotenie OPV „Zhodnotenie účinnosti systému riadenia OPV“, ktoré bolo realizované od novembra 2009 do apríla 2010.

V rámci záverov hodnotenia dostali RO OPV a obe SORO odporúčania na nápravu zistení, týkajúcich sa ich vzájomnej komunikácie a spolupráce, ktoré je možné zhrnúť do nasledovných troch bodov:

1. intenzívnejšie využívanie elektronickej komunikácie medzi RO OPV – SORO;
2. zintenzívnenie komunikácie medzi SORO a RO OPV;
3. zriadenie trvalej/priebežnej platformy medzi RO OPV a oboma SORO na obojstranné návrhy na zlepšenie vykonávania úloh v rámci OPV.

V rámci tohto pravidelného hodnotenia celého OPV sa RO OPV rozhodol vyhodnotiť aktuálny stav v oblasti spolupráce RO OPV a SORO a tiež overiť, do akej miery sa zlepšila/zhoršila situácia v rámci komunikácie medzi nimi.

Na vyhodnotenie tejto oblasti poslúžili rozhovory so zástupcami RO OPV a oboch SORO.

Za RO OPV prebehli rozhovory so zástupcami všetkých relevantných útvarov: oddelenia pre OPV odboru riadenia programov, odboru metodiky a technickej pomoci, odboru implementácie a kontroly projektov a odboru posudzovania VO a nezrovnalostí.

Z pohľadu RO OPV medzi oblasťami, v ktorých vzniká najviac problémov pri spolupráci medzi RO OPV a SORO patrí oblasť oprávnenosti výdavkov (po časovej a vecnej stránke) a tiež pri príprave príručky pre prijímateľa. Vo všeobecnosti však neexistujú problémy, ktoré by RO OPV považoval za dlhodobé neriešené. Práve naopak, intenzita komunikácie, najmä so SORO ASFEU je intenzívna a prebieha tak na referentskej, ako aj riadiacej úrovni. Pokiaľ ide o SORO MZ SR, sám RO OPV vníma intenzitu komunikácie ako menej frekventovanú a uvítal by vyššiu iniciatívu zo strany tohto SORO v rámci komunikácie. Na druhej strane však podobne ako pri SORO ASFEU, v rámci spolupráce so SORO MZ SR neidentifikoval RO OPV problémy, ktoré by boli dlhodobé neriešené. Obmedzením, ktoré je možné niekedy v oblasti riešenia pracovných záležitostí medzi RO OPV a SORO pociťovať, je skôr nedostatok administratívnych kapacít na strane RO OPV a z toho dôvodu môžu riešenia niektorých záležitostí trvať dlhšie, než by bolo pre všetky strany prijateľné.

Ako najčastejšia požiadavka zo strany zástupcov RO OPV bola udávaná potreba organizácie pravidelných oficiálnych stretnutí za účasti RO OPV a oboch SORO. V období od ukončenia hodnotenia zameraného na systém riadenia OPV začala intenzita stretnutí zástupcov RO OPV a SORO klesať a postupne sa tieto stretnutia prestali uskutočňovať. Napriek tomu, že komunikácia medzi RO OPV a SORO je intenzívna, priebežne možno dokonca sledovať nárast intenzity komunikácie a pracovné otázky sú riešené priebežne (či už písomnou formou, alebo formou osobných stretnutí), stále ostáva potreba oficiálnych pravidelných stretnutí medzi zástupcami všetkých troch inštitúcií.

Pri vyhodnotení aktuálneho stavu a zároveň porovnaní pokroku od spomínaného ukončeného hodnotenia systému riadenia OPV, jediným výrazným nedostatkom ostáva neexistencia oficiálnych pravidelných stretnutí RO OPV a SORO.

Z hľadiska aktuálneho stavu v rámci komunikácie a spolupráce RO OPV a SORO, je zreteľná potreba realizácie spoločných aktivít, v zmysle spoločného vystupovania smerom navonok a jednotného prezentovania sa voči verejnosti a tiež ostatným orgánom zainteresovaným do implementácie štrukturálnych fondov EÚ. Taktiež je zo strany jednotlivých útvarov RO OPV častá požiadavka, aby SORO svoje požiadavky a pripomienky zasielané na RO OPV uvádzali konkrétnejšie. Mnohokrát sa stáva, že požiadavky SORO sú zadané príliš široko a všeobecne a RO OPV sa následne stretáva s problémom ich komplexného vyhodnotenia.

Ak by sme teda z pohľadu RO OPV mali zdefinovať problémové oblasti a obmedzenia spolupráce a komunikácie RO OPV a SORO, išlo by najmä o organizovanie pravidelných porád zástupcov RO OPV a SORO, zjednotenie spoločného vystupovania navonok voči ostatným orgánom zainteresovaným do implementácie štrukturálnych fondov EÚ a verejnosti a zintenzívnenie komunikácie a informovania tak zo strany SORO MZ SR voči RO OPV, ako aj opačne. Vo všeobecnosti je však z pohľadu RO OPV komunikácia a spolupráca s oboma SORO efektívna a prispieva k úspešnej implementácii OPV.

Pre objektívne vyhodnotenie efektivity spolupráce a komunikácie medzi RO OPV a SORO, odpovedali v rámci samostatných rozhovorov na rovnaké otázky aj zástupcovia SORO ASFEU a SORO MZ SR.

SORO ASFEU vyhodnotila komunikáciu a spoluprácu medzi ním a RO OPV ako efektívnu a neboli identifikované oblasti, ktoré by mohli byť považované za vyslovene problémové. Z pohľadu SORO ASFEU sú komunikačné kanály nastavené vhodne a funkčne. Ako istú formu obmedzenia zo strany RO OPV vníma SORO ASFEU rozdielny pohľad na administratívne zjednodušovanie, RO OPV nie vždy akceptuje návrhy na zjednodušenie navrhnuté SORO ASFEU (napr. pri výpočte jednotkových cien, mzdových výdavkov).

Podobne ako RO OPV SORO ASFEU by uvítal realizáciu pravidelných oficiálnych stretnutí/porád medzi RO OPV a SORO. Pre zvýšenie efektívnosti SORO ASFEU navrhuje realizáciu dvoch typov takýchto porád – jednak spoločné, za účasti oboch SORO a tiež samostatné za účasti jedného SORO, kde by boli riešené problémy relevantné len pre daný SORO.

Podobne ako SORO ASFEU, aj SORO MZ SR vníma spoluprácu a komunikáciu s RO OPV ako efektívnu. Ako výrazné obmedzenie identifikoval SORO MZ SR nižšiu intenzitu komunikácie zo strany RO OPV a chýbajúcu koordináciu a vedenie zo strany RO OPV. SORO MZ SR v dôsledku nedostatočnej koordinácie pociťuje nerovnováhu medzi mierou usmerňovania a mierou kontroly zo strany RO OPV. Aj napriek faktu, že SORO MZ SR implementuje len jedno opatrenie OPV, považuje za dôležité byť informovaný o záležitostiach týkajúcich sa implementácie OPV ako celku. Podobne ako SORO ASFEU aj SORO MZ SR by uvítalo pravidelné oficiálne stretnutia/porady, zároveň rovnako ako SORO ASFEU navrhuje dva intervaly stretnutí – spoločné, za účasti oboch SORO a individuálne za účasti jedného SORO.

Pokiaľ ide o priebežne riešené pracovné úlohy, z pohľadu SORO MZ SR sú stanoviská a pripomienky RO OPV často všeobecné a SORO MZ SR tak musí následne požadovať ich doplnenie. Zároveň sú odpovede zo strany RO OPV zasielané v dlhšom časovom odstupe od doručenia požiadavky.

2.4 Je výška prostriedkov TP určených na administratívnu podporu implementácie OPV ako aj na celú prioritnú tému 85 (Príprava, monitorovanie, vykonávanie a kontrola implementácie pomoci zo ŠF) dostatočná?

V zmysle čl. 46 všeobecného nariadenia, s cieľom zabezpečenia vysokej kvality realizácie OP a jeho prioritných osí, môžu oprávnené subjekty na všetkých úrovniach riadiacich štruktúr využívať finančné prostriedky v rámci TP OPV na podporu vykonávaných činností a funkcií týkajúcich sa príprav, riadenia, monitorovania, hodnotenia, informovania a kontroly a auditu spolu s činnosťami na posilnenie administratívnych kapacít, t.j. získanie a udržanie potrebných dostatočne erudovaných ľudských zdrojov, zabezpečenie ich profesionálneho rastu a nevyhnutných odborných podkladov a adekvátnych podmienok pre ich kvalitné rozhodovanie.

Pre napĺňanie stratégie OPV je potrebné vytvárať adekvátne materiálo-technické zabezpečenie a pripravovať ľudský kapitál na implementáciu vyššie uvedených cieľov. Preto je súčasťou OPV aj **prioritná os 5** - Technická pomoc pre cieľ K, ktorej cieľom je zabezpečovať efektívnu implementáciu OPV v súlade s nárokmi kladenými na riadenie a administratívne štruktúry zodpovedné za realizáciu OPV. Tento cieľ v oblasti cieľa RKZ napĺňa samostatné opatrenie 4.3 v rámci prioritnej osi 4.

V rámci opatrení TP sú finančné prostriedky alokované v opatreniach 4.3 a 5.1 určené pre riadiaci orgán a SORO ASFEU a prostriedky alokované v rámci opatrenia 5.2 sú určené pre potreby SORO MZ SR na zabezpečenie implementácie opatrenia 2.2. V tabuľke č. 9 je uvedený plán finančných prostriedkov TP OPV na roky 2007 – 2013.

Tabuľka č. 9 Finančný plán prostriedkov TP OPV na roky 2007 - 2013

Operačný program Vzdelávanie	Suma (EÚ)	Miera spolufinancovania z EÚ
Prioritná os 4	712 063	85 %
<i>Opatrenie 4.3</i>	712 063	85 %
Prioritná os 5*	24 000 000	85 %
<i>Opatrenie 5.1</i>	22 820 635,00	85 %
<i>Opatrenie 5.2</i>	1 179 365,00	85 %
Celkom	24 712 063	85 %

Pre oblasť TP sa uplatňujú tieto prioritné témy:

- Prioritná téma 85 – Príprava, vykonávanie, monitorovanie a kontrola
- Prioritná téma 86 – Hodnotenie a štúdie; informácie a komunikácia.

Prioritná téma 85 – Príprava, vykonávanie, monitorovanie a kontrola

V rámci prioritnej témy 85 – Príprava, vykonávanie, monitorovanie a kontrola môžu oprávnené subjekty využívať prostriedky TP na spolufinancovanie aktivít podporujúcich efektívnu realizáciu OP v zmysle stanovených oblastí aktivít najmä na:

- personálne zabezpečenie prípravy, riadenia a kontroly programov, projektov a horizontálnych priorít, vrátane činností zriadených výborov a komisií ŠF vrátane vzdelávania personálu,
- potrebné materiálo-technické zabezpečenie súvisiace s riadením a kontrolou pomoci zo ŠF,

- zabezpečenie služieb (dokumentov, software a pod.) súvisiacich s prípravou, riadením a kontrolou ŠF na úrovni programov, projektov a horizontálnych priorít.

Príklady konkrétnych aktivít:

- podpora administratívneho personálu v procese poskytovania pomoci z ESF - administratívne, materiálové a prevádzkové náklady na poverených zamestnancov;
- podpora pri implementácii, monitorovaní a hodnotení;
- zabezpečenie kvality a kontinuity monitorovania počas celého programového obdobia;
- vybudovanie a skvalitnenie finančného riadenia vrátane auditu a kontroly;
- organizovanie zasadnutí a zabezpečenie činnosti monitorovacieho výboru a podvýborov;
- tréningy a odborné semináre a výmena skúseností vo väzbe na pomoc z ESF.

Oprávnenou cieľovou skupinou pre opatrenia TP sú zamestnanci štátnej a verejnej služby na RO OPV, oboch SORO, Platobnej jednotke a útvaroch kontroly a auditu, ďalší personál zabezpečujúci požiadavky TP (zamestnanci, príp. zmluvne dohodnuté subjekty).

V tabuľke č. 10 je uvedená alokácia finančných prostriedkov TP pre prioritné témy 85 a 86 podľa cieľov v EUR.

Tabuľka č. 10 Alokácia finančných prostriedkov TP podľa prioritných tém

Cieľ	Prioritná téma 85 Suma (EÚ)	Prioritná téma 86 Suma (EÚ)
K	20 400 000,00	3 600 000,00
RKZ	605 254,00	106 890,00
Spolu	21 005 254,00	3 706 890,00

Pre účely vyhodnotenia tejto evaluačnej otázky budú brané do úvahy údaje a finančné prostriedky týkajúce sa zamestnancov štátnej a verejnej služby na RO OPV, oboch SORO, Platobnej jednotky a útvaroch kontroly a auditu (rozpočtová položka 610620).

Na administratívnu podporu implementácie je teda spolu pre oba ciele určených v rámci alokácie OPV 21 005 254,00 EUR z EÚ zdrojov.

K 31.12.2011 bolo z tejto sumy 15 293 297,29 (EÚ zdroje) zazmluvnených na účely miezd zamestnancov RO OPV, z toho 763 721,17 EUR (EÚ zdroje) pre cieľ RKZ a 14 529 576,12 EUR (EÚ zdroje) pre cieľ K. Pre cieľ RKZ to znamená nadkontrahovanie alokácie celého opatrenia 4.3 o 33,56 %. V rámci cieľa K kontrahovanie finančných prostriedkov na mzdy zamestnancov predstavuje 60,54 % z celkovej alokácie pre obe opatrenia 5.1 a 5.2, pričom pre opatrenie 5.1 je to kontrahovanie vo výške 13 681 143,92 EUR (EÚ zdroje), teda približne 59,95 % z alokácie opatrenia a 848 432,2 EUR (EÚ zdroje) pre opatrenie 5.2, čo je približne 71,94 %.

Na základe týchto údajov je možné konštatovať, že väčšina finančných prostriedkov TP vyhradených pre prioritnú tému 85 je určená a využívaná výlučne na mzdy zamestnancov.

Na základe týchto údajov, ako aj skutočnosti, že doteraz nakontrahované prostriedky pokrývajú len financovanie aktivít súvisiacich s implementáciou OPV do konca roka 2012, pričom na aktivity realizované v období 2013 – 2015 bude nevyhnutné nakontrahovať ďalšie prostriedky TP resp. v prípade ich nedostatočnej alokácie hľadať ďalšie zdroje financovania týchto aktivít, je tiež možné identifikovať riziko nedostatku finančných prostriedkov TP OPV na mzdové výdavky zamestnancov podieľajúcich sa na implementácii OPV. Doterajšie skúsenosti s implementáciou programov financovaných z ESF poukazujú na vysokú administratívnu náročnosť implementácie. Tá je spôsobená na jednej strane vysokým počtom podporených projektov s nízkou finančnou alokáciou na projekt a veľkým množstvom podkladovej dokumentácie, na druhej strane ide o časovo a administratívne náročné plnenie úloh riadiaceho orgánu a povinností voči CKO, CO, OA, SORO a realizáciu programu ako takého.

Zo všetkých disponibilných zdrojov TP v rámci cieľa RKZ bolo už k 31.12.2011 vyčerpaných 87,87 % finančných prostriedkov celého opatrenia. Z alokácie opatrenia určenej na prioritnú tému 85 bolo na refundáciu mzdových výdavkov k 31.12.2011 vyčerpaných približne 97,03 % , pričom všetky ostatné výdavky nevyhnutné na zabezpečenie efektívnej implementácie OPV sa už v rámci tohto cieľa nerefundujú. SORO ASFEU už od začiatku roka 2011 výdavky spojené s implementáciou projektov v rámci cieľa RKZ uhrádza z prostriedkov štátneho rozpočtu.

V prípade cieľa K sa v rámci OPV predpokladá vyčerpanie alokácie refundáciou oprávnených výdavkov vynaložených v priebehu roka 2014.

Z toho vyplýva, že mzdové výdavky zamestnancov MŠVVaŠ SR a SORO, ktorí sa podieľajú na implementácii OPV, ako aj ostatné výdavky spojené s implementáciou OP, bude nevyhnutné financovať z prostriedkov štátneho rozpočtu kapitoly MŠVVaŠ SR.

Záver

IMRO presne stanovuje úlohy jednotlivých útvarov podieľajúcich sa na implementácii OPV. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že **rozdelenie úloh medzi jednotlivé odbory je nastavené vhodne** a k administratívne a procesnému prekrytiu nedochádza.

Na otázku, či je vytvorené prostredie pre spoluprácu a koordináciu medzi rôznymi stupňami riadenia je potrebné odpovedať na základe viacerých aspektov. Z pohľadu celkového prostredia RO OPV je možné konštatovať, že **systém riadenia, zdieľania informácií a komunikácie a spolupráce medzi jednotlivými odbormi RO OPV je nastavený vhodne**. Na druhej strane však je potrebné konštatovať, že toto pracovné prostredie si zároveň vyžaduje isté úpravy a zlepšenia.

Po celkovom vyhodnotení je možné **požiadavky na zlepšenie prostredia pre spoluprácu a koordináciu** na úrovni RO OPV zhrnúť nasledovne: zvýšiť informovanosť zamestnancov o dianí v rámci RO OPV, oboznamovať zamestnancov pravidelne o pokroku v implementácii OPV, o personálnych záležitostiach týkajúcich sa zamestnancov, zvýšiť množstvo informácií vymieňaných medzi jednotlivými odbormi RO OPV o vykonávaní úloh jednotlivých odborov, poskytovať načas a v plnom rozsahu zamestnancom dôležité informácie potrebné pre výkon pracovných činností (napr. aktualizácia IMRO, aktualizácia príručiek pre žiadateľa a prijímateľa), informovať zamestnancov pravidelne o otázkach a problémoch, ktoré jednotlivé odbory riešia.

Podobne je potrebné postupovať aj na úrovni jednotlivých odborov RO OPV: je potrebné zvýšiť informovanosť zamestnancov o dianí v rámci útvarov, oboznamovať ich pravidelne o úlohách, problémoch, zmenách a úpravách týkajúcich sa výkonu ich pracovných činností, zaviesť pravidelné porady celého odboru, zvážiť úpravu rozdelenia pracovných činností jednotlivých zamestnancov.

Dôležitou podmienkou efektívneho vykonávania práce je motivácia. Celkovo sú zamestnanci najčastejšie demotivovaní nízkym finančným ohodnotením, častou zmenou pokynov a ich neskorým načasovaním. Rovnako reflektujú na absenciu verbálnej spätnej väzby od nadriadených, pokiaľ ide o nimi vykonané a vykonávané pracovné úlohy a zlú pracovnú atmosféru.

Ako odporúčanie navrhujeme **zaviesť pravidelné a vhodne nastavené finančné odmeňovanie, zlepšenie pracovnej atmosféry, zintenzívniť komunikáciu zo strany nadriadených a zabezpečiť aktuálne a ciele vzdelávanie zamestnancov**.

Nedostatok administratívnych kapacít je z pohľadu riadenia a implementácie OPV jedným z najzávažnejších problémov. V rámci úloh vykonávaných RO OPV a oboma SORO je tento stav udržateľný len z krátkodobého hľadiska, **z dlhodobého hľadiska je tento stav neúnosný**. Celkovo je požiadavka navýšenia administratívnych kapacít za orgány implementujúce OPV o 23 zamestnancov.

Aktuálne nakontrahované finančné prostriedky TP pokrývajú financovanie aktivít súvisiacich s implementáciou OPV do konca roka 2012, pričom na aktivity realizované v období 2013 – 2015 bude nevyhnutné nakontrahovať ďalšie prostriedky TP resp. v prípade ich nedostatočnej alokácie hľadať ďalšie zdroje financovania týchto aktivít. Je tiež **možné identifikovať riziko nedostatku finančných prostriedkov TP OPV na mzdové výdavky** zamestnancov podieľajúcich sa na implementácii OPV.

Zo všetkých disponibilných zdrojov TP v rámci cieľa RKZ bolo už k 31.12.2011 vyčerpaných 87,87 % finančných prostriedkov celého opatrenia. Z alokácie opatrenia určenej na prioritnú tému 85 bolo na refundáciu mzdových výdavkov k 31.12.2011 vyčerpaných približne 97,03 %, pričom všetky ostatné výdavky nevyhnutné na zabezpečenie efektívnej implementácie OPV sa už v rámci tohto cieľa nerefundujú. SORO ASFEU už od začiatku roka 2011 výdavky spojené s implementáciou projektov v rámci cieľa RKZ uhrádza z prostriedkov štátneho rozpočtu.

V prípade cieľa K sa v rámci OPV predpokladá vyčerpanie alokácie refundáciou oprávnených výdavkov vynaložených v priebehu roka 2014.

Z toho vyplýva, že mzdové výdavky zamestnancov MŠVVaŠ SR a SORO, ktorí sa podieľajú na implementácii OPV, ako aj ostatné výdavky spojené s implementáciou OP, bude nevyhnutné financovať z prostriedkov štátneho rozpočtu kapitoly MŠVVaŠ SR.

V rámci vyhodnotenia spolupráce RO OPV a SORO ako najčastejšia požiadavka všetkých strán bola udávaná potreba organizácie pravidelných oficiálnych stretnutí za účasti RO OPV a oboch SORO a tiež organizácia stretnutí za účasti RO OPV a jedného SORO. Komunikácia medzi RO OPV a SORO je vo väčšine pracovných oblastí intenzívna, v menej komunikovaných oblastiach je možné sledovať nárast intenzity komunikácie a pracovné otázky sú riešené priebežne (či už písomnou formou, alebo formou osobných stretnutí).

Ako zásadné odporúčanie je potrebné zvážiť **realizáciu pravidelných stretnutí RO OPV a SORO**. Po vyhodnotení požiadaviek odporúčame realizáciu oficiálnych stretnutí za účasti zástupcov RO OPV a oboch SORO na pravidelnej báze každé 2 mesiace. Okrem týchto „trojstranných“ stretnutí odporúčame rovnako na pravidelnej báze zaviesť bilaterálne stretnutia zástupcov RO OPV a jednotlivých SORO. Realizácia oboch typov stretnutí zlepší komunikáciu vo všetkých oblastiach, pomôže vyjasniť a spresniť otázky a problémy všetkých strán a umožní vystupovať v pracovných záležitostiach jednotne.

3. Vyhodnotenie systému monitorovania a monitorovacích ukazovateľov

Na základe článku 66 všeobecného nariadenia je riadiaci orgán zodpovedný za účinnosť, správnosť riadenia a vykonávanie pomoci, najmä za zavedenie systému pre zhromažďovanie spoľahlivých finančných a štatistických informácií o vykonávaní pomoci pre merateľné ukazovatele monitorovania, za odovzdávanie týchto údajov v súlade s mechanizmami dohodnutými medzi členským štátom a Komisiou tak, ako ich stanovuje článok 103 ods. 3 všeobecného nariadenia.

Súčasťou OP sú kontextové ukazovatele, ktoré predstavujú kvantifikované informácie o sociálnej, ekonomickej a ekologickej situácii prostredia, v ktorom sú ciele OP realizované. Kontextové ukazovatele sú využívané najmä v procese hodnotenia OP (ex-ante, priebežné, ex-post) a predstavujú kvantifikované východiská pre posúdenie vplyvu očakávaných dopadov realizácie OP na sociálnu, ekonomickú a ekologickú situáciu prostredia v ktorom sa OP realizuje.

Spôsob a forma monitorovania štrukturálnej pomoci závisí od povahy a obsahu konkrétnej poskytovanej pomoci. Cieľom monitorovania je pomocou merateľných ukazovateľov definovaných na vhodných úrovniach programu určiť efektivitu realizácie použitých zdrojov. Pomocou monitorovania sa sleduje, ako sa naplňajú stanovené ciele v rámci OPV.

Základným prostriedkom pre monitorovanie pokroku implementácie a hodnotenie dosiahnutia cieľov OP, horizontálnych priorít a NSRR sú merateľné ukazovatele.

Ukazovatele slúžia na zhodnotenie hospodárnosti (minimalizovanie nákladov na vykonanie činnosti alebo obstaranie tovarov, prác a služieb pri zachovaní ich primeranej úrovne a kvality), efektívnosti (maximalizovanie výsledkov činnosti vo vzťahu k disponibilným verejným prostriedkom) a účinnosti (vzťah medzi plánovaným výsledkom činnosti a skutočným výsledkom činnosti vzhľadom na použité verejné prostriedky) použitia finančných prostriedkov alokovaných na príslušný OP, prioritnú os a opatrenie.

Kontextové (makroekonomické) ukazovatele, sú ukazovatele prostredníctvom ktorých sa kvantifikuje očakávaný dopad programu, globálnych cieľov programu a / alebo prioritných osí programu. Hodnota kontextových ukazovateľov nemá byť vypočítaná na základe údajov na úrovni projektu a ich hodnota býva publikovaná kompetentnými národnými a medzinárodnými organizáciami (Eurostat).

Programové ukazovatele vyjadrujú hodnoty ukazovateľov za príslušný OP, prioritnú os a opatrenie. Narátavajú sa z ukazovateľov výsledku a dopadu jednotlivých projektov.

Ukazovatele výsledku projektu kvantifikujú služby a produkty dostupné pre cieľovú skupinu/konečných užívateľov na základe prác, tovarov a služieb spolufinancovaných nenávratným finančným príspevkom v rámci podporených aktivít projektu. Ukazovatele výsledku projektu sú závislé najmä na činnosti prijímateľa.

Ukazovatele dopadu projektu vyjadrujú plánovanú projekciu budúcich zmien, ktoré pravdepodobne nastanú po ukončení realizácie aktivít projektu, respektíve s určitým časovým odstupom ako následok realizovaného projektu. Ukazovatele dopadu projektu sú závislé od externých faktorov (ako napr. dopyt, reakcia cieľovej skupiny/konečných užívateľov v súvislosti s existujúcim legislatívnym rámcom), ktoré prijímateľ ovplyvňuje v minimálnej miere alebo vôbec neovplyvňuje.

3.1 Existujú problémy vykazovania údajov získaných z ukazovateľov na projektovej úrovni na ukazovatele na programovej úrovni?

Ukazovatele na projektovej úrovni sú ukazovatele výsledku a dopadu. Ukazovatele na programovej úrovni sú ukazovateľmi výstupu, výsledku a dopadu. Centrálny koordinačný orgán vydal Metodický pokyn č.3 k tvorbe a používaniu projektových ukazovateľov a ich zaraďovaniu do ITMS 2007 – 2013, ktorý vstúpil do platnosti dňa 01.12.2008 (ďalej len „metodický pokyn CKO č. 3), a ktorého súčasťou je aj národný číselník ukazovateľov.

Pre uľahčenie vykazovania dosiahnutých hodnôt ukazovateľov na programovej úrovni, RO OPV vytvoril prepojenie projektových a programových ukazovateľov. SORO majú dva krát ročne (k 30.6. a 31.12. daného roku) povinnosť zaslať riadiacemu orgánu zoznamy ukazovateľov zazmluvnených za predošlý polrok. Zamestnanci riadiaceho orgánu následne identifikujú, ktoré z projektových ukazovateľov prispievajú k napĺňaniu programových ukazovateľov.

Problémové sa javia najmä 2 oblasti:

- 1) Existuje veľký počet ukazovateľov na projektovej úrovni, ktoré neprispievajú k programovým ukazovateľom (neexistuje priame prepojenie). Vyplýva to aj z existencie veľkého počtu ukazovateľov evidovaných v rámci národného číselníka ukazovateľov (pre OPV je potenciálne využiteľných až 600 ukazovateľov) a nepomerne nižšiemu počtu 40 programových ukazovateľov OPV. Na jednej strane je teda potreba sledovať pokrok projektu, resp. jednotlivých aktivít (cez konkrétne a adresné projektové ukazovatele), na strane druhej je potreba prepojenie každého projektu na program. V tomto smere sú žiadatelia usmerňovaní pri výbere ukazovateľov tak, že zo strany riadiaceho orgánu/sprostredkovateľského orgánu sú v zozname ponúkaných ukazovateľov relevantných k výzve identifikované a farebne rozlíšené tie projektové ukazovatele, ktoré majú priame napojenie na programový ukazovateľ. V prípade relevancie projektu/vybraných oprávnených aktivít projektu k niektorému z povinne označených ukazovateľov, je žiadateľ o NFP povinný vybrať si takto označený ukazovateľ výsledku resp. ukazovateľ dopadu. V prípade, že z povinných ukazovateľov sú pre žiadateľa vhodné viaceré ukazovatele, žiadateľ je povinný vybrať si všetky takto označené ukazovatele

Nevýhodou je aj manuálne narátavanie týchto ukazovateľov. V roku 2011 síce bola spustená funkcionálna ITMS, ktorá by mala umožňovať práve toto narátavanie, skúsenosti riadiaceho orgánu s touto funkcionálnosťou nie sú pozitívne. Funkcionálna totiž preddefinuje projektové ukazovatele relevantné pre programový ukazovateľ pričom táto preddefinícia je v rozpore s praxou riadiaceho orgánu a neberie do úvahy napr. duplicitné zarátavanie ukazovateľov (príkladom je napr. počet novovytvorených vzdelávacích programov a počet novovytvorených/inovovaných vzdelávacích programov využívajúcich informačno-komunikačné technológie vo vyučovacom procese, pričom druhé je podskupinou prvého).

- 2) Percentuálne vyjadrenie ukazovateľov na programovej a/alebo projektovej úrovni. V súčasnom programovom období je niekoľko ukazovateľov, ktoré sú vyjadrené percentuálnym pomerom (napr. miera uplatnenia absolventov SŠ,VŠ). Riadiaci orgán pristúpil k opatreniu rozdelenia takéhoto ukazovateľa na výsledkový a dopadový, (obidva vyjadrené počtom) a miera sa vyráta na základe pomeru medzi ukazovateľom výsledku a dopadu.

3.2 Aké sú z pohľadu doterajšej praxe RO OPV najzávažnejšie problémy v oblasti monitorovania a systému merateľných ukazovateľov? Ktoré ukazovatele chýbajú pre účinné monitorovanie?

V oblasti monitorovania a systému merateľných ukazovateľov sa RO OPV postupne od začiatku implementácie stretávalo s niekoľkými problémami. Väčšina z nich bola identifikovaná postupne, zároveň so vzrastajúcim počtom implementovaných projektov, či už národných, alebo dopytovo – orientovaných.

Z pohľadu úrovne je možno tieto problémy rozdeliť na dve úrovne – úroveň programu a úroveň projektov.

Jednou z oblastí, kde bude problematické vyjadriť príspevok OPV sú hodnoty ukazovateľov NSRR. Príspevok OPV je meraný prostredníctvom dvoch ukazovateľov: „Výdavky na ľudské zdroje (verejné výdavky spolu na vzdelávanie) ako % z HDP“ a „Podiel obyvateľov zapojených do celoživotného vzdelávania na 100 obyvateľov vo veku 25-64 rokov“. Meranie týchto ukazovateľov sa uskutočňuje na základe údajov Eurostatu a tak nie je možné vyčíslieť konkrétnu mieru príspevku OPV k dosiahnutým hodnotám týchto ukazovateľov.

Rovnako problematické ako pri ukazovateľoch NSRR bude vyhodnotenie miery príspevku OPV ku kontextovým ukazovateľom, nakoľko aj ich napĺňanie je tiež sledované prostredníctvom meraní Eurostatu. Celkovo tak môže pri vyhodnocovaní reálnych dopadov implementácie byť poukázané na neoveriteľný konkrétny príspevok OPV k plneniu jeho cieľov.

Pokiaľ ide o prechod z projektovej úrovne na úroveň programu, hlavným problémom sa ukazuje byť vyhodnocovanie hodnôt projektových ukazovateľov v súvislosti s ich premietnutím na hodnoty programových ukazovateľov. Číselník merateľných ukazovateľov obsahuje okolo 600 projektových ukazovateľov, ktoré je možné použiť v projektoch OPV, avšak prepojenie na úroveň ukazovateľov programu je možné len pri minimálnom počte z nich. Z uvedeného dôvodu je reálne používaných približne 40 ukazovateľov uvedených v číselníku. Zároveň, aby bolo zabezpečené prepojenie projektových ukazovateľov na ukazovatele programové, RO OPV a oba SORO v rámci písomných vyzvaní/výziev preddefinujú zoznam povinných ukazovateľov, ktoré si musí žiadateľ zvoliť v žiadosti o NFP.

Okrem uvedeného problému prepojenia projektových ukazovateľov na úroveň programových ukazovateľov, existuje aj problém s viacnásobným narátavaním hodnôt v rámci projektových ukazovateľov. V rámci monitorovacích správ predkladaných prijímateľom a následne ich spracovávaním, dochádza často k nekorektnému narátavaniu hodnôt, napríklad pri ukazovateľoch „Počet novovytvorených/inovovaných vzdelávacích a študijných programov“, „Počet novovytvorených vzdelávacích programov“, „Počet novovytvorených/inovovaných vzdelávacích programov využívajúcich informačno-komunikačné technológie vo vyučovacom procese“ a „Počet novovytvorených/inovovaných vzdelávacích programov zameraných na získanie a rozvoj vedomostí a zručností v oblasti informačno-komunikačných technológií“ dochádza niekedy pri použití viacerých týchto ukazovateľov v rámci jedného projektu k viacnásobnému zarátaniu toho istého vzdelávacieho programu, čo má následne samozrejme vplyv na výslednú hodnotu programového ukazovateľa.

Do budúcnosti by preto bolo vhodné, aby pri príprave ukazovateľov do písomných vyzvaní/výziev neboli zadefinované významovo zameniteľné ukazovatele, resp. aby definícia ukazovateľov bola natoľko jasná, že nedôjde k zámene a viacnásobnému narátavaniu plánovaných a dosiahnutých hodnôt.

Z pohľadu sledovania dosiahnutých hodnôt projektových ukazovateľov a následne aj dosiahnutých hodnôt programových ukazovateľov, sa tiež ako problémové ukazuje ich sledovanie v členení podľa veku (vo veku 15 – 24 rokov, vo veku 55 – 64 rokov) a podľa pohlavia (ženy, muži). V rámci výziev ani

písomných vyzvaní nie sú používané projektové ukazovatele, v rámci ktorých by boli konkrétne špecifikované tieto kategórie. Ukazovatele, ktoré sú zadefinované v zmysle týchto kategórií si môže žiadateľ vybrať v prípade, že jeho projekt prispieva k horizontálnej priorite (ďalej len „HP“) Rovnosť príležitostí. Údaje o týchto kategóriách sú samozrejme získavané aj na základe informácií o účastníkoch projektu, ktoré predkladajú prijímatelia vždy k 15.1. za predchádzajúci kalendárny rok, kde sú údaje o všetkých účastníkoch projektu členené v súlade s prílohou č. XXIII implementačného nariadenia.

Okrem uvedeného môže byť akosi relatívnou prekážkou aj to, že neexistuje reálne prepojenie informácií o počte účastníkov projektu na zvolené projektové ukazovatele a preto môže dochádzať k skresleniu aktuálnych výstupov implementácie programu, nakoľko podľa údajov poskytnutých v rámci informácie o účastníkoch projektu sú dosiahnuté hodnoty často niekoľkonásobne vyššie, než dosiahnuté hodnoty projektového ukazovateľa výsledku, a to nielen v zmysle kategórií pohlavie a vek. Treba ale upozorniť na to, že údaje o účastníkoch poskytujú informáciu o aktuálnom počte účastníkov, ktorí sa priebežne vzdelávajú, resp. zúčastňujú aktivít a ukazovatele výsledku hovoria o počte absolventov, resp. výsledné zarátanie účastníka je naviazané napr. na získanie certifikátu, alebo osvedčenia o absolvovaní napr. vzdelávacej aktivity.

Ďalším zo závažných problémov, s ktorými sa RO OPV v rámci monitorovania stretol, bola oblasť monitorovania horizontálnych priorít. Vážnym nedostatkom v rámci implementácie HP bola skutočnosť, že až na základe Metodického pokynu CKO č. 3 a na neho nadväzujúce uskutočnené zmeny vo verejnom portáli ITMS, bola nastolená povinnosť uvádzať do Zmlúv o NFP aj ukazovatele s relevanciou k HP. Z tohto dôvodu projekty zazmluvňované v roku 2009 v rámci výziev a písomných vyzvaní spred 1.12.2008 nemali povinnosť deklarovať príspevok k HP prostredníctvom ukazovateľa výsledku v Zmluve o NFP.

RO OPV v nadväznosti na zistenie, že projekty vykazujúce relevanciu k HP v rámci ITMS nemajú v skutočnosti sledovaný ukazovateľ danej HP, pristúpil na základe spolupráce s CKO, oboma SORO a koordinátormi HP k úprave relevancie projektov k HP ITMS. Údaje v ITMS týkajúce sa všetkých HP boli upravené za všetky projekty OPV tak, aby odrážali skutočný stav v zazmluvnených realizovaných projektoch.

Aby sa do budúcnosti predišlo podobným problémom, bola v rámci aktualizácie Systému riadenia ŠF a KF zavedená povinnosť riadiacich orgánov, zaslať pred zverejnením písomného vyzvania/výzvy ukazovatele na odsúhlasenie CKO a koordinátorom HP.

Okrem týchto oblastí sa ako problémové javia aj technické otázky týkajúce sa systému monitorovania a merateľných ukazovateľov.

Z pohľadu RO OPV je problém pri vykazovaní hodnôt ukazovateľov, kde mernou jednotkou je percentuálne vyjadrenie. Ako už bolo spomenuté v odpovedi na predchádzajúcu otázku, RO OPV pristúpil k opatreniu rozdelenia takéhoto ukazovateľa na výsledkový a dopadový, kde oba sú uvádzané počtom a následne sa miera vypočíta na základe pomeru medzi ukazovateľom výsledku a dopadu.

Ďalšou technickou prekážkou je funkcionálnosť ITMS, vzhľadom na to, že ITMS neplní pri získavaní údajov v plnej miere svoju úlohu. V rámci ITMS nie je momentálne funkcionálnosť, ktorá by dokázala vytvárať zostavy merateľných ukazovateľov a ich štatistiky, výbery, dosiahnuté hodnoty. Zároveň v ITMS chýba funkcionálnosť, ktorá by zjednodušila prácu pri zadávaní údajov o účastníkoch projektov do ITMS. V súčasnosti je tieto údaje potrebné zadávať do ITMS manuálne. Z pohľadu administratívneho zjednodušenia by bolo vhodné, ak aby tieto informácie mohli do ITMS nahrávať priamo prijímatelia, podobne ako je to pri monitorovacích správach.

Ako najkorektnejšie sa z pohľadu skúseností RO OPV javí manuálne narátavanie ukazovateľov, ktoré však spôsobuje nadmerné administratívne zaťaženie pracovníkov RO OPV a SORO.

3.3 Aké sú odporúčania pre prípravu ukazovateľov pre nasledujúce programové obdobie 2014-2020?

Pre nové programové obdobie sa Komisia rozhodla pripraviť zoznam všeobecných ukazovateľov, ktoré by pokrývali podporu jednotlivcov, systémov a štruktúr a podnikov. Komisia vychádzala zo skúsenosti, že OP nie vždy v dostatočnej miere preukazujú intervenčnú logiku v rámci prioritnej osi alebo opatrenia: prepojenie medzi potrebami, cieľovými skupinami, typmi aktivít, použitými prostriedkami a výstupovými ukazovateľmi nie je vždy jednoznačná.

Bolo analyzovaných všetkých 117 OP, ktoré sa implementujú v aktuálnom programovom období a spolu zahŕňajú cez 7000 ukazovateľov. Do tvorby návrhu ukazovateľov boli zapojené aj členské štáty.

V rámci dostupných informácií ohľadom nastavenia nového programového obdobia sa predpokladá nasledovné usporiadanie. Ukazovatele by mali byť všeobecné (*common indicators*) a špecifické pre daný program (*program specific*). Zoznam všeobecných indikátorov pripravila Komisia (viď nižšie), indikátory špecifické pre program si vytvorí členský štát sám. Indikátory špecifické pre program by mali byť komplementárne so všeobecnými indikátormi. V oboch kategóriách budú ďalej existovať výstupové a výsledkové ukazovatele.

Výstupové indikátory týkajúce sa cieľových skupín vychádzajú zo súčasného delenia cieľových skupín podľa prílohy XXIII Nariadenia Komisie (ES) č. 1828/2006 z 8. decembra 2006, ktorým sa stanovujú vykonávacie pravidlá nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006 o Európskom fonde regionálneho rozvoja (ďalej len „implementačné nariadenie“) s niekoľkými obmenami:

- nezamestnaní, vrátane dlhodobo nezamestnaných;
- dlhodobo nezamestnaní;
- neaktívne osoby;
- neaktívne osoby, ktoré nie sú vzdelávané alebo v odbornej príprave (*predtým išlo o neaktívne osoby, ktoré boli vzdelávané alebo účastníkmi odbornej prípravy*);
- zamestnaní vrátane SZČO;
- menej ako 25 rokov (*predtým bolo delenie na 15-24 rokov veku čo vylučovalo sledovanie žiakov základných škôl*);
- viac ako 54 rokov (*predtým bolo delenie 55-64 rokov veku*);
- vzdelanie (stupne ISCED 1 a ISCED 2);
- vzdelanie (stupne ISCED 3 a ISCED 4);
- vzdelanie (ISCED 5 až 8);
- migranti, ľudia so zahraničným pôvodom, menšiny (vrátane marginalizovaných komunít ako MRK);
- postihnutí;
- inak znevýhodnení.

Všetky údaje musia byť delené podľa pohlavia . Odrážky 1-10 predstavujú zber osobných údajov, posledné 3 odrážky zahŕňajú zber citlivých dát.

Všeobecné okamžité výsledkové ukazovatele účastníkov:

- neaktívni účastníci, ktorí sa po skončení projektu zapojili do hľadania práce;
- účastníci, ktorí sa po skončení projektu zapojili do vzdelávania alebo odbornej prípravy;
- účastníci, ktorí po skončení projektu získali kvalifikáciu;
- účastníci, ktorí sa po skončení projektu zamestnali.

(údaje sa budú vykazovať ročne)

Všeobecné dlhodobé výsledkové ukazovatele účastníkov:

- účastníci, ktorí sú 6 mesiacov po skončení projektu zamestnaní;
- účastníci, ktorí sú 6 mesiacov po skončení projektu zamestnaní ako SZČO;
- účastníci, ktorí si 6 mesiacov po skončení projektu zlepšili postavenie na trhu práce.

(údaje by sa mali vykazovať v rokoch 2019 a 2023, nie je nevyhnutné vykazovať údaje 100% účastníkov, riadiaci orgán si môže vybrať vzorku účastníkov, alebo overiť výsledky prostredníctvom dotazníka).

Všeobecné výstupové ukazovatele pre entity:

- počet projektov plne alebo čiastočne implementovaných sociálnymi partnermi alebo MVO;
- počet projektov zameraných na verejnú správu alebo verejné služby;
- počet podporených mikro, malých a stredných podnikov.

Existencia takéhoto všeobecného zoznamu ukazovateľov umožní aj oveľa lepšie porovnávanie dosahovania výsledkov medzi jednotlivými členskými štátmi.

Ukazovatele špecifické pre daný program si definuje riadiaci orgán podľa charakteru OP. Nakoľko zastrešujúcim dokumentom pre programové obdobie 2014-2020 je stratégia Európa 2020, OP zameraný na vzdelávanie bude musieť povinne sledovať a vyhodnocovať príspevok k ukazovateľom EÚ 2020 relevantným pre túto oblasť, konkrétne znížiť počet žiakov, ktorí sa ďalej nevzdelávajú na 10% a zvýšiť počet vysokoškolsky vzdelaných ľudí vo veku 30-34 rokov na 40% (cieľové hodnoty roku 2020).

Záver

Na základe doterajších skúseností RO OPV je možné konštatovať, že **systém monitorovania a merateľných ukazovateľov je nastavený vhodne**. Aktuálne, keď môžeme povedať, že programové obdobie 2007-2013 je vo svojej druhej v polovici implementácie, je ťažké hovoriť o zásadných zmenách tohto systému. Väčšina identifikovaných problémov a skúseností by sa mala preto využiť pri príprave budúceho programového obdobia 2014-2020.

Čo sa týka odporúčaní pre výber resp. definovanie ukazovateľov špecifických pre daný program, na základe skúseností zo skráteného programového obdobia 2004-2006 a z programového obdobia 2007-2013 **nevidíme pridanú hodnotu v ďalšom používaní kontextových indikátorov**.

Kontextové indikátory sú indikátory, ktoré sú sledované na úrovni krajiny (napr. miera zamestnanosti alebo percento obyvateľov zapojených do celoživotného vzdelávania). K výslednej hodnote ukazovateľa prispieva viacero faktorov, z ktorých nie je možné jednoznačne vyselektovať a vyčíslieť príspevok konkrétneho OP. Druhým riešením by bolo zmeniť metodiku výpočtu týchto ukazovateľov. V súčasnosti sú dosiahnuté hodnoty získavané zo štatistík Eurostat. Do dotazníkov, ktoré sú používané v prieskumoch Eurostatu pri vyhodnocovaní kontextového ukazovateľa by bolo potrebné vkladať otázky pýtajúce sa na účasť v programoch/projektoch ESF, čo je nereálne.

Ako **problematické** sa ukázalo aj **sledovanie ukazovateľov v percentuálnom vyjadrení** (napr. miera zamestnancov zapojených do ďalšieho vzdelávania). RO OPV v súčasnom období pristúpil k opatreniu rozdelenia takéhoto ukazovateľa na výsledkový a dopadový (obidva vyjadrené počtom) a percentuálny pomer bol následne vyrátaný na základe pomeru medzi ukazovateľmi výsledku a dopadu.

Ďalšou problémovou oblasťou je **vykazovanie ukazovateľov rozdelených podľa pohlavia**, resp. veku. Vo formulári Informácia o účastníkoch sú sledované údaje v súlade s prílohou XXIII implementačného nariadenia, čiže počet mužov a žien, ich veková štruktúra atď. na úrovni prioritnej osi. Tieto údaje ale nevieme zosúladiť s ukazovateľmi hovoriacimi o počte pedagogických zamestnancov alebo počte zamestnancov výskumu a vývoja (koľko z nich bolo mužov a koľko žien a v akej vekovej štruktúre). Vyžadovalo by si to, aby prijímatelia na každý ukazovateľ sledujúci počet ľudí (pedagogických zamestnancov, zamestnancov VaV) naviazali aj sledovanie podskupín, resp. pridružených ukazovateľov hovoriacich o pohlaví, resp. veku. To by malo za následok veľký počet ukazovateľov v rámci projektu, ktorý by mohol viesť k neprehľadnosti, resp. „zatieneniu“ ukazovateľov dôležitejších pre meranie pokroku v rámci projektu.

Ako nie práve optimálne riešenie sa ukázalo **sledovanie ukazovateľov len na úrovni výsledku a dopadu** (bez možnosti sledovania „okamžitého“ výsledku intervencií vo forme výstupových ukazovateľov). Spôsobuje to problém napr. pri vykazovaní pokroku v rámci výročných správ, kedy konštatujeme určitú mieru kontrahovania a čerpania projektov, ale tieto finančné údaje nevieme okamžite prepojiť s hodnotami ukazovateľov. Charakter výsledkových ukazovateľov nám mnohokrát umožňuje zistiť dosiahnuté hodnoty až na konci projektu, keďže je tomu prispôsobený aj súčasný formulár monitorovacej správy ako aj systém ITMS slúžiaci na zber údajov. Nie všetci prijímatelia sú ochotní a/alebo schopní poskytnúť priebežne dosahované hodnoty výsledkových ukazovateľov. Prináša to so sebou riziko, že k odhaleniu nedostatočného napĺňania ukazovateľa dôjde ex-post, po ukončení projektu.

Vzhľadom na fakt, že ukazovateľ by mal slúžiť aj na vyjadrenie hospodárnosti a efektívnosti, v rámci praxe sa ukázalo **problematické vyčíslenie priemerných nákladov na určitý výstup** vyjadrený ukazovateľom (napr. náklady na vytvorenie školiaceho kurzu). Ideálnym riešením by bolo naviazanie jedinečného indikátora na každú aktivitu.

Samostatnou a špecifickou oblasťou, ktorá zahŕňa aj problematiku ukazovateľov sú **ukazovatele pre oblasť horizontálnych priorít** (v súčasnom období sú to trvalo udržateľný rozvoj, informačná spoločnosť, marginalizované rómske komunity a rovnosť príležitostí). Tu sa ako problematické ukazuje vykazovanie priameho a nepriamo vplyvu, resp. príspevku k horizontálnym prioritám. Najmä v oblasti marginalizovaných rómskych komunít potom dochádza k paradoxným situáciám, keď vďaka označeniu nepriameho vplyvu, resp. príspevku k HP MRK, Bratislavský kraj vykazuje najväčší počet projektov podporujúcich MRK. Odporúčame brať do úvahy len priamy príspevok k horizontálnej priorite pre jeho jednoznačnosť.

V neposlednom rade sme zistili, že **len obmedzený počet projektových ukazovateľov prispieva k napĺňaniu programových ukazovateľov**. Všeobecným odporúčaním pre ďalšie obdobie by preto bolo odporúčanie sledovať menej ukazovateľov, ale s priamym prepojením na programovú úroveň. To by umožnilo adresnejšie sledovať výsledky OP.

Technickou prekážkou v rámci systému monitorovania je **funkcionalita ITMS**, vzhľadom na to, že ITMS neplní pri získavaní údajov v plnej miere svoju úlohu. V rámci ITMS nie je momentálne funkcionalita, ktorá by dokázala vytvárať zostavy merateľných ukazovateľov a ich štatistiky, výbery, dosiahnuté hodnoty. Zároveň v ITMS chýba funkcionalita, ktorá by zjednodušila prácu pri zadávaní údajov o účastníkoch projektov do ITMS. V súčasnosti je tieto údaje potrebné zadávať do ITMS manuálne. Z pohľadu administratívneho zjednodušenia by bolo vhodné, ak aby tieto informácie mohli do ITMS nahrávať priamo prijímatelia, podobne ako je to pri monitorovacích správach.

4. Vyhodnotenie oblasti informovania a publicity OPV.

RO OPV plní úlohy v oblasti informovania a publicity v zmysle článku č. 69 všeobecného nariadenia“ a v súlade s článkom 2 implementačného nariadenia.

V súlade s článkom 2 vykonávacieho nariadenia a so Systémom riadenia ŠF a KF sú špecifikované údaje o stratégii, cieľoch, cieľových skupinách, realizácii, indikatívnom rozpočte, indikatívnom harmonograme, monitorovaní a hodnotení, administratívnom zabezpečení a subjektoch podieľajúcich sa na jeho realizácii. Súčasťou Systému riadenia ŠF a KF je Manuál pre informovanie a publicitu, ktorý definuje minimálne štandardy a jednotlivé postupy v oblasti informovania a publicity o EÚ a o programoch podporovaných z prostriedkov EÚ a OP. RO OPV vytvoril spoločný Manuál pre informovanie a publicitu OPV a OP VaV (dostupný na: <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=477>).

Informácie a publicita sú adresné a špecificky zamerané na cieľové skupiny a širokú verejnosť s cieľom zdôrazniť postavenie EÚ a zabezpečiť transparentnosť pomoci z fondov EÚ. RO OPV je zodpovedný za informovanie a publicitu v súlade s pravidlami vykonávania všeobecného nariadenia a zabezpečuje túto činnosť prostredníctvom Komunikačného plánu pre OPV a OP VaV (ďalej len „KoP“), ktorý bol EK schválený dňa 5.mája 2008 (dostupný na: <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=477>). KoP je spoločný komunikačný plán pre dva OP, ktoré MŠVVaŠ SR ako riadiaci orgán v programovom období 2007 – 2013 administruje a to OPV a OPVaV. Rozpracováva informačné a propagačné opatrenia na efektívne využitie finančnej pomoci poskytovanej EÚ a SR. KoP obsahuje indikatívny plán jednotlivých informačných aktivít na roky 2007 – 2013 o možnostiach, cieľoch a objeme pomoci ponúkanej z ESF prostredníctvom OPV potenciálnym žiadateľom o NFP, žiadateľom o NFP, prijímateľom NFP a širokej verejnosti. Informačné a komunikačné aktivity zadefinované v KoP sú plánované na jednotlivé roky a sú rozpracované v tzv. ročných operatívnych plánoch informovania a publicity (ďalej len „ROP IP“). Riadenie informačnej a komunikačnej stratégie zabezpečuje RO OPV, pričom SORO sa na ňom podieľajú v rozsahu delegovaných právomocí.

Za účelom zjednodušenia prístupu k uceleným informáciám ohľadne realizácie opatrení v oblasti informovania a publicity zo strany prijímateľa bolo ROOPV vypracované Usmernenie pre Prijímateľa k realizácii opatrení v oblasti informovania a publicity OPV (dostupný na: <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=477>). Obsahuje zlúčené informácie zo všetkých strategických dokumentov. Tento dokument výrazne napomohol k skvalitneniu realizovaných opatrení v oblasti informovania a publicity zo strany prijímateľov, čo zabezpečilo aj zvýšenie informovanosti cieľových skupín a širokej verejnosti o implementovaných projektoch OPV.

S cieľom koordinovať aktivity v oblasti informovania a publicity boli zriadené pracovné skupiny pre publicitu (ďalej len „PSP“).

Na nadnárodnej úrovni je to The Information & Communication Platform - INFORM Network, ktorej cieľom je združovať manažérov pre monitorovanie a publicitu (ďalej len MIP“) všetkých OP so zámerom výmeny skúseností a identifikovania spôsobov zlepšovania kvality komunikačných aktivít, zvyšovania povedomia o výhodách intervencií Spoločenstva medzi potenciálnymi prijímateľmi a vo verejnosti a zlepšovať vizibilitu projektov financovaných z EÚ.

Na národnej úrovni je to PSpP v rámci NSRR, kde sú členmi zástupcovia CKO a jednotlivých riadiacich orgánov. Na úrovni OPV je to PSpP, kde sú členovia zástupcovia RO OPV a SORO. Úlohou PSpP na úrovni OPV je koordinácia spolupráce RO OPV a SORO pri implementácii informačno-komunikačných aktivít. Zasadnutia sa konajú minimálne raz ročne a v prípade potreby sa zvolávajú operatívne.

4.1 Plní RO OPV/SORO svoje úlohy v oblasti informovania a publicity tak, ako sú zadefinované a naplánované v programových dokumentoch? Sú nástroje na vykonávanie publicity dostatočné a vhodne zvolené?

Hlavnou úlohou RO OPV a SORO je v súlade so všeobecným a vykonávacím nariadením zdôrazňovať postavenia EÚ a zabezpečiť, aby pomoc poskytovaná zo ŠF a Kohézneho fondu bola transparentná pre všetky cieľové skupiny prostredníctvom zaistenia širokej publicity na všetkých úrovniach implementácie s použitím širokého spektra nástrojov komunikácie.

Čiastkové úlohy pre dosiahnutie stanovených cieľov, ktoré priamo vyplývajú z KoP sú plnené prostredníctvom využívania všetkých nástrojov informovania a publicity, ktoré si RO OPV stanovil a zadefinoval v tomto strategickom dokumente. Nástroje sú podrobne špecifikované v ROP IP a boli zvolené na základe aktuálnej fázy (štádia) realizácie informačnej kampane (ďalej len „kampaň“), tak aby plne podporovali aktuálnu fázu implementácie OPV a tiež zabezpečovali šírenie včasných, komplexných, presných a správnych informácií o existencii štrukturálnych fondov EÚ s dôrazom na postavenie a prínosy OPV. Zvolená kampaň má podporiť:

- úspech realizácie nástrojov politiky hospodárskej a sociálnej súdržnosti EÚ prostredníctvom širokej komunikácie o existencii a možnostiach zapojenia sa do OPV a o pridanej hodnote, ktorú OPV prináša pre spoločnosť;
- úspešnú realizáciu OPV prostredníctvom kvalitnej komunikácie vo vnútornom i vonkajšom prostredí OPV, hlavne v strategickej rovine ovplyvňujúcej jeho smerovanie, postavenie a realizáciu;
- úspešnú realizáciu projektov prostredníctvom včasnej, štruktúrovanej a kvalitnej komunikácie a informovania potenciálnych žiadateľov o NFP, žiadateľov o NFP, prijímateľov a verejnosti.

Tabuľka č. 11 Indikatívny harmonogram komunikačnej stratégie KoP do roku 2011

Aktivity informovanosti a publicity	2007	2008	2009	2010	2011
Prípravná fáza					
Schválenie OP	x				
Príprava a schválenie KoP	x	x			
Úvodná mediálna kampaň					
Komunikácia v masmédiách (TV, rozhlas, inzercia, outdoor, internet)	x	x			
Hlavná informačná aktivita (národná konferencia)	x				
Informačné aktivity					
Veľká informačná aktivita		x	x	x	x
Inzercia v printových a elektronických médiách, prípadne iné formy (outdoor)		x	x	x	x
Tlačové správy, tlačové konferencie, spolupráca s novinármi		x	x	x	x
Inzercia v printových a elektronických médiách		x	x	x	x
Vystúpenia, besedy v elektronických médiách prostredníctvom relácií (TV, rozhlas)		x	x	x	x
Online komunikácia					
Internetové stránky (aktualizácia)	x	x	x	x	x
Databázový mailing	x	x	x	x	x
Priama komunikácia					
Externá					

Šírenie informácií prostredníctvom siete Regionálnych informačných kancelárií - RIK		x	x	x	x
Konferencie, semináre a veľtrhy		x	x	x	x
Informovanie potenciálnych prijímateľov o aktuálnych výzvach OP		x	x	x	x
Poskytovanie konzultácií potenciálnym žiadateľom o NFP, žiadateľom o NFP a prijímateľom NFP		x	x	x	x
PR podujatie (pre novinárov)		x	x	x	x
Interná					
Konzultačné stretnutia, workshopy, semináre, stretnutia PSpP	x	x	x	x	x
Interné vzdelávanie	x	x	x	x	x
Publikačné aktivity (printové aj elektronické)					
Informačné publikácie, odborné publikácie, brožúry	x	x	x	x	x
Plagáty a letáky		x	x	x	x
Metodiky, manuály, príručky a iné odborné publikácie		x	x	x	x
Správy a štúdie		x	x	x	x
Aktivity na udržiavanie povedomia					
Komunikácia v masmédiách (TV, rozhlas, inzercia, outdoor, internet)	x	x	x	x	x
Popularizačné aktivity		x	x	x	x
Distribúcia propagačných materiálov a predmetov	x	x	x	x	x
Ďalšie nástroje					
Aplikácia jednotnej vizuálnej identity (Corporate Design manuál)	x	x	x	x	x
Veľkoplošná reklamná tabuľa (panel), trvalá vysvetľujúca tabuľa (pamätná tabuľa), informačná tabuľa (plagát)		x	x	x	x
Vyvesenie zástavy EÚ pred priestormi RO a SORO počas týždňa, v ktorom je 9. máj	x	x	x	x	x

Úvodná mediálna kampaň

Úvodná mediálna kampaň bola zahájená v III. kvartáli 2007 zverejnením tlačovej správy o schválení OPV. Nasledovalo spustenie hlavnej informačnej aktivity pri príležitosti schválenia OPV. Touto hlavnou informačnou aktivitou bola spoločná národná konferencia pre OPV a OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia. Konferencia sa konala 27.novembra 2007 v Bratislave. Na konferencii bolo prítomných cca. 200 účastníkov.

Mediálna kampaň pokračovala predstavovaním OPV na ôsmich konferenciách, ktoré boli organizované CKO v nadväznosti na schválenie NSRR dňa 17. augusta 2007. Konferencie boli zamerané na oboznámenie potenciálnych prijímateľov i verejnosti s NSRR a jednotlivými OP. Na každej z týchto konferencií bol predstavený aj OPV vrátane informácií o oprávnených aktivitách, oprávnených a neoprávnených výdavkoch atď., ako aj orgány zodpovedné za jeho implementáciu.

Informačné aktivity

Podľa vykonávacieho nariadenia je súčasťou informačnej kampane organizácia minimálne jednej veľkej informačnej aktivity (ďalej len „VIA“) ročne, ktorou sú prezentované výsledky OPV, vrátane NP ak je to vhodné.

VIA OPV mala každý rok osobitý charakter a pri voľbe vhodného komunikačného nástroja bolo prihlíadané na aktuálnu situáciu ohľadne implementácie OPV, vyhlasovaných výziev a písomných vyzvaní.

Tabuľka č. 12 Prehľad veľkých informačných aktivít od roku 2008 do 2011

Rok	Popis veľkej informačnej aktivity	Poznámka
2007	V tomto roku sa uskutočnila hlavná informačná aktivita	Konala sa dňa 27.11.2007
2008	Národná konferencia Slovensko a európsky výskumný priestor	Konala sa dňa 27.11.2008
2009	Výročná konferencia ASFEU	Konala sa dňa 4.6.2009
2010	Mediálna kampaň, ktorou boli prezentované všeobecné informácie o OPV a o činnosti a aktivitách RO.	Kampaň pozostávala zo série relácií vysielaných v médiách a PR článkov v tlači prezentujúcich všeobecné informácie o OPV o činnosti a aktivitách RO.
2011	Úprava webového sídla RO - sekcie www.minedu.sk/opv , príprava interaktívnej mapy projektov, PR články	Pôvodne naplánovaná VIA - Mediálna kampaň bola upravená, bolo ustúpené od TV spotov a vydania brožúry o NP.

V roku 2007 po uskutočnení úvodnej mediálnej kampani pokračovala zahájená kampaň informačnými seminármi, ktoré organizovalo SORO – MZ SR k opatreniu 2.2.

V tejto fáze bolo tiež vytvorené logo OPV za účelom vytvorenia jednotnej vizuálnej identity („corporate identity“) OPV, pri tejto príležitosti bol zároveň vytvorený aj dizajn manuál loga OPV (dostupný na: <http://www.minedu.sk/index.php?lang=sk&rootId=477>). SORO ASFEU zabezpečilo za účelom jednotnej vizuálnej identity dizajn manuál SORO ASFEU, ako základný dokument, z ktorého vychádza jednotná vizuálna identita SORO ASFEU.

Počas ďalšej fázy kampane sa v rokoch 2008-2011 uskutočnili početné tlačové konferencie a konferencie prezentujúce OPV. Informácie boli šírené prostredníctvom článkov a inzerátov v rôznych druhoch médií. Zaujímavým podujatím, ktoré si vybudovalo svoju tradíciu je Výročná konferencia SORO ASFEU, ktorá je organizovaná každoročne pri výročí vzniku SORO ASFEU. Sú tu prezentované aktuálne informácie o štrukturálnych fondoch a OPV, NP, dopytovo - orientovaných projektoch a nakoľko SORO ASFEU administruje aj implementáciu OPVaV, časť konferencie je venovaná problematike OPVaV. Deň štrukturálnych fondov v zdravotníctve, je taktiež pravidelne organizované podujatie SORO MZ SR, kde sú každoročne prezentované aktuálne informácie o opatrení 2.2.

Za účelom informovania žiadateľov o NFP boli organizované tematické zamerané informačné semináre, školenia a podujatia, ktoré sa sústredili na konkrétne cieľové skupiny pre jednotlivé subjekty zapojené do implementácie OPV.

Výrazné podporenie vizibility OPV bola tiež realizácia početných podujatí organizovaných zo strany SORO ASFEU, ako napríklad:

- Moderná škola cez objektív;
- Moderná škola v praxi;
- Deň otvorených dverí SORO ASFEU;
- Som grafik;
- 1.ročník Europrojekt 2011 (boli tu prezentované úspešné projekty OPV a OPVaV. Podujatie je naplánované aj na nasledujúce roky).

Pravidelnými aktivitami od roku 2007 je osobná, telefonická, písomná a e-mailová komunikácia s cieľovými skupinami; sprievodné aktivity v týždni, v ktorom sa nachádza „Deň Európy“; zverejňovanie Zoznamu prijímateľov NFP; zverejnenie VS OPV a organizovanie riadneho a tiež od

roku 2010 neformálneho zasadnutia MV pre OPV. Informačné aktivity sú podporované propagačnými predmetmi a rôznymi publikáciami.

Tabuľka č. 13 Hodnoty merateľných ukazovateľov za roky 2007-2010 v zmysle KoP k 31.12.2011

		2007	2008	2009	2010	2011*
Ukazovateľ - Počet účastníkov/návštevníkov seminárov, konferencií a popularizačných aktivít	Dosiahnutý výsledok	213	3 784	5 917	7 387	8 862
Ukazovateľ - Počet distribuovaných publikácií	Dosiahnutý výsledok	0	3 232	59 032	164 723	176 573
Ukazovateľ - Počet uskutočnených seminárov, konferencií a iných podujatí	Dosiahnutý výsledok	2	39	82	113	150
Ukazovateľ - Počet vydaných odborných a informačných publikácií	Dosiahnutý výsledok	178 102	278 903	431 204	433 205	442 205
Ukazovateľ - Počet zverejnených tlačových správ, článkov a inzerátov vo všetkých druhoch médií	Dosiahnutý výsledok	3	168	521	925	1 232

*hodnoty ukazovateľov za rok 2011 obsahujú údaje za SORO. Údaje za RO OPV neboli v čase realizácie hodnotenia k dispozícii.

Číselné hodnoty monitorovacích ukazovateľov sú každoročne aktualizované vo VS OPV. Údaje uvedené v tabuľke č. 13 sú aktuálne k dátumu 31.12.2011.

Za účelom sprístupnenia informácií verejnosti o možnostiach a spôsobe získania finančných prostriedkov priamo na regionálnej úrovni vytvoril SORO ASFEU v závere roka 2007 sieť Regionálnych informačných kancelárií (ďalej len „RIK“) na úrovni 8 samosprávnych krajov. RIK plnia funkciu kontaktného bodu v regióne pre informovanie potenciálnych žiadateľov o NFP, žiadateľov o NFP, prijímateľov a verejnosti. Nachádzajú sa v priestoroch vybraných univerzít, ktoré sú centrami vzdelávania, vedy a výskumu a sú jednou z hlavných cieľových skupín žiadateľov v rámci OPV. RIK pre Bratislavský kraj sídli v priestoroch SORO ASFEU. RIK sú integrovanou súčasťou SORO ASFEU. Oficiálne otvorenie a začiatok ich činnosti bolo v januári 2008.

V novembri v roku 2010 sa pristúpilo k ukončeniu činnosti RIK v Trnave, Nitre, Trenčíne a Prešove, ktoré slúžili na informovanie verejnosti. Dôvodom zrušenia štyroch RIK bola optimalizácia počtu pracovných miest s cieľom zvýšenia efektívnosti práce v rámci Sekcie OPV na SORO ASFEU. Naďalej zostali v prevádzke RIK v Bratislave, Košiciach, Zvolene a Žiline, ktoré poskytujú konzultačné služby v rámci ŠF EÚ pre OPV.

Online komunikácia

Informácie o OPV sa nachádzajú celkovo na troch webových sídlach a to: www.minedu.sk/opv, www.asfeu.sk a <http://opv.health-sf.sk>. Webové sídla RO OPV a SORO a rovnako internet sú najsilnejším a najčastejšie využívaným nástrojom na šírenie informácií. Po úprave webového sídla RO OPV sekcie www.minedu.sk/opv v roku 2011 sa sprehľadnil prístup aj k webovým sídlam SORO prostredníctvom webového sídla RO OPV a tým aj prístup k samotným informáciám o OPV.

Všetky dôležité informácie týkajúce sa OPV sa taktiež nachádzajú na webovom sídle CKO www.nsrr.sk.

www.minedu.sk/opv: V roku 2007 bola zriadená na webovom sídle RO OPV sekcia zameraná na ESF v rámci programového obdobia 2007–2013 s dôrazom na OPV. Od jej spustenia sú tu zverejnené i strategické dokumenty: samotný text OPV a Programový manuál k OPV a taktiež ich aktualizácie. Sekcia je prehľadne členená na aktuálne dokumenty a archív dokumentov pri každej rubrike. Priebežne sú tu zverejňované aktualizované a komplexné informácie o OPV a o jeho implementácii, o činnosti RO OPV a SORO, vrátane časti „Často kladené otázky“ a Zoznamy prijímateľov. Nachádza sa tu priame prelinkovanie na zoznamy prijímateľov oboch SORO.

Štruktúra sekcie bola výrazne zmenená až v roku 2011, kde sa začalo s grafickými prípravami na spustenie interaktívnej mapy projektov, ktorá je ekvivalentom zoznamu prijímateľov OPV vo vizuálnej podobe. Bude slúžiť verejnosti pre jednoduchšiu orientáciu ohľadne realizovaných projektov v konkrétnom meste, alebo konkrétnym subjektom. Mapa bude obsahovať údaje v rozsahu zoznamu prijímateľov. Spustenie interaktívnej mapy projektov sa predpokladá v marci 2012.

Sekcia umožňuje verejnosti prihlásenie sa do hromadného elektronického distribučného zoznamu (tzv. „mailing list“), cez ktorý sú preposielané aktuálne informácie, upozornenia na aktualizácie dokumentov, vyhlásených výzvach OPV a ďalších dôležitých informáciách súvisiacich s OPV.

Na hlavnej stránke internetového portálu www.minedu.sk sa nachádza rubrika Výzvy štrukturálnych fondov EÚ, kde sa nachádza aj časť venovaná výzvam OPV. Obsahuje rýchle a prehľadné prepojenie na písomné vyzvania RO OPV a SORO cez webové sídlo www.minedu.sk, čím zjednodušuje prístup k informáciám o vyhlásených výzvach OPV. Všetky rubriky sekcie ESF sú priebežne, prípadne podľa potreby aktualizované.

www.asfeu.sk: Webové sídlo SORO ASFEU www.asfeu.sk bolo verejnosti sprístupnené v júni 2007. Poskytuje široké spektrum informácií pre potenciálnych žiadateľov o NFP, prijímateľov a širokú verejnosť. Od pilotného spustenia bolo raz graficky modernizované pre sprehľadnenie informácií. Nachádzajú sa tu základné informácie o SORO ASFEU, jej poslaní a cieľoch, informácie o štrukturálnych fondoch EÚ ako aj všeobecné informácie o programových dokumentoch, cieľoch štrukturálnych fondov a nariadeniach v oblasti štrukturálnych fondov, návštevníci stránky tu môžu nájsť informácie o aktualizáciách dokumentov, správy o vyhodnotení výziev, podujatiach organizovaných SORO ASFEU a iných dôležitých aktivitách. Webové sídlo obsahuje taktiež časť FAQ - často kladené otázky a možnosť nahlásiť svoj záujem o získavanie informácií prostredníctvom databázového mailingu (Newsletter). Sú tu tiež pre verejnosť sprístupnené Zoznamy prijímateľov NFP dopytovo - orientovaných projektov (okrem opatrenia 2.2).

www.opv.health-sf.sk: MZ SR ako SORO pre opatrenie 2.2 OPV v roku 2007 ešte nemalo osobitné webové sídlo pre realizáciu informačno-komunikačných aktivít v rámci opatrenia 2.2. Prieskum trhu pre zabezpečenie samostatného webového sídla pod názvom www.opv.health-sf.sk bol spustený v decembri 2007. Webové sídlo bolo sprístupnené pri príležitosti prvej výzvy vyhlásenej v rámci OPV pre opatrenie 2.2 a to dňa 7.4.2008.

Aj tu sa nachádzajú základné dokumenty, informácie o výzvach, ich vyhodnotení a zoznamy podporených projektov, ale aj aktuality o aktivitách SORO MZ SR. Novinárom je určená sekcia Informácie pre médiá a organizačným záležitostiam sa venuje sekcia Zasadnutia MV pre OPV, semináre, školenia, celoštátne akcie. Informácie pre verejnosť, potenciálnych žiadateľov a Prijímateľov sú uverejnené v sekciách Aktuality, Výzvy, Vyhodnotenie ŽoNFP a Uskutočnené akcie.

Na užitočnosť a časté využívanie týchto webových sídiel cieľovými skupinami a verejnosťou poukazujú aj stúpajúce číselné hodnoty sledovaných monitorovacích ukazovateľov v zmysle KoP od roku 2007, resp. 2008.

Tejto oblasti bola venovaná aj časť prieskumu verejnej mienky, ktorý sa uskutočnil v roku 2010. Prieskum verejnej mienky poukázal na fakt, že respondenti prieskumu napriek uvádzaniu internetu ako dominantného zdroja informácií o OPV, pociťujú zložitý prístup k informáciám o OPV a bolo upozornené na potrebu smerovať ešte väčšie množstvo informácií na internet. Respondentmi bolo často navrhované aj zriadenie samostatného webového sídla s relevantnými a prehľadnými informáciami z jedného miesta o OPV, RO OPV a SORO.

RO OPV zohľadnil výsledky prieskumu pri plánovaní a realizácii informačno-komunikačných aktivít v roku 2011 a taktiež v roku 2012. Ako bolo vyššie uvedené, v roku 2011 bolo webové sídlo RO OPV – sekcia venovaná ESF www.minedu.sk/opv upravená a priebežne bude skvalitňovaná aj v priebehu roku 2012.

Tabuľka č. 14 Hodnoty merateľných ukazovateľov za roky 2007-2010 v zmysle KoP

		2007	2008	2009	2010	2011*
Ukazovateľ - Návštevnosť internetovej stránky: A) Počet prístupov na stránku	Dosiahnutý výsledok	0	310 186	2 125 119	2 926 236	3 204 495
Ukazovateľ - Návštevnosť internetovej stránky : B) počet registrovaných e-mailových adries v mailingliste RO a SORO	Dosiahnutý výsledok	0	899	1 011	1 076	1 299

*hodnoty ukazovateľov za rok 2011 obsahujú údaje za SORO. Údaje za RO OPV neboli v čase realizácie hodnotenia k dispozícii.

Číselné hodnoty monitorovacích ukazovateľov sú každoročne aktualizované vo VS OPV. Údaje uvedené v tabuľke č. 14 sú aktuálne k dátumu 31.12.2011.

Na základe vyššie uvedených informácií možno zhodnotiť, že činnosť RO OPV a SORO viedla k napĺňaniu stanovených cieľov v KoP a to realizovaním úloh, ktoré priamo vyplývali so samotnej kampane. Môžeme skonštatovať, že RO OPV aj SORO efektívne využívali všetky dostupné nástroje a prostriedky na realizáciu kampane, ktoré boli zvolené v KoP. Aktivitu, ktoré si jednotlivé subjekty stanovili v ROP IP boli adresne zamerané na cieľové skupiny, ktoré spadajú do ich právomocí a oblastí pôsobenia. Toto cielečné zameranie zvýšilo efektívnosť, hospodárnosť a účelnosť využívaných finančných prostriedkov vynaložených v rámci prioritnej témy 86 (Hodnotenie a štúdie, informovanie a publicita).

Ďalej bolo preukázane, že samostatná vizibilita RO OPV sa javí ako nižšia a je potrebné zvýšiť opatrenia v tejto oblasti. Problematický sa tiež javí rok 2011, kde nastalo spomalenie pri realizácii informačnej komunikačných aktivít RO OPV, čo mohlo byť spôsobené zmenou interných administratívno-schvaľovacích procedúr realizácie opatrení informovania a publicity. Táto zmena mala za následok omeškanie začiatku prípravných prác niektorých aktivít (realizácia verejných obstarávaní a pod.), čo zapríčinilo ich nezrealizovanie resp. iba čiastočné zrealizovanie. Preto RO OPV zúžilo kampaň v roku 2011 a priklonilo sa k zachovaniu efektívnosti využitých finančných prostriedkov pre účely informovania a publicity. Tieto aktivity boli z časti presunuté do ďalšieho roku a budú následne realizované v zmysle ROP IP RO OPV 2012. V roku 2012 RO OPV plánuje napr. usporiadanie samostatnej národnej konferencie, účasť na veľtrhu - BIBLIOTÉKA , publikáciu brožúry zameranej na NP.

Na správne zvolenie nástrojov komunikačnej stratégie a zároveň na jej úspešné napĺňanie poukazujú pozitívne výsledky jednotlivých hodnotiacich kritérií, ktoré sú definované konkrétnymi ukazovateľmi

stanovenými v KoP. Hodnotiace kritériá sú sledované na úrovni OP a opatrení informovania a publicity (dopadové indikátory) a na úrovni jednotlivých aktivít KoP (výstupové a výsledkové indikátory). Na základe ich progresu, ktorý je uvádzaný aj v tabuľkách č. 13 a 14 môžeme zhodnotiť, že úlohy RO OPV a SORO vyplývajúce z programových dokumentov sú plnené v stanovených intenciách.

Efektívne využívanie finančných prostriedkov rovnako potvrdili aj pozitívne výsledky, ktoré preukázal vykonaný prieskum verejnej mienky. Jeho výsledky ukázali, že povedomie verejnosti o existencii štrukturálnych fondov, ESF či OPV je na dobrej úrovni. Až 81% respondentov vie o možnosti čerpania štrukturálnych fondov na oblasť vzdelávania. ESF pozná 77% populácie. O existencii OPV vie 56% opýtaných. Verejnosť je dostatočne informovaná o otázkach súvisiacimi s OPV. MŠVVaŠ SR ako RO OPV pozná 55% respondentov. Ďalšie splnomocnené organizácie spolupracujúce na uskutočňovaní OPV pozná však len 14% populácie. Iba 22% populácie vie o možnosti získavania informácií o OPV prostredníctvom RIK. Niektorú z výziev na predkladanie ŽoNFP zaznamenalo 21% respondentov. Do niektorej z výziev sa zatiaľ zapojilo 6% respondentov a plánujú sa zapojiť ďalšie 4%. 4% respondentov z celej bázy sa zúčastnili na niektorej z informačných aktivít v rámci OPV. Prieskum poukázal na niektoré potrebné zmeny v komunikačnej stratégii a tieto návrhy na zlepšenie RO OPV aj SORO zohľadnili už v ROP IP 2011. Jednalo sa o ešte jednoduchšie prístupy verejnosti k informáciám týkajúcich sa OPV a zabezpečenie nových komunikačných kanálov, ktoré by verejnosť využívala.

4.2 Sú finančné prostriedky RO OPV/SORO určené na informovanie a publicitu využívané efektívne?

Finančné prostriedky na jednotlivé roky sú stanovené na základe zvolenej kampane, ktorá podporuje opatrenia v zmysle KoP. Indikatívny rozpočet bol stanovený v jednotlivých ROP IP a je výsledkom spolupráce RO OPV a SORO a zosúladenia ich kampane na príslušný rok. Sumy naplánované na jednotlivé komunikačné opatrenia vychádzali z aktuálne vykonaných prieskumov trhu v tom ktorom období a teda odrážali priemernú cenu za určitú službu, aktivitu, alebo iné opatrenie naplánované v ROP IP. RO OPV aj SORO prejavilo aktívnu snahu využívať prostriedky čo najefektívnejšie a boli vyhľadávané možnosti, kde bol dosiahnutý primeraný efekt za čo najnižšej ceny. V niektorých prípadoch pristúpili k pozmeneniu plánovaných aktivít, pri zachovaní ich pôvodného efektu, ale dosiahnutej nižšej cene. Nakoľko všetky obstarania tovarov a služieb sa vykonávajú v zmysle zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a smernice č. 23/2011 upravujúcej záväzné postupy pri obstarávaní tovarov, služieb a stavebných prác, a to v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 58/2011 Z. z., je aj bol zaručený zákonný, hospodárny, transparentný a efektívny postup pri nakladaní s finančnými prostriedkami EÚ. Plánované špecifické čiastky na jednotlivé aktivity sú rozpočtované svedomito a na základe reálnych očakávaných nákladov. Finančné čistky špecifikované na jednotlivé roky napriek úspešne zrealizovaných kampaniach neboli nikdy vyčerpané na 100%.

Na základe uvedených faktov možno skonštatovať, že finančné prostriedky sú využívané efektívne a hospodárne. Aktivity, ktoré boli naplánované do dátumu 31.12.2011 sa podarilo do väčšej miery efektívne naplniť a to v niektorých prípadoch za nižšiu finančnú čiastku ako bola pôvodne plánovaná. Vhodné by bolo naďalej sa zamerať na pripomínaní kampaň s cieľom udržania povedomia a prezentovanie už dosiahnutých výsledkov prostredníctvom šírenia príkladov úspešných projektov a pozitívnych výsledkov dosiahnutých pri implementácii OPV.

4.3 Je výška finančných prostriedkov TP určená na prioritnú tému 86 (Hodnotenie a štúdie, informovanie a publicita) dostatočná?

Finančné prostriedky, ktoré slúžia na realizáciu komunikačnej stratégie, t.j. informovanie a publicitu sú stanovené v rozpočte projektov TP. Indikatívny rozpočet stanovený na jednotlivé roky, ktorý je uvedený v KoP, sa odvíja od plánovaných opatrení informovania a publicity na programové obdobie 2007-2013. Indikatívny rozpočet na informovanie a publicitu na programové obdobie 2007-2013 predstavuje celkovo 51 159 500 SKK/1 698 184,30 EUR z EÚ zdrojov (spoločne pre RO OPV aj SORO). Konkrétne opatrenia a finančné prostriedky na jednotlivé roky boli následne naplánované prostredníctvom ROP IP. Tieto alokácie naplánované indikatívne v jednotlivých rokoch neboli vyčerpané na 100 % a pohybovali sa na základe efektívneho a flexibilného prispôsobovania kampane. Z uvedeného vyplýva, že nakoľko finančné prostriedky neboli ani v jednom roku naplánované v ROP IP na 100% indikatívnej alokácie stanovenej v KoP, možno skonštatovať, že finančné prostriedky určené na prioritnú tému 86 (týkajúce sa informovania a publicity) sa javia ako dostatočné.

Kontrahovanie v rozpočtovej položke 637 003 Propagácia, reklama a inzercie k dátumu 31.12.2011 je 1 991 003,14 EUR z EÚ zdrojov. Čerpanie finančných prostriedkov je 654 990,22 EUR (EÚ zdroje), čo je 32,90%. Vhodné by bolo sa zamerať na zvýšenie počtu plánovaných informačných aktivít na nasledujúce roky 2012-2015, nakoľko predchádzajúca realizácia ukázala, že finančné prostriedky sú dostatočné.

Tabuľka č. 15 Kontrahovania a čerpania v rámci položky 637003 Propagácia, reklama a inzercia k 31.12.2011

Kontrahovanie a čerpanie v rámci položky 637003 Propagácia, reklama a inzercia (zdroje EÚ)		
Projekty technickej pomoci	Celkový súčet kontrahovanie	Celkový súčet čerpanie
ASFEU spolu	1 595 294,03	654 540,82
26140330004	8 450,34	8 051,96
26140330006	11 733,31	8 157,37
26140330010	14 628,50	3 518,78
26150130004	270 749,52	267 293,45
26150130006	407 313,36	266 447,16
26150130010	372 419,00	90 929,22
26150130014	255 000,00	10 142,88
26150130018	255 000,00	0,00
MŠVVaŠ SR spolu	342 218,87	449,40
26140330002	2 659,25	12,58
26140330008	1 020,00	0,00
26140330011	16 575,00	0,00
26150130002	85 962,12	436,82
26150130008	34 340,00	0,00
26150130011	93 925,00	0,00
26150130015	107 737,50	0,00
MZ SR spolu	53 490,24	0
26150230001	53 490,24	0,00
Celkový súčet	1 991 003,14	654 990,22

Kontrahovanie v rozpočtovej položke 637 003 prekročilo indikatívnu výšku stanovených prostriedkov v KoP. Tento stav je spôsobený tým, že projekty TP RO OPV a SORO ASFEU nie sú uzatvorené na celé programové obdobie 2007-2013, ale na ročnej báze. Nevyčerpané finančné prostriedky v rámci jednotlivých projektov sú/budú automaticky použité v rámci projektov TP v nasledujúcich rokoch. Čerpanie finančných prostriedkov nepresiahne indikatívny rozpočet stanovený v KoP.

Záver

Úlohy RO OPV a SORO sú napĺňané v intenciách zadaných v programových dokumentoch. Činnosť RO OPV a SORO bola a naďalej je zameraná na napĺňanie stanovených cieľov v KoP a opatrenia sú vykonávané v súlade so zvolenou komunikačnou stratégiou. Aktivita RO OPV a SORO viedla k pozitívnym výsledkom a úspešne realizovaným opatreniam informovania a publicity, čo sa odzrkadlilo aj na výsledkoch vykonaného prieskumu verejnej mienky. Môžeme skonštatovať, že boli **efektívne využité všetky dostupné nástroje a prostriedky** na realizáciu kampane, ktoré boli zvolené v KoP, čo potvrdzujú aj uspokojivé hodnoty merateľných ukazovateľov, teda hodnotiacich kritérií. Aktivita, ktoré si jednotlivé subjekty stanovili boli správne a adresne zamerané na jednotlivé cieľové skupiny.

Zameranie RO OPV by malo smerovať k **zvýšeniu samostatnej vizibility RO OPV a tiež NP**. Na základe vykonanej sumarizácie realizovaných aktivít RO OPV odporúčame zintenzívniť realizáciu opatrení v oblasti informovania a publicity zameranú špecificky na prezentáciu ŠF, výsledkov dosiahnutých pri implementácii OPV, príkladov dobrej praxe NP a tiež činnosti RO OPV.

Efektívne využívanie finančných prostriedkov bolo potvrdené aj **pozitívnymi výsledkami prieskumu verejnej mienky**, čo sa odzrkadlilo na dostatočnej informovanosti verejnosti ohľadne OPV. Taktiež finančné prostriedky, ktoré sú určené na prioritnú tému 86 (Hodnotenie a štúdie, informovanie a publicita) sa dajú zhodnotiť ako dostatočné na základe reálne čerpaných finančných prostriedkov a taktiež plánov stanovených v ROP IP.

V nadchádzajúcich rokoch by sa RO OPV a SORO mali zamerať na **zvýšenie počtu informačno-komunikačných aktivít** zameraných na pripomínanie kampaň, na podporu dobrého mena ŠF EÚ a na šírenie príkladov úspešne zrealizovaných projektov OPV. Vhodná by bola tiež užšia spolupráca pri realizácii jednotlivých opatrení RO OPV a SORO pre zabezpečenie komplexného pohľadu (dopytovo-orientované + NP) na OPV.

Závery hodnotenia

1. Vyhodnotenie aktuálneho stavu implementácie OPV

Časté zmeny v plánovaných harmonogramoch výziev dopytovo – orientovaných projektov SORO ASFEU a presuny výziev z jedného roka do druhého, príp. úplné vypustenie výziev z plánovaných harmonogramov majú za následok nerovnomerné vyhlasovanie výziev na jednotlivé opatrenia a spomalenie priebehu implementácie niektorých opatrení OPV. Častá aktualizácia časových harmonogramov výziev zároveň nepridáva na záväznosti týchto harmonogramov, istote žiadateľov a negatívne vplýva na stabilitu procesov implementácie OPV. V konečnom dôsledku tak neprispieva k stabilnosti a efektívnosti riadenia samotného OPV.

Ako odporúčanie je potrebné zvážiť nižšiu frekvenciu zmien harmonogramov výziev a ich precíznejšie plánovanie, a to najmä s ohľadom na celkové kontrahovanie finančných prostriedkov OPV.

Z pohľadu vyhlasovania písomných vyzvaní pre NP v rokoch 2008 až 2011 možno konštatovať, že aj napriek dobrému progresu vyhlasovania písomných vyzvaní v rokoch 2009 a 2010 sa tento proces v rokoch 2010 a 2011 výrazne spomalil a to nie len počtom vyhlásených písomných vyzvaní, ale aj výškou alokovaných prostriedkov na príslušné písomné vyzvania. Alokácia písomných vyzvaní za roky 2010 a 2011 tvorí iba **13 %** z alokácie písomných vyzvaní v rokoch 2008 a 2009. Možno to odôvodniť aj politickou zmenou v krajine a prehodnotením priorít podporovaných oblastí v rámci vzdelávania.

MŠVVaŠ SR ako RO OPV by malo zintenzívniť komunikáciu a prácu so svojimi priamo riadenými organizáciami a viac sa zamerať na tvorbu návrhov pre NP a vyhlasovanie písomných vyzvaní. Väčšiu kontinuitu by podporila aj existencia harmonogramu vyhlasovania písomných vyzvaní.

Pokiaľ ide o myšlienku oznamovania harmonogramu vyhlasovania písomných vyzvaní pre NP, okrem toho, že ich plánovanie je častou otázkou na rôznych fórach, bolo by jednak pre RO OPV, rovnako aj pre jednotlivých prijímateľov NFP v rámci NP, vhodné a efektívne mať vytvorený indikatívny časový harmonogram pre plánovanie, resp. prípravu písomných vyzvaní pre NP v rámci celého programového obdobia v nadväznosti na schválené ciele a priority v rámci OP. Predpokladom vytvárania harmonogramu písomných vyzvaní je existencia koncepcie plánovaných opatrení v oblasti školstva, ktorá by reflektovala aktuálne potreby v tejto oblasti a bola by následne premietnutá do plánovaného harmonogramu písomných vyzvaní.

Pokiaľ ide o kontrahovanie je možné konštatovať, že kontrahovanie finančných prostriedkov (okrem opatrení TP) je pre niektoré opatrenia nedostatočné.

Jediným riešením, ako zvýšiť kontrahovanie v rámci OPV je vyhlasovanie písomných vyzvaní/výziev a to najmä pre opatrenia 3.2 a 1.2.

Pokiaľ ide o čerpanie kontrahovaných finančných prostriedkov (mimo opatrení TP), je možné celkový stav rovnako nazvať neuspokojivým, vzhľadom na to, že priemerné čerpanie na opatrenie je 12,26 %, pričom však hranicu čerpania 10 % prekročili len dve opatrenia – 1.1 a 4.1. Hlavným a základným odporúčaním je tak výrazné zvýšenie miery čerpania.

OPV je na základe svojho kvalitného nastavenia schopný výrazne podporiť plnenie zámerov EÚ 2020 aj NPR 2011-2014. EÚ 2020 aj z nej vyplývajúci NPR 2011-2014 sú v tejto chvíli v prvotných fázach svojho plnenia, čiže nie je možné komplexne vyhodnotiť príspevok OPV k plneniu zámerov EÚ 2020 a NPR 2011-2014 (ťažiskovým obdobím na plnenie zámerov EÚ 2020 prostredníctvom štrukturálnych fondov EÚ bude nasledujúce programové obdobie 2014-2020). V sledovanom období je možné konštatovať, že OPV prispieva k stanoveným cieľom EÚ 2020 a NPR 2011-2014 prostredníctvom

spektra vyhlásených písomných vyzvaní a výziev na dopytovo – orientované projekty, ktoré priamo či nepriamo podporujú ciele v oblasti vzdelávania stanovené v EÚ 2020 a tri zo štyroch oblastí definovaných v prioritě „Vzdelávanie, veda a inovácie“ v rámci NPR 2011-2014.

Odporúčania:

- znížiť frekvenciu zmien časových harmonogramov pre vyhlasovanie výziev pre dopytovo – orientované projekty;
- zintenzívnenie komunikácie a spolupráce MŠVVaŠ SR s priamo riadenými organizáciami a zvýšenie počtu vyhlasovaných písomných vyzvaní;
- vypracovávať časové harmonogramy vyhlasovania písomných vyzvaní a zverejňovať ich na webovom sídle RO OPV;
- zvýšenie počtu vyhlasovaných výziev a písomných vyzvaní, najmä pre opatrenia s extrémne nízkym kontrahovaním (najmä opatrenia 3.2 a 1.2);
- zintenzívnenie čerpania kontrahovaných finančných prostriedkov.

2. Vyhodnotenie systému riadenia OPV

IMRO presne stanovuje úlohy jednotlivých útvarov podieľajúcich sa na implementácii OPV. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že rozdelenie úloh medzi jednotlivé odbory je nastavené vhodne a k administratívne a procesnému prekrývaniu nedochádza.

Na otázku, či je vytvorené prostredie pre spoluprácu a koordináciu medzi rôznymi stupňami riadenia je potrebné odpovedať na základe viacerých aspektov. Z pohľadu celkového prostredia RO OPV je možné konštatovať, že systém riadenia, zdieľania informácií a komunikácie a spolupráce medzi jednotlivými odbormi RO OPV je nastavený vhodne. Na druhej strane však je potrebné konštatovať, že toto pracovné prostredie si zároveň vyžaduje isté úpravy a zlepšenia.

Po celkovom vyhodnotení je možné požiadavky na zlepšenie prostredia pre spoluprácu a koordináciu na úrovni RO OPV zhrnúť nasledovne: zvýšiť informovanosť zamestnancov o dianí v rámci RO OPV, oboznamovať zamestnancov pravidelne o pokroku v implementácii OPV, o personálnych záležitostiach týkajúcich sa zamestnancov, zvýšiť množstvo informácií vymieňaných medzi jednotlivými útvarmi RO OPV o vykonávaní úloh jednotlivých útvarov, poskytovať načas a v plnom rozsahu zamestnancom dôležité informácie potrebné pre výkon pracovných činností (napr. aktualizácia IMRO, aktualizácia príručiek pre žiadateľa a prijímateľa), informovať zamestnancov pravidelne o otázkach a problémoch, ktoré jednotlivé odbory riešia.

Podobne je potrebné postupovať aj na úrovni jednotlivých odborov RO OPV: je potrebné zvýšiť informovanosť zamestnancov o dianí v rámci útvarov, oboznamovať ich pravidelne o úlohách, problémoch, zmenách a úpravách týkajúcich sa výkonu ich pracovných činností, zaviesť pravidelné porady celého odboru, zvážiť úpravu rozdelenia pracovných činností jednotlivých zamestnancov.

Dôležitou podmienkou efektívneho vykonávania práce je motivácia. Celkovo sú zamestnanci najčastejšie demotivovaní nízkym finančným ohodnotením, častou zmenou pokynov a ich neskorým načasovaním. Rovnako reflektujú na absenciu verbálnej spätnej väzby od nadriadených, pokiaľ ide o nimi vykonané a vykonávané pracovné úlohy a zlú pracovnú atmosféru.

Ako odporúčanie navrhujeme zaviesť pravidelné a vhodne nastavené finančné odmeňovanie, zlepšenie pracovnej atmosféry, zintenzívniť komunikáciu zo strany nadriadených a zabezpečiť aktuálne a cielené vzdelávanie zamestnancov.

Nedostatok administratívnych kapacít je z pohľadu riadenia a implementácie OPV jedným z najzávažnejších problémov. V rámci úloh vykonávaných RO OPV a oboma SORO je tento stav udržateľný len z krátkodobého hľadiska, z dlhodobého hľadiska je tento stav neúnosný. Celkovo je požiadavka navýšenia administratívnych kapacít za orgány implementujúce OPV o 23 zamestnancov.

Aktuálne nakontrahované finančné prostriedky TP pokrývajú financovanie aktivít súvisiacich s implementáciou OPV do konca roka 2012, pričom na aktivity realizované v období 2013 – 2015 bude nevyhnutné nakontrahovať ďalšie prostriedky TP resp. v prípade ich nedostatočnej alokácie hľadať ďalšie zdroje financovania týchto aktivít. Je tiež možné identifikovať riziko nedostatku finančných prostriedkov TP OPV na mzdové výdavky zamestnancov podieľajúcich sa na implementácii OPV.

Zo všetkých disponibilných zdrojov TP v rámci cieľa RKZ bolo už k 31.12.2011 vyčerpaných 87,87 % finančných prostriedkov celého opatrenia. Z alokácie opatrenia určenej na prioritnú tému 85 bolo na refundáciu mzdových výdavkov k 31.12.2011 vyčerpaných približne 97,03 % , pričom všetky ostatné výdavky nevyhnutné na zabezpečenie efektívnej implementácie OPV sa už v rámci tohto cieľa nerefundujú. SORO ASFEU už od začiatku roka 2011 výdavky spojené s implementáciou projektov v rámci cieľa RKZ uhrádza z prostriedkov štátneho rozpočtu.

V prípade cieľa K sa v rámci OPV predpokladá vyčerpanie alokácie refundáciou oprávnených výdavkov vynaložených v priebehu roka 2014.

Z toho vyplýva, že mzdové výdavky zamestnancov MŠVVaŠ SR a SORO, ktorí sa podieľajú na implementácii OPV, ako aj ostatné výdavky spojené s implementáciou OP, bude nevyhnutné financovať z prostriedkov štátneho rozpočtu kapitoly MŠVVaŠ SR.

V rámci vyhodnotenia spolupráce RO OPV a SORO ako najčastejšia požiadavka všetkých strán bola udávaná potreba organizácie pravidelných oficiálnych stretnutí za účasti RO OPV a oboch SORO a tiež organizácia stretnutí za účasti RO OPV a jedného SORO. Komunikácia medzi RO OPV a SORO je vo väčšine pracovných oblastí intenzívna, v menej komunikovaných oblastiach je možné sledovať nárast intenzity komunikácie a pracovné otázky sú riešené priebežne (či už písomnou formou, alebo formou osobných stretnutí).

Ako zásadné odporúčanie je potrebné zvážiť realizáciu pravidelných stretnutí RO OPV a SORO. Po vyhodnotení požiadaviek odporúčame realizáciu oficiálnych stretnutí za účasti zástupcov RO OPV a oboch SORO na pravidelnej báze každé 2 mesiace. Okrem týchto „trojstranných“ stretnutí odporúčame rovnako na pravidelnej báze zaviesť bilaterálne stretnutia zástupcov RO OPV a jednotlivých SORO. Realizácia oboch typov stretnutí zlepši komunikáciu vo všetkých oblastiach, pomôže vyjasniť a spresniť otázky a problémy všetkých strán a umožní vystupovať v pracovných záležitostiach jednotne.

Odporúčania:

RO OPV

- zvýšiť informovanosť zamestnancov o dianí v rámci RO OPV, oboznamovať zamestnancov pravidelne o pokroku v implementácii OPV, o personálnych záležitostiach týkajúcich sa zamestnancov;

- zvýšiť množstvo informácií vymieňaných medzi jednotlivými útvarmi RO OPV o vykonávaní úloh jednotlivých útvarov, poskytovať načas a v plnom rozsahu zamestnancom dôležité informácie potrebné pre výkon pracovných činností;
- zaviesť pravidelné porady celého odboru, zvýšiť informovanosť zamestnancov o dianí v rámci útvarov,;
- zvážiť úpravu rozdelenia pracovných činností jednotlivých zamestnancov;
- zaviesť pravidelné informačné stretnutia/porady/školenia na úrovni celého RO OPV;
- zaviesť pravidelné a vhodne nastavené finančné odmeňovanie zamestnancov a zabezpečiť aktuálne a ciele vzdelávanie zamestnancov;

RO OPV a SORO

- zvýšenie počtu administratívnych kapacít podieľajúcich sa na implementácii OPV;
- nájsť finančné krytie na efektívne zabezpečenie implementácie OPV v spolupráci s CKO a Ministerstvom financií SR;
- realizácia pravidelných oficiálnych stretnutí RO OPV a SORO – stretnutia za účasti oboch SORO a bilaterálne stretnutia s jedným SORO.

3. *Vyhodnotenie systému monitorovania a monitorovacích ukazovateľov*

Na základe doterajších skúseností RO OPV je možné konštatovať, že systém monitorovania a merateľných ukazovateľov je nastavený vhodne. Aktuálne, keď môžeme povedať, že programové obdobie 2007-2013 je vo svojej druhej v polovici implementácie, je ťažké hovoriť o zásadných zmenách tohto systému. Väčšina identifikovaných problémov a skúseností by sa mala preto využiť pri príprave budúceho programového obdobia 2014-2020.

Čo sa týka odporúčaní pre výber resp. definovanie ukazovateľov špecifických pre daný program, na základe skúseností zo skráteného programového obdobia 2004-2006 a z programového obdobia 2007-2013 nevidíme pridanú hodnotu v ďalšom používaní kontextových indikátorov.

Kontextové indikátory sú indikátory, ktoré sú sledované na úrovni krajiny (napr. miera zamestnanosti alebo percento obyvateľov zapojených do celoživotného vzdelávania). K výslednej hodnote ukazovateľa prispieva viacero faktorov, z ktorých nie je možné jednoznačne vyselektovať a vyčíslieť príspevok konkrétneho OP. Druhým riešením by bolo zmeniť metodiku výpočtu týchto ukazovateľov. V súčasnosti sú dosiahnuté hodnoty získavané zo štatistík Eurostat. Do dotazníkov, ktoré sú používané v prieskumoch Eurostatu pri vyhodnocovaní kontextového ukazovateľa by bolo potrebné vkladať otázky pýtajúce sa na účasť v programoch/projektoch ESF, čo je nereálne.

Ako problematické sa ukázalo aj sledovanie ukazovateľov v percentuálnom vyjadrení (napr. miera zamestnancov zapojených do ďalšieho vzdelávania). RO OPV v súčasnom období pristúpil k opatreniu rozdelenia takéhoto ukazovateľa na výsledkový a dopadový (obidva vyjadrené počtom) a percentuálny pomer bol následne vyrátaný na základe pomeru medzi ukazovateľmi výsledku a dopadu.

Ďalšou problémovou oblasťou je vykazovanie ukazovateľov rozdelených podľa pohlavia, resp. veku. Vo formulári Informácia o účastníkoch sú sledované údaje v súlade s prílohou XXIII implementačného nariadenia, čiže počet mužov a žien, ich veková štruktúra atď. na úrovni prioritnej osi. Tieto údaje ale

nevieme zosúladiť s ukazovateľmi hovoriacimi o počte pedagogických zamestnancov alebo počte zamestnancov výskumu a vývoja (koľko z nich bolo mužov a koľko žien a v akej vekovej štruktúre). Vyžadovalo by si to, aby prijímatelia na každý ukazovateľ sledujúci počet ľudí (pedagogických zamestnancov, zamestnancov VaV) naviazali aj sledovanie podskupín, resp. pridružených ukazovateľov hovoriacich o pohlaví, resp. veku. To by malo za následok veľký počet ukazovateľov v rámci projektu, ktorý by mohol viesť k neprehľadnosti, resp. „zatienu“ ukazovateľov dôležitejších pre meranie pokroku v rámci projektu.

Ako nie práve optimálne riešenie sa ukázalo sledovanie ukazovateľov len na úrovni výsledku a dopadu (bez možnosti sledovania „okamžitého“ výsledku intervencií vo forme výstupových ukazovateľov). Spôsobuje to problém napr. pri vykazovaní pokroku v rámci výročných správ, kedy konštatujeme určitú mieru kontrahovania a čerpania projektov, ale tieto finančné údaje nevieme okamžite prepojiť s hodnotami ukazovateľov. Charakter výsledkových ukazovateľov nám mnohokrát umožňuje zistiť dosiahnuté hodnoty až na konci projektu, keďže je tomu prispôsobený aj súčasný formulár monitorovacej správy ako aj systém ITMS slúžiaci na zber údajov. Nie všetci prijímatelia sú ochotní a/alebo schopní poskytnúť priebežne dosahované hodnoty výsledkových ukazovateľov. Prináša to so sebou riziko, že k odhaleniu nedostatočného napĺňania ukazovateľa dôjde ex-post, po ukončení projektu.

Vzhľadom na fakt, že ukazovateľ by mal slúžiť aj na vyjadrenie hospodárnosti a efektívnosti, v rámci praxe sa ukázalo problematické vyčíslenie priemerných nákladov na určitý výstup vyjadrený ukazovateľom (napr. náklady na vytvorenie školiaceho kurzu). Ideálnym riešením by bolo naviazanie jedinečného indikátora na každú aktivitu.

Samostatnou a špecifickou oblasťou, ktorá zahŕňa aj problematiku ukazovateľov sú ukazovatele pre oblasť horizontálnych priorít (v súčasnom období sú to trvalo udržateľný rozvoj, informačná spoločnosť, marginalizované rómske komunity a rovnosť príležitostí). Tu sa ako problematické ukazuje vykazovanie priameho a nepriamo vplyvu, resp. príspevku k horizontálnym prioritám. Najmä v oblasti marginalizovaných rómskych komunít potom dochádza k paradoxným situáciám, keď vďaka označeniu nepriameho vplyvu, resp. príspevku k HP MRK, Bratislavský kraj vykazuje najväčší počet projektov podporujúcich MRK. Odporúčame brať do úvahy len priamy príspevok k horizontálnej priorite pre jeho jednoznačnosť.

V neposlednom rade sme zistili, že len obmedzený počet projektových ukazovateľov prispieva k napĺňaniu programových ukazovateľov. Všeobecným odporúčaním pre ďalšie obdobie by preto bolo odporúčanie sledovať menej ukazovateľov, ale s priamym prepojením na programovú úroveň. To by umožnilo adresnejšie sledovať výsledky OP.

Technickou prekážkou v rámci systému monitorovania je funkcionálnosť ITMS, vzhľadom na to, že ITMS neplní pri získavaní údajov v plnej miere svoju úlohu. V rámci ITMS nie je momentálne funkcionálnosť, ktorá by dokázala vytvárať zostavy merateľných ukazovateľov a ich štatistiky, výbery, dosiahnuté hodnoty. Zároveň v ITMS chýba funkcionálnosť, ktorá by zjednodušila prácu pri zadávaní údajov o účastníkoch projektov do ITMS. V súčasnosti je tieto údaje potrebné zadávať do ITMS manuálne. Z pohľadu administratívneho zjednodušenia by bolo vhodné, ak aby tieto informácie mohli do ITMS nahrávať priamo prijímatelia, podobne ako je to pri monitorovacích správach.

Odporúčania:

Pri príprave budúceho programového obdobia:

- zväziť výber a používanie kontextových ukazovateľov;

- zväžiť opätovné používanie ukazovateľa výstupu na úrovni projektov;
- zväžiť používanie a metodológiu výpočtu ukazovateľov miery udávaných v %;
- používať nižší počet ukazovateľov projektu, používať ukazovatele projektu s priamym prepojením na programovú úroveň;
- zaviesť v rámci IT monitorovacieho systému viacero nových funkcionalít umožňujúcich efektívne sledovanie používaných merateľných ukazovateľov a ich dosiahnutých hodnôt na úrovni projektov i programov.

4. Vyhodnotenie oblasti informovania a publicity OPV

Úlohy RO OPV a SORO sú napĺňané v intenciách zadaných v programových dokumentoch. Činnosť RO OPV a SORO bola a naďalej je zameraná na napĺňanie stanovených cieľov v KoP a opatrenia sú vykonávané v súlade so zvolenou komunikačnou stratégiou. Aktivita RO OPV a SORO viedla k pozitívnym výsledkom a úspešne realizovaným opatreniam informovania a publicity, čo sa odzrkadlilo aj na výsledkoch vykonaného prieskumu verejnej mienky. Môžeme skonštatovať, že boli efektívne využité všetky dostupné nástroje a prostriedky na realizáciu kampane, ktoré boli zvolené v KoP, čo potvrdzujú aj uspokojivé hodnoty merateľných ukazovateľov, teda hodnotiacich kritérií. Aktivity, ktoré si jednotlivé subjekty stanovili boli správne a adresne zamerané na jednotlivé cieľové skupiny.

Zameranie RO OPV by malo smerovať k zvýšeniu samostatnej vizibility RO OPV a tiež NP. Na základe vykonanej sumarizácie realizovaných aktivít RO OPV odporúčame zintenzívniť realizáciu opatrení v oblasti informovania a publicity zameranú špecificky na prezentáciu ŠF, výsledkov dosiahnutých pri implementácii OPV, príkladov dobrej praxe NP a tiež činnosti RO OPV.

Efektívne využívanie finančných prostriedkov bolo potvrdené aj pozitívnymi výsledkami prieskumu verejnej mienky, čo sa odzrkadlilo na dostatočnej informovanosti verejnosti ohľadne OPV. Taktiež finančné prostriedky, ktoré sú určené na prioritnú tému 86 (Hodnotenie a štúdie, informovanie a publicita) sa dajú zhodnotiť ako dostatočné na základe reálne čerpaných finančných prostriedkov a taktiež plánov stanovených v ROP IP.

V nadchádzajúcich rokoch by sa RO OPV a SORO mali zamerať na zvýšenie počtu informačno-komunikačných aktivít zameraných na pripomínacu kampaň, na podporu dobrého mena ŠF EÚ a na šírenie príkladov úspešne zrealizovaných projektov OPV. Vhodná by bola tiež užšia spolupráca pri realizácii jednotlivých opatrení RO OPV a SORO pre zabezpečenie komplexného pohľadu (dopytovo-orientované + NP) na OPV

Odporúčania:

- zvýšenie počtu informačno-komunikačných aktivít RO OPV;
- zvýšenie počtu informačno-komunikačných aktivít RO OPV a SORO zameraných cielene na pripomínacu kampaň, na podporu dobrého mena štrukturálnych fondov EÚ a na šírenie príkladov úspešne zrealizovaných projektov OPV;
- užšia spolupráca pri realizácii jednotlivých opatrení RO OPV a SORO pre zabezpečenie komplexného pohľadu (dopytovo-orientované + NP) na OPV.

Zoznam príloh

Príloha č. 1: zoznam evaluačných otázok

Príloha č. 2: dotazník pre zamestnancov RO OPV